

**Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní**

Přístup k datům na základě rolí

Bc. Lenka Hurdálková

Diplomová práce

2009

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lenka HURDÁLKOVÁ**
Studijní program: **N6209 Systémové inženýrství a informatika**
Studijní obor: **Informatika ve veřejné správě**

Název tématu: **Přístup k datům na základě rolí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Role a modely rolí
Organizační struktura ČSSZ
Popis stávajícího stavu IT na vybraném stupni ČSSZ
Popis funkčních rolí
Návrh modelu rolí
Zhodnocení a doporučení

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

ARLOW, Jim, NEUSTADT, Ila. UML a unifikovaný proces vývoje aplikací. Praha : Computer press, 2003. ISBN 80-7226-947-X.

DĚDINA , J, CEJTHAMR , V. Management a organizační chování. Praha : Grada Publishing, 2005. ISBN 8024713004.

FERRAIOLO, D, KUHN, R. An introduction to role-based access control. NIST/ITL Bulletin [online].

ŠMÍDA, F. Zavádění a rozvoj procesního řízení ve firmě. Praha: Grada, 2007. 293 s. ISBN 978-80-247-1679-4

Interní materiály ČSSZ

Zdroje na internetu

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Hana Jonášová, Ph.D.
Ústav systémového inženýrství a informatiky

Datum zadání diplomové práce:

6. října 2008

Termín odevzdání diplomové práce:

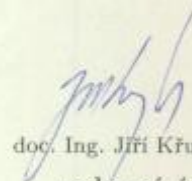
1. května 2009

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Jiří Krupka, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 6. října 2008

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 27. 4. 2009

Bc. Lenka Hurdálková

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí této práce Ing. Haně Jonášové, Ph.D., za cenné rady, čas strávený na konzultacích a vedení diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala pracovníkům ředitelství Okresní správy sociálního zabezpečení v Pardubicích, kteří mi poskytli konzultace k činnostem prováděným touto organizací. Stejně tak bych chtěla poděkovat pracovníkům Konzultačního centra společnosti AG COM, a.s., kteří mi věnovali čas strávený na konzultacích k oblasti řízeného přístupu k datům.

ANOTACE

Diplomová práce popisuje Okresní správu sociálního zabezpečení jak z hlediska činností, které vykonává, tak z hlediska informačních systémů, které k výkonu těchto činností využívá. Teoretická část pojednává o možných modelech rolí přístupu k datům a vymezuje základní pojmy a metodiky modelování řízeného přístupu k datům. Praktická část popisuje současný stav přístupu k datům z pohledu zaměstnanců Okresní správy sociálního zabezpečení. Dále je zde navržen možný rozvoj s ohledem na kvalitnější zabezpečení přístupu k informacím, a také model rolí.

KLÍČOVÁ SLOVA

řízený přístup, role, Okresní správa sociálního zabezpečení

TITLE

Role based access control

ANOTATION

This diploma work describes Regional social security administration in term of activity of this organization and used informational systems. Teoretical part discuss potential models of access control and focus on essential terms and methodology of modelling access control. Practical part describes present situation of access control on the part of employees of regional social security administration. Below is concepted potential development and role based model.

KEYWORDS

access control, role, Regional social security administration

Obsah:

Úvod	8
1 Základní pojmy modelování řízeného přístupu	9
2 Zabezpečení informačních systémů	11
2.1 Volně řízený přístup k datům	11
2.2 Direktivně řízený přístup k datům.....	12
2.3 RBAC	12
3 Modely řízeného přístupu na základě rolí	13
3.1 Horizontální model RBAC ₀	14
3.2 Hierarchický model RBAC ₁	15
3.2.1 Obecný hierarchický model RBAC ₂	16
3.2.2 Omezený hierarchický model.....	19
3.3 Omezený model	20
3.3.1 Statické oddělení úkolů (SOÚ).....	22
3.3.2 Dynamické oddělení úkolů (DOÚ)	22
3.4 Souměrný model RBAC ₃	24
4 Nástroje a metody modelování řízeného přístupu	25
4.1 Metodika RBACW4S.....	25
4.1.1 Vnitřní analýza	25
4.1.2 Vnější analýza	25
4.1.3 Ladění	25
4.2 Metodika UP.....	27
4.2.1 Základní iterace Metodiky UP.....	27
4.2.2 Fáze metodiky UP	27
4.3 Modelovací jazyk UML	28
5 Česká správa sociálního zabezpečení	31
5.1 Základní charakteristika ČSSZ.....	31
5.2 Organizační struktura	32
5.3 Organizační struktura vybraného stupně ČSSZ	32
5.4 Základní funkce jednotlivých složek v rámci OSSZ.....	33
5.4.1 Důchodové pojistné a pojistné OSVČ – stávající stav.....	34
5.4.2 Automatický výpočet důchodu – stávající stav	45
5.4.3 Důchodové pojistné a pojistné OSVČ – návrh řešení.....	50
5.4.4 Automatický výpočet důchodu – návrh řešení	60
6 Návrh rolí na OSSZ.....	65
7 Shrnutí.....	70
8 Závěr	71
9 Použité zdroje	72

Seznam použitých zkratk a symbolů

ČSSZ - Česká správa sociálního zabezpečení

DAC - Discretionary Access Control - volně řízený přístup

DŮCH - Důchodové pojištění

ELDP - Evidenční list důchodového pojištění

EU - Evropská unie

INS - Insolvenční řízení

KSSZ - Krajská správa sociálního zabezpečení

MAC - Mandatory Access Control - direktivně řízený přístup

NEM - Nemocenské pojištění

OK - Oddělení kontroly

OSSZ - Okresní správa sociálního zabezpečení

OSVČ - Osoba samostatně výdělečně činná

OÚPAD - Oddělení úctárny pojistného a dávek

OVP - Oddělení vymáhání pojistného

OVS - Oddělení vnitřní správy

PN - Pracovní neschopnost

P/O - Přihláška (odhláška) k nemocenskému pojištění

POJ - Pojištění

PPM - Peněžité pomoci v mateřství

PSSZ - Pražská správa sociálního zabezpečení

RBAC - Role - based access control - řízený přístup na základě rolí

RLPS - Referát lékařské posudkové služby

RUP - Rational Unified Process – Komerční verze metodiky UP

TCSEC - Truster Computer System Evaluation Criteria

UP - Unified Process – Unifikovaný postup

UML - Unified Modeling Language – Unifikovaný modelovací jazyk

Úvod

Moderní svět zrychluje tempo komunikace a mezi lidmi i mezi různými technickými prostředky navzájem jsou přenášeny, sdíleny a zpřístupňovány obrovské objemy dat různého druhu a formátu. S tím je spojeno uchovávání obrovského množství významných, méně významných i (zdánlivě) bezvýznamných dat. Část těchto dat by měla být dostupná pouze vymezenému okruhu osob z několika důvodů. Jedním z důvodů je bezpečnost lidstva, dalšími důvody může být ochrana firemních, skupinových nebo osobních zájmů, ochrana osobnosti, autorských práv atd. [17]

Poslední dobou je věnována pozornost vývoji a adresování bezpečnostních opatření komerčních a civilních vládních organizací. Je zjevné, že významné a obsáhlé bezpečnostní požadavky existují i v jiných organizacích než je ministerstvo obrany. Civilní správa, obce a podniky také velmi spoléhají na informace ze systémů, které jim poskytují finanční, funkční a technologické požadavky. Integrita, dostupnost a důvěryhodnost klíčového softwarového systému, databáze a datové sítě je hlavním cílem všech sektorů. Korupce, neoprávněný přístup či krádež zdrojových dat může výrazně narušit procesy uvnitř každé organizace, což bude mít dopad na finanční, právní, lidskou bezpečnost a důvěryhodnost.

Jednou takovou organizací je i Česká správa sociálního zabezpečení. Tato organizace shromažďuje údaje o zaměstnancích, zaměstnavatelích, osobách samostatně výdělečně činných a mnoha dalších. Z tohoto důvodu se Česká správa sociálního zabezpečení rozhodla zvýšit bezpečnost dat z hlediska neoprávněného přístupu k datům z řad vlastních zaměstnanců.

Hlavním cílem této práce je tedy zmapovat a popsat stávající stav přístupu k datům na vybraném stupni organizační struktury, tedy na úrovni Okresní správy sociálního zabezpečení. Dalším cílem je odhalit možné slabé stránky a navrhnout řešení k jejich případnému odstranění, což zahrnuje i návrh rolí.

1 Základní pojmy modelování řízeného přístupu

Data

Data jsou zboží a ekonomický zdroj s určitými vlastnostmi, které ovlivňují cenu dat. Vlastnosti mohou záviset na způsobu využívání dat, na způsobu práce s daty atd. [10]

Konceptuální model

Popisuje obsah datové základny. Je to prostředek poznávání zkoumané výšece reality, prostředek komunikace mezi členy řešitelského týmu, platforma pro diskuse s uživateli, podklad pro návrh datové základny na technologické a implementační úrovni, prostředek dokumentace existující datové základny. [15]

Model

Zjednodušený obraz reálného světa, kdy je z objektivní reality vybráno to důležité a podstatné. [16]

Modelování

V modelování se využívají nejrůznější lidské schopnosti k realizaci řady činností specifických i všeobecných, vědomých i podvědomých, rutinních i tvůrčích, fyzických i duševních, dovolených i zakázaných, vedoucích k jedinému cíli, kterým je efektivní, nepřímé (prostřednictvím modelu) vyřešení úkolu. [2]

Metodika

Metodika je obecně stanovený postup (osnova, sled) činností vedoucí k určitému cíli. [15]

Role

Jasně specifikovaná entita zahrnující oprávnění k prováděným operacím nad konkrétními daty. [6]

Informační systém

Jedná se o velmi frekventovaný pojem od oblasti informatiky až po instituce veřejné správy. Z tohoto důvodu existuje mnoho definic. Často jsou používány názvy jako Information Processing System, Data Processing System nebo Management Information System. Obecně lze však každý informační systém (IS) definovat jako systém sloužící k přenosu, sdílení a zpracování informací a dat. [15]

Informační technologie

Tímto slovním spojením lze rozumět veškeré technické a programové vybavení použitelné v organizaci. Jedná se o prostředky, postupy pro sběr, uchování, zpracování a přenos informací, které jsou založeny na výpočetní technice. Do skupiny informačních technologií (IT) lze zahrnout hardware, software a komunikační technologie. [15]

System

Systemem rozumíme obecně soubor prvků, mezi nimiž existují vzájemné vztahy a jako celek má určité vztahy ke svému okolí. Což znamená, že je systém tvořený prvky, vztahy, okolím, strukturou a chováním.[11]

Řízení

Řízení je účelné a cílevědomé působení řídicího subjektu na řízený objekt. [11]

2 Zabezpečení informačních systémů

Nejen soukromé firmy ale i vládní organizace jsou velmi opatrné na bezpečí a důvěryhodnost svých dat, což zahrnuje osobní data o zaměstnancích, dále marketingový plán, předpisy, výrobní dokumentaci, ale také vývoj nových technologií.

Vývoj dnešních technologií vede v praxi ke konstruování systému sestavených jako kolekce různorodých distribuovaných součástí. Takové systémy jsou v dnešní době využívány stále častěji, okruh využití se stále zvyšuje a informace uložené v takovýchto systémech jsou citlivé a vyžadují nějakou formu řízeného přístupu. Tato potřeba se zvyšuje spolu se vzrůstajícím využitím internetu a s tím spojenou hrozbou hackerů, jako hrozbou z vnějšku organizace. Stejně tak je ale třeba zajistit řízený přístup uvnitř organizace. [1]

První snahou o normalizaci bezpečnostních výpočetních systémů je standard Trusted Computer System Evaluation Criteria (TCSEC). Tento standard obsahuje bezpečnostní prvky a záruky výhradně odvozené, navržené a racionalizované a založené na bezpečnostní politice vytvořené pro splnění jednoho hlavního bezpečnostního prvku - předejít neoprávněnému prohlížení důvěrných dat. Výsledkem je kolekce bezpečnostních produktů, které nejsou zcela určeny bezpečnostním otázkám, ale jsou určeny i nedůvěrným datům a jejich citlivému zpracování. Standard TCSEC specifikuje dva základní typy řízeného přístupu k datům. Prvním je volně řízený přístup k datům (DAC – Discretionary Access Control) a direktivně řízený přístup k datům (MAC - Mandatory Access Control). Z druhého typu vychází i třetí způsob řízeného přístupu, a to řízený přístup na základě rolí (RBAC - Role-based access control). [7]

2.1 Volně řízený přístup k datům

Discretionary Access Control je technicky vhodnější pro komerční a civilní správu a její požadavky na bezpečnost, a také pro jednoduché vojenské systémy. DAC je kontrolní přístupový mechanismus opravňující systémové uživatele dovolit, nebo zakázat ostatním uživatelům přístup k objektu, který je pod jejich kontrolou. Způsob omezování přístupu k objektům je založený buďto na jejich identitě a/ nebo skupině do které patří. Kontrola je volně řízená v tom smyslu, že subjekt s přiděleným oprávněním je způsobilý postoupit svoje oprávnění nějakému dalšímu subjektu (uživateli). Volně řízený přístup, jak název napovídá,

povoluje přidělovat a odebírat oprávnění přístupu tak, jak to určí konkrétní uživatel. DAC mechanismus opravňuje uživatele přijmout nebo zrušit přístup k danému objektu, aniž by do toho zasáhl administrátor. [7]

2.2 Direktivně řízený přístup k datům

Direktivně řízený přístup k datům, je využíván pro složitější vojenské systémy a jeho využití v ostatních aplikacích je ojedinělé. Direktivně řízený přístup je prostředek omezující přístup k objektům, založený na citlivosti dat obsažených v objektech a formálním oprávnění subjektů k tomu, aby zpřístupnili takto citlivá data. [7]

V současnosti vývoj řízeného přístupu velmi významně ovlivňuje zákon The Sarbanes-Oxley Act of 2002 vydaný v USA. Přestože je tento zákon vydaný v USA, má velký dopad na organizace po celém světě. Proto i v České republice je snaha organizací a firem, dodržovat tento zákon a obecně tedy být v souladu se „Sarbanes-Oxley“.

Hlavní body tohoto zákona jsou:

1. ochrana před vlastními zaměstnanci;
2. zodpovědnost za vnitřní kontrolní systém;
3. jednotný postup.

Právě tento zákon přidal na důležitosti třetímu způsobu řízeného přístupu, tedy Role - based access control (zkráceně RBAC) – řízenému přístupu na základě rolí, který je schopen řešit právě výše zmíněné body.

2.3 RBAC

Řízený přístup na základě rolí může být vnímán jako direktivně řízený přístup, avšak oproti tomuto přístupu řízený přístup na základě rolí pracuje především s otázkou – „kdo může provádět jaké operace nad jakými daty?“ - a oproti volně řízenému přístupu zde nemůže uživatel volně postoupit svoje pravomoci.

3 Modely řízeného přístupu na základě rolí

Řízený přístup na základě rolí poskytuje patřičnou úroveň abstrakce k podpoře bezpečnosti administrativy obchodní společnosti spíše než úroveň uživatelské identity. Základní podstata rolí je stabilizovat oprávnění založená na funkčních rolích v organizacích a vhodně přiřadit uživatele daným rolím, nebo skupině rolí. S RBAC jsou rozhodnutí o přístupu založena na rolích individuálních uživatelů a to vše je součástí organizace. Role mohou reprezentovat úlohy, úkoly, zodpovědnosti a kvalifikace spojené s podnikem. Protože jsou role v rámci organizace relativně stálé (trvalé) s ohledem na změny uživatelů a oprávnění k úkolům, RBAC nabízí silný mechanismus pro snižování složitosti, ceny a možnosti chybného přiřazení oprávnění uživateli v rámci organizace. Protože role v rámci organizace často mají překrývající se oprávnění, RBAC model často zahrnuje takové prvky, které stabilizují hierarchii rolí, kde přidělená role může zahrnovat všechna oprávnění některé jiné role (jiných rolí). RBAC povoluje specifikace a prosazení pro celou škálu ochranné politiky, která může být přizpůsobena podle různých pravidel, dle dané organizace. Protože povolení jsou vkládána do podnikových funkcí skrze role, střet zájmů vztahů je více patrný, než obchod s oprávněními na individuální bázi. Například mnoho RBAC modelů podporuje zřízení oddělených služeb omezených rolemi. Tento přístup poskytuje administrátorům zlepšení schopnosti specifikovat a prosazovat podnikovou politiku v porovnání se stávajícími standardy oprávnění přístupu. Kvůli zákaznickým požadavkům pro RBAC, prodejci zahrnují jejich požadavky do databází, řídicích systémů i operačních systémů. [13]

RBAC je bohatý koncept s možností stálého rozvoje. Na jednu stranu může být velmi jednoduchý a na druhou velmi složitý a propracovaný. Nutno uznat že jednoduchý konečný model pro RBAC je v podstatě nereálný. Takový model může zahrnovat nebo vylučovat příliš mnoho a může reprezentovat například jen jeden bod z mnoha. Model je proto sestavován ze čtyř částí funkčních schopností uvedených níže. Jednotlivé úrovně jsou kumulativní a každá zahrnuje požadavky předchozí úrovně v pořadí [13] :

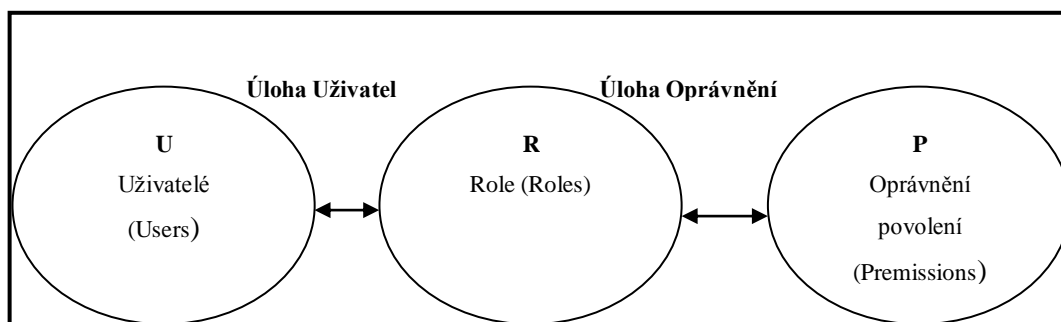
- horizontální model (RBAC₀)
- hierarchický model (RBAC₁)
- omezený model (RBAC₂)
- souměrný model (RBAC₃)

3.1 Horizontální model RBAC₀

Důležitý aspekt horizontálního RBAC, řízeného přístupu na základě rolí, je schopnost podpory vztahu uživatelů a úloh typu více k více. Je zřejmé, že každý systém má určitý limit pro počet rolí, kterým může uživatel náležet. V tomto ohledu by měl být každý systém přizpůsobitelný a měl by mít určitou míru „rozšířitelnosti“. Některé současné systémy mají tento limit rolí, kterým může být uživatel přiřazen někde mezi 16 až 32 rolemi. Ostatní systémy povolují podstatně větší limit stovky až dokonce tisíce rolí. [13]

Uživatelé a Role v rámci RBAC jsou uživatelé přiřazování rolím na základě jejich povinností v organizaci a také na jejich přiděleném oprávnění k určitým operacím. Operace, kterou je uživatel oprávněn vykonávat je založena na uživatelské roli. Přiřazení uživatele roli může být snadno zrušeno a stejně tak přiřazení nové roli může být provedeno na základě nařízených pracovních úkolů, téměř okamžitě. Pokud je uživatel přiřazen roli, je uživateli přiřazeno pouze tolik pravomocí, kolik potřebuje pro výkon svého povolání. Tento koncept obsahuje zejména privilegia, která vyžadují identifikaci funkční role uživatele, určující minimální sadu privilegií potřebnou k výkonu této funkce a vymezují uživateli okruh působnosti a privilegia s tím spojená, ale nic více. Pokud je v organizaci použit jiný, ne tak přesně vymezený systém řízení, je obvykle velmi obtížné a nákladné toho výsledku dosáhnout. Někdo přiřazený k určité pracovní kategorii může mít přiřazeno více privilegií, než je nezbytně nutné pro výkon jeho pracovní pozice a to z toho důvodu, že je někdy obtížné stanovit přesná privilegia na základě různých atributů nebo omezení. Pokud by několik povinností a odpovědností mohlo prolínat několika pracovními kategoriemi, mohlo by to zapříčinit nežádoucí neoprávněný přístup. [6]

Požadavek, kterým uživatelé nabývají oprávnění rolí je základ RBAC. Horizontální RBAC znázorněný na obrázku (Obrázek 1) nevylučuje další význam podle kterého, může uživatel získat povolení přímým přiřazením. [13]

Obrázek 1 - Horizontální model. Zdroj: [13]

Na obrázku (Obrázek 1) jsou vidět tři typy entit nazvané uživatelé, role, povolení, oprávnění.

U – uživatelem může být člověk, samosprávný zástupce, proces nebo počítač.

R – role je pracovní role nebo pracovní název uvnitř organizace s přiřazenými oprávněními a zodpovědností určitému členovi role.

P – povolení, oprávnění je souhlas s konkrétním způsobem přístupu do jedné nebo více částí systému. Povolení jsou vždy kladná a poskytují držiteli povolení provádět určité akce uvnitř systému. Podstata oprávnění, povolení závisí především na dokonalosti a detailech implementace systému a na typu systému. Obecný model povolení přístupu musí proto zacházet s povoleními jako s nedefinovanými symboly o určitém rozsahu. [13]

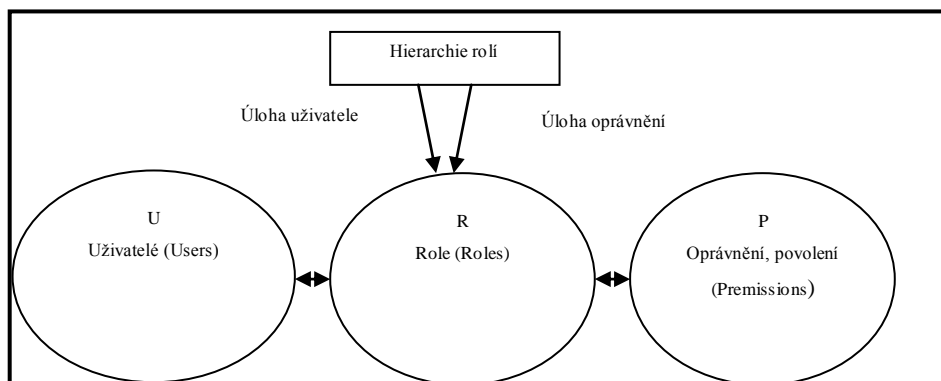
Sekce se liší systém od systému. V některých případech jsou všechny uživatelské role aktivovány ve všech sekcích uživatele. V ostatních případech je uživateli dána volba aktivovat a ukončit funkci role v dané sekci. To umožňuje uživateli aktivovat sekci s rolemi vhodnými k úkolu, kterým se uživatel zabývá. Specifické tzv. „silné“ role mohou být udržovány v ústraní, dokud nejsou potřebné k nějakému úkolu se zvláštní výsadou a vysokým stupněm bezpečnosti. Horizontální RBAC model nechává mnoho nevyřešených problémů, které je nutné vyřešit až během implementace. V tomto modelu nejsou žádné požadavky na rozšiřitelnost počtu rolí, uživatelů, povolení a podpory. Povaha povolení a podpora pro libovolnou aktivaci role není přesně specifikovaná. Povaha stornování není také jednoznačně specifikovaná. [13]

3.2 Hierarchický model RBAC₁

Hierarchický model (Obrázek 2) se liší od horizontálního modelu tím, že v tomto modelu je navíc relace hierarchie role. Hierarchie rolí jsou často diskutovány v souvislosti s rolemi. Také jsou obvykle zaváděny v systémech, které podporují role. Hierarchie rolí je přirozený prostředek pro struktury rolí vyjadřující vnitřní strukturu organizace zahrnující přidělená oprávnění a zodpovědnosti. [7]

Role a hierarchie rolí v RBAC mohou mít role překrývající se povinnosti a privilegia. Patří sem uživatelé přiřazení různým rolím, kteří mohou vykonávat některé společné operace. Některé všeobecné činnosti mohou být vykonávány všemi zaměstnanci. V takové situaci by bylo neefektivní a administrativně těžkopádné, aby se specifikovaly opětovně tyto všeobecné činnosti pro každou roli, která je vytvořena. Hierarchie rolí mohou být

stanoveny tak, aby zabezpečily přirozenou strukturu podniku. Hierarchie role také definuje role, které mají jedinečné atributy a ty mohou obsahovat i další role. To znamená, že jedna role může implicitně zahrnout operace, které jsou přidružené (jiné) další roli. [6]

Obrázek 2 - Hierarchický model. Zdroj: [13]

Hierarchický model se dále větví na dvě podskupiny. První podskupinou je Obecný hierarchický model a druhou podskupinou je Omezený hierarchický model. Rozdíl mezi těmito skupinami je uveden v následující podkapitole. [13]

3.2.1 Obecný hierarchický model RBAC₂

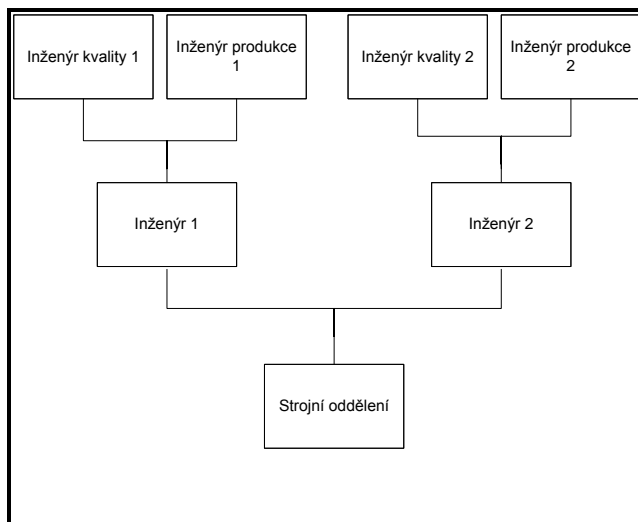
Příklady obecných hierarchií rolí jsou znázorněny na obrázcích (Obrázek 3, Obrázek 4, Obrázek 5). Hierarchický model zahrnuje dva typy rolí. Jedním typem je role senior¹ (nadřízený), tedy role s větší pravomocí a v modelu je tato role umístěna směrem k vrcholu daného modelu. Role junior² (podřízený), tedy role s menší pravomocí se v modelu nachází dále od vrcholu. [13]

Obrázek 3 zobrazuje obrácenou stromovou hierarchickou strukturu, která by mohla existovat například v nějakém strojním oddělení. V tomto diagramu jsou propojeny role senior (nadřízený) směrem k roli junior (podřízený). Přejídné hrany jako například od role Projektový Inženýr 1 k roli Strojní oddělení jsou vynechány, aby se předešlo nepřehlednosti ve znázornění. V tomto diagramu náležejí všechny role zaměstnanců juniorské roli (podřízený) Strojní oddělení. Nadřízeným k této roli jsou role pro dva projekty, projekt 1 na straně levé

¹ Senior role - role nadřazená roli junior

² Junior role - role v hierarchii níže, čili podřízená roli senior

a projekt 2 na straně pravé. Každý projekt má roli Inženýr a roli nadřazenou této roli, tedy roli Inženýr kvality³ a Inženýr produkce⁴. [13]

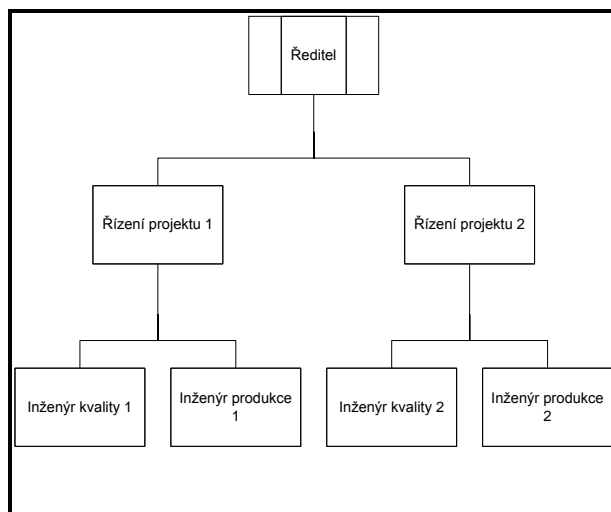
Obrázek 3 - Obrácená stromová hierarchická struktura. Zdroj: [13]

Obrázek 4 zobrazuje stromovou strukturu, ve které nadřazené (senior) role mají oprávnění rolí podřízených. Tedy role Řízení projektu 1⁵ disponuje oprávněními rolí Inženýr kvality 1⁶ a Inženýr produkce 1 a může mít navíc i další vlastní oprávnění. Stromové struktury jsou vhodné pro agregaci, ale ne pro sdílení oprávnění. U tohoto typu hierarchie nelze sdílet prostředky mezi rolemi projektu 1 (vpravo) a rolemi projektu 2 (vlevo). [13]

³ Inženýr kvality – role, která má na starost kvalitu produkce

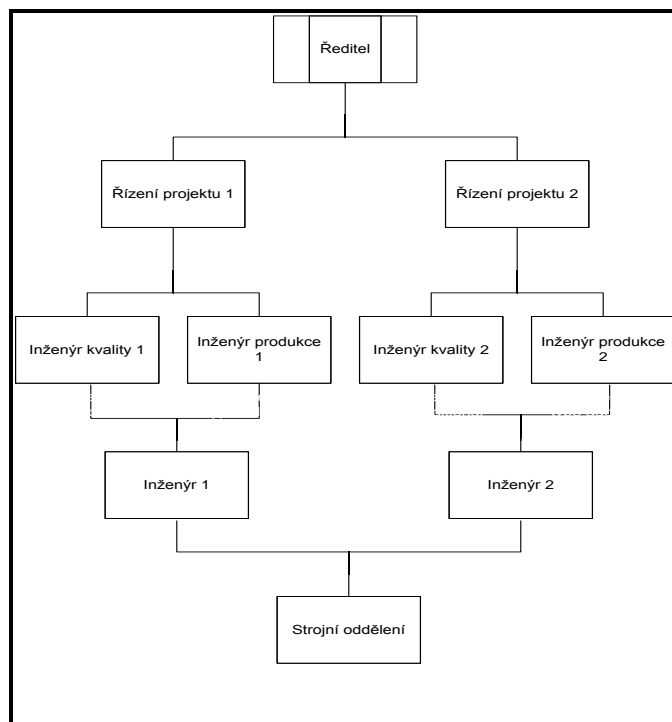
⁴ Inženýr produkce – role, která má na starost produkci (např. kolik se toho vyrobí za den)

⁵ Řízení projektu - role, která má za úkol řídit určitý projekt

Obrázek 4 - Stromová hierarchická struktura. Zdroj: [13]

Obrázek 5 znázorňuje základní hierarchickou strukturu, která umožňuje agregaci i sdílení. Tato struktura samozřejmě může být rozšířena o stovky projektů a to v rámci Strojního oddělení. Navíc každý projekt může mít jinou strukturu pro svoje role. Příklad může být rozšířen do různých oddělení s odlišnou strukturou a také i vnitřní politikou. Hierarchické struktury užitě v praxi budou mít nepravidelnou strukturu spíše než symetrickou strukturu. Je třeba zdůraznit, že není žádný důvod pro to, aby ve schématu byla nejstarší nadřízená role jako například Ředitel v tomto příkladu. Stejně tak není žádné nařízení, že musí existovat nejmladší podřízená role Strojní oddělení. Návrh vhodné hierarchie je vždy otázkou vnitřní politiky. [13]

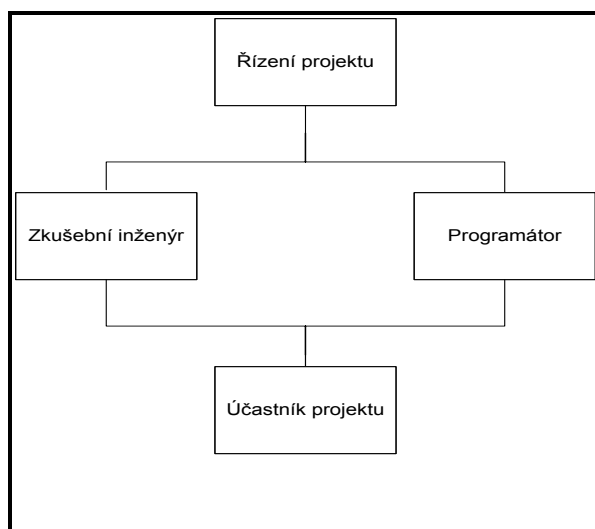
Obrázek 5 - Základní hierarchická struktura. Zdroj: [13]

3.2.2 Omezený hierarchický model

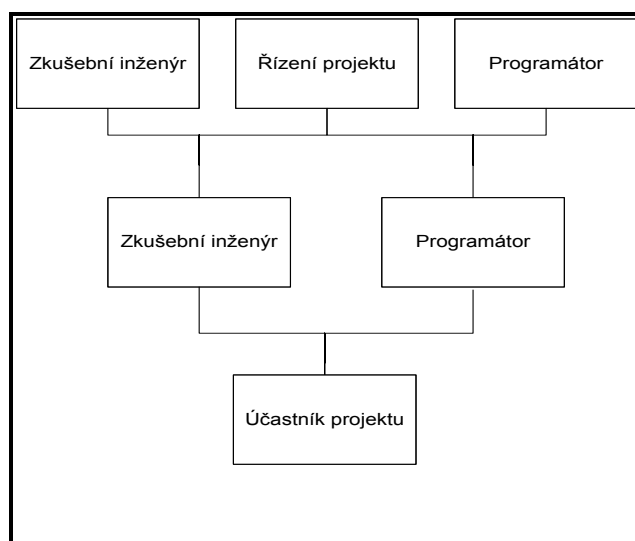
Nadřazené role, jako je Ředitel na obrázku (Obrázek 5), jsou často považované za nebezpečí, protože často agregují příliš mnoho pravomocí. I když jsou uživatelé s těmito rolemi velmi spolehliví a důvěryhodní, tak mají velkou možnost způsobit problém celému softwarovému vybavení. Je možné omezit dědičnost rolí, což znázorňují obrázky (Obrázek 6, Obrázek 7).

Na rozdíl od obrázku (Obrázek 6) obrázek (Obrázek 7) dovoluje roli Zkušební inženýr⁷ užívat oprávnění této role, i když nejsou dědičná z role Řízení projektu. Zkušební inženýr je přiřazen (přidělen) roli Zkušební inženýr, zatímco role Zkušební inženýr je jednoduše držitelem oprávnění role Zkušební inženýr, které musí zdědit od nadřazené role výše. [14]

⁷ Zkušební inženýr – role, která má za úkol testovat daný produkt

Obrázek 6 - Omezená hierarchie 1. Zdroj: [13]

Obrázek 7 - Omezená hierarchie 2. Zdroj: [13]

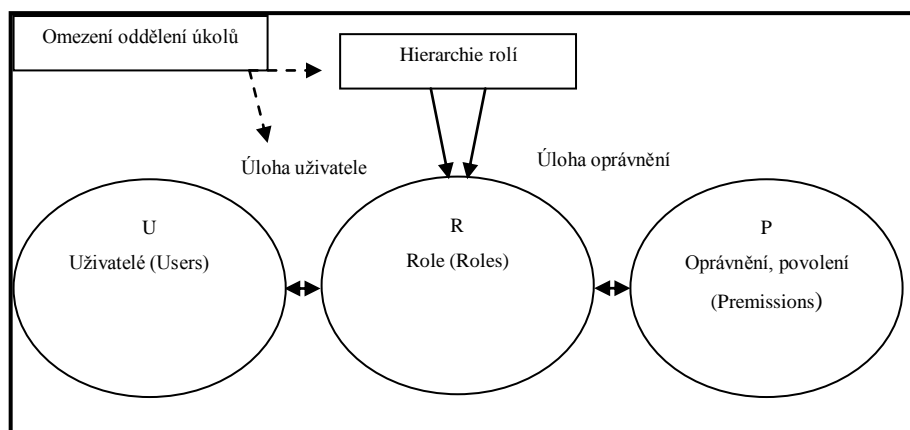
3.3 Omezený model

Omezený model přidává omezení do Hierarchického RBACu. Omezení mohou být spojována s přiřazením uživatele dané roli staticky (Obrázek 8), nebo s aktivací role v rámci uživatelské sekce dynamicky (Obrázek 9). Tato omezení nazýváme tedy jako Statické oddělení úkolů a Dynamické oddělení úkolů, které bude vysvětleno v následujících kapitolách. Oddělené požadavky jsou zachovávány proto, aby nedocházelo k porušování vnitřní politiky organizace, která se snaží o to, aby uživatelé nezneužívali přidělených pravomocí. [13]

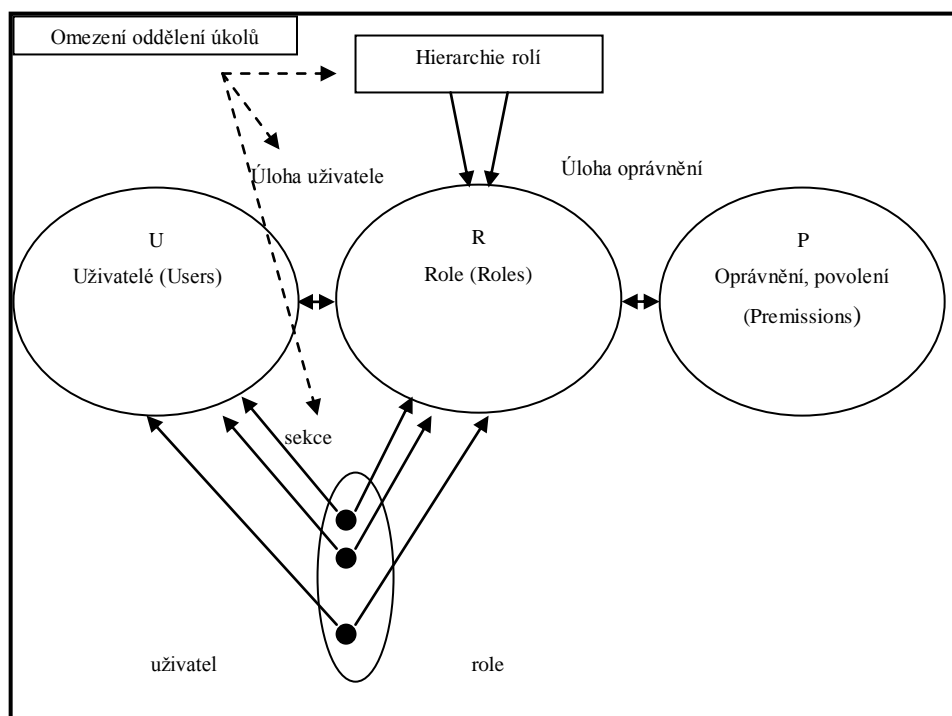
Rozdělení úkolů odkazuje na rozdělování se úkoly a přidružení práv mezi různé role za účelem zabránit tomu, aby bylo uživateli přiděleno příliš mnoho pravomocí. Hlavním důvodem je zabezpečit, aby podvody a závažné chyby nemohly vzniknout bez úmyslné (tajné) dohody několika uživatelů.[13]

Poslední zásadou je časově garantovaná správa přidělování práv uživatelům tak, že jim není přiděleno více práv, než kolik nezbytně potřebují pro výkon své pracovní pozice. Hlavním důvodem této zásady je předejít problémům jednotlivce, který by měl přiděleno příliš mnoho práv a mohl by provést zbytečné akce, které by mohly spíše uškodit. Oprávnění a povolení jsou přidělována buďto přímo jednotlivci, nebo subjektu působícímu ve prospěch uživatele, který opravňuje držitele těchto práv pracovat v systému v souladu se svými právy.

Tato zásada tedy rozhoduje o instalaci odděleného ochranného mechanismu RBAC. [13]

Obrázek 8 - Omezený model, statické oddělení úkolů. Zdroj: [13]

Obrázek 9 - Omezený model, dynamické oddělení úkolů. Zdroj: [13]

3.3.1 Statické oddělení úkolů (SOÚ)

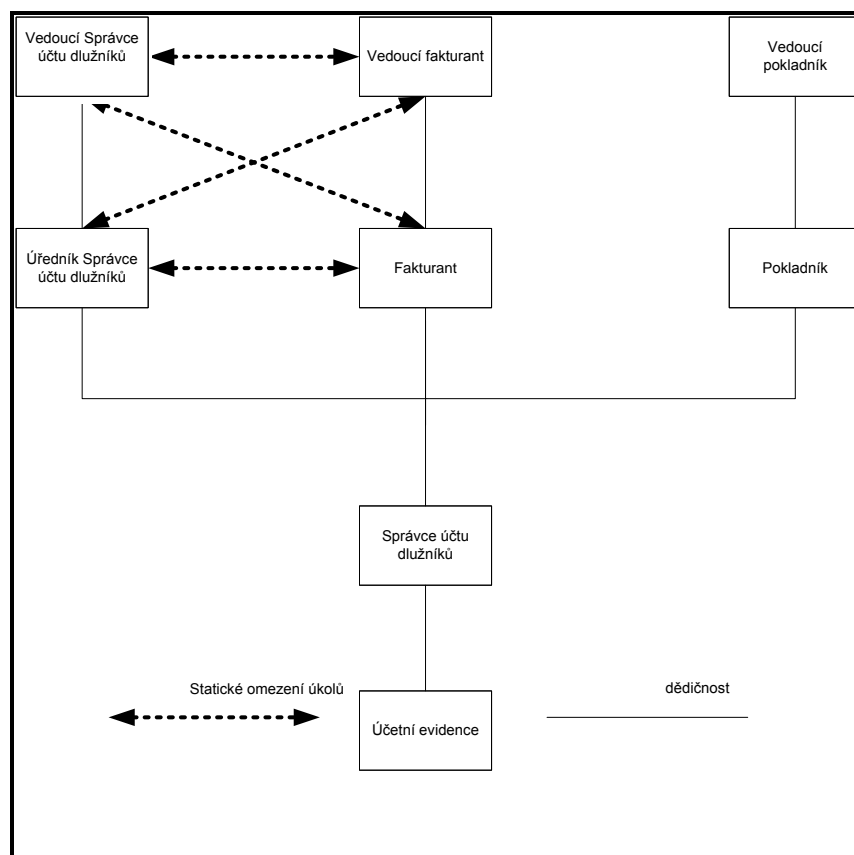
Střed zájmů v systémech s přístupem k datům na základě rolí může vzniknout jako důsledek uživatelských práv spojených s oprávněními problematických (neslučitelných, kolidujících, protichůdných) rolí. Jednou z možností jak předcházet tomuto typu střetu zájmů, je prosadit omezení v přiřazení uživatelů rolím. Což znamená, že pokud je uživatel přiřazen jedné roli, nemůže být přiřazen jiné roli. Například pokud je uživatel přiřazen roli Fakturant viz Obrázek 10, nemůže být přiřazen roli Správce účtů dlužníků. Důvodem je vzájemná odlišnost obou rolí. Omezení jsou dědičná v rámci hierarchie rolí. Například pokud role vedoucí Správce účtů dlužníků (nadřízený) dědí oprávnění role úředník Správce účtů dlužníků (podřízený) a úředník Správce účtů dlužníků má statické oddělenou vazbu úkolů s Fakturantem. Dále vedoucí Správce účtů dlužníků má také staticky oddělenou vazbu úloh s Fakturantem. Další způsob jakým lze o tomto přemýšlet je ten, že nějaký výskyt vedoucího Správce účtů dlužníků může být považován za úředníka Správce účtů dlužníků. [13]

3.3.2 Dynamické oddělení úkolů (DOÚ)

RBAC poskytuje také administrátory s možností uplatňovat specifickou politiku přidělování práv a to dynamické oddělení úkolů. Statické oddělení úkolů poskytuje organizaci schopnost

adresovat potenciální střet zájmů v čase, kdy je člen skupiny uživatelů přiřazen konkrétní roli. S dynamickým oddělením úkolů je dovoleno uživateli být členem několika rolí, které nezpůsobují střet zájmů, pokud jsou aktivní nezávisle a samostatně. Pro případy, kdy jsou role aktivní souběžně, jsou vytvořena speciální pravidla. Například na obrázku (Obrázek 10) může být uživatel oprávněn k roli Pokladník i k roli vedoucí Pokladník, kde vedoucí Pokladník je oprávněn odsouhlasit změny pohybu hotovosti role Pokladník. Pokud se individuální aktivita role Pokladník pokusí vypnout, přepnout roli vedoucí Pokladník, RBAC bude požadovat od uživatele, aby zastavil roli Pokladník, protože musí odepřít přístup k hotovosti, než aktivuje roli vedoucí Pokladník. Problém nenastane, dokud není jeden uživatel oprávněn užívat obě role ve stejný čas. I když tohoto efektu lze dosáhnout i použitím vazby Statického oddělení úloh, ovšem vazbou Dynamické oddělení úloh se obecně dosahuje lepší provozní flexibilita operací. [7]

Je třeba dát pozor na to, že na rozdíl od rolí v SOÚ, mohou mít role v DOÚ hierarchicky omezenou vazbu. Aktivace a oprávnění mohou být vnímány jako dva nezávislé pojmy.

Obrázek 10 - Omezený model, příklad. Zdroj: [13]

3.4 Souměrný model RBAC₃

Udržet přiměřený, vyhovující a přesný stav přidělených oprávnění je základním úkolem každého modelu přidělování oprávnění. Přidělování oprávnění rolím se může vhodně měnit na základně vnitřních změn podniku, organizace a může změnit i cíle celé organizace. Udržet tyto relace může být velmi problematické zvláště v případech, kdy uživatel a oprávnění role působí v několika oddělených sektorech, kde řízení zajišťuje již několik administrátorů. [14]

Účinně udržované přidělování oprávnění v organizaci musí mít zpětnou vazbu na kontrolu správnosti přiřazení oprávnění dané roli uvnitř organizace. Pokud je oprávnění přiřazeno, potom je věnována speciální pozornost tomu, aby byla ponechána základní práva. Dalším problémem v pořadí je způsob, jak udržovat přesný stav přiřazených oprávnění v celém systému objektů, který musí korespondovat s přiřazenými oprávněními jednotlivým uživatelům podle toho, jakou mají pracovní náplň. [13]

Potřeba zpětně kontrolovat přiřazená oprávnění může vyvstat následkem různorodosti jednotlivých právních a administrativních činností. Pokud uživatel odejde z podniku, změní pracovní pozici, změní se požadavky oprávnění, která pro výkon své pozice potřebuje, nebo naopak existující oprávnění již nejsou potřebná, poté se musí věnovat maximální péče postupné kontrole a odebrání oprávnění, která už nejsou nutná pro danou pracovní pozici. V případě, že uživatel zcela opustí podnik či organizaci, všechna oprávnění musí být okamžitě odebrána. Jedním z přístupů jak vyřešit danou situaci je vymazat všechny účty daného uživatele. Nicméně toto radikální řešení může v budoucnu způsobit nemalé problémy celému systému. V případě, že se zaměstnanci mění pouze náplň pracovní pozice, potažmo jeho oprávnění, administrátor musí tuto situaci řešit velmi opatrně. Pokud by došlo k odstranění oprávnění, která jsou i nadále potřebná vzhledem k pracovní pozici, bránilo by to uživateli v plnění svých pracovních povinností. Naopak ponechání oprávnění, která už nejsou nutná k výkonu povolání, by mohlo vést ke zneužívání těchto oprávnění. [14]

4 Nástroje a metody modelování řízeného přístupu

Pokud je organizací rozhodnuto zavést řízený přístup k datům je nutné analyzovat prostředí organizace. Při analýze je třeba postupovat podle platných a osvědčených postupů. Proto jsou v následující části uvedeny metodiky, které jsou k takové analýze vhodné, a také možné nástroje modelování řízeného přístupu.

4.1 Metodika RBACW4S

(Zpracováno ze zdroje [9])

Metodika pro řízený přístup je sestavena ze tří základních fází:

1. vnitřní analýza,
2. vnější analýza,
3. ladění.

4.1.1 Vnitřní analýza

Úkolem vnitřní analýzy je jasná identifikace rozsahu a obsahu vnitřní politiky organizace. Dále je snahou identifikovat zdroje dat, k nimž je třeba kontrolovat přístup a následně určit, jak mohou tyto zdroje být seskupovány podle vlastních oprávnění. První bod tedy zahrnuje:

- a) tvorbu modelu organizace,
- b) specifikace zdrojů, oprávnění a subjektů,
- c) vymezení bezpečnostního rámce.

4.1.2 Vnější analýza

Vnější analýza zahrnuje specifikaci použití a operací nad daty. Vnější analýza je také dále rozdělena:

- a) identifikace postupu,
- b) rozklad postupu.

4.1.3 Ladění

Tento bod se skládá z následujících tří aktivit:

- a) specifikace pravidel pro řízený přístup každého zdroje,

- b) specifikace oprávnění podle vnitřní politiky přístupu pro každý zdroj,
- c) přiřazení oprávnění jednotlivým zdrojům.

4.2 Metodika UP

(Zpracováno ze zdroje [1], [5])

Metodika UP (Unified Process) – Unifikovaný postup je založena na metodách Erricsson, Rational a na dalších zdrojích vycházejících z nejlepších postupů.

Metodika UP používaná pro tvorbu softwarových systémů je založena na návrhu a postupném vývoji robustní architektury příslušného systému. Architektura popisuje nejen strategické aspekty možností rozkladu systému na jednotlivé komponenty, ale rovněž způsob, jakým se tyto komponenty vzájemně ovlivňují a jakým způsobem jsou nasazeny do příslušného hardwaru.

Metodika UP je konečně iterativní a přírůstková (inkrementační). Iterativní aspekt znamená rozklad projektu na menší podprojekty (iterace), které systému dodávají funkce dávkově, nebo na přírůstky (inkrementy), které vedou k tvorbě plně funkčního systému. Jinými slovy to znamená, že tvoříme software v procesu postupných upřesňování našeho konečného záměru. Tento postup se zásadně liší od kaskádové tvorby softwaru, která byla založena na důsledné posloupnosti analýzy, návrhu a tvorby. V našem případě je posloupnost méně restriktivní. Ke klíčovým pracovním postupům metodiky UP, jako je analýza, se ve skutečnosti vracíme v průběhu projektu několikrát.

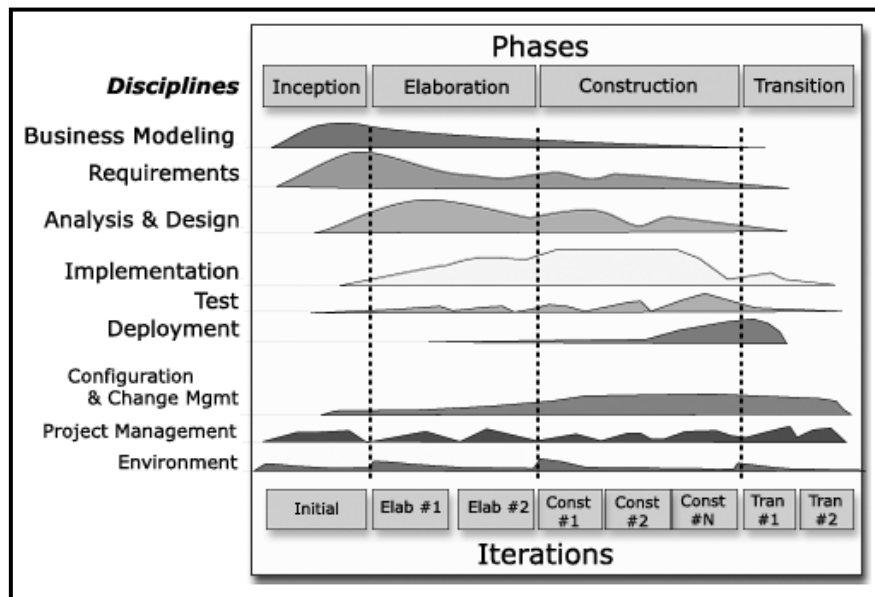
4.2.1 Základní iterace Metodiky UP

- a) plánování,
- b) analýza a návrh,
- c) tvorba,
- d) integrace a testování,
- e) interní nebo externí uvedení.

4.2.2 Fáze metodiky UP

Tyto jednotlivé fáze, pojmenované anglickými ekvivalenty jsou znázorněny na obrázku (Obrázek 11):

- a) zahájení (inception) – období plánování,
- b) rozpracování (elaboration) – období architektury,
- c) konstrukce (construction) – počátky provozuschopnosti,
- d) zavedení (transition) – nasazení produktu do uživatelského prostředí.

Obrázek 11 - Fáze podle metodiky Unified Process. Zdroj: [5]

4.3 Modelovací jazyk UML

(Zpracováno ze zdroje [1], [15])

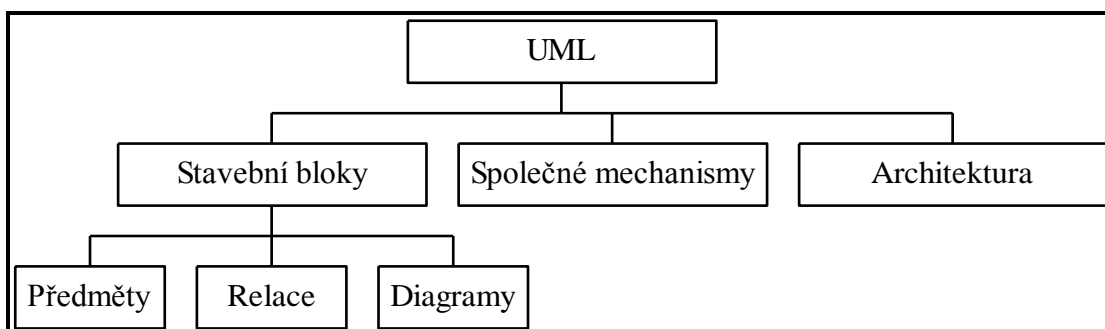
Jazyk UML (Unified Modeling Language) – unifikovaný modelovací jazyk je univerzální jazyk pro vizuální modelování systémů. Tento jazyk není vázán na žádnou specifickou metodiku nebo životní cyklus. Lze jej použít společně se všemi existujícími metodami. Také má specifickou vizuální syntaxi, kterou můžeme využít při sestavování svých modelů.

Unifikace jazyka UML nevychází pouze z historických měřítek. Jazyk UML se snaží o unifikaci několika domén:

- Vývojový cyklus. Jazyk UML nabízí vizuální syntaxi pro modelování během celého vývojového cyklu softwarového projektu - požadavky na analýzu počínaje a implementací konče.
- Aplikační domény. Jazyk UML byl vytvořen jako nástroj pro modelování čehokoliv systémy zasazenými do reálného času počínaje a podpůrnými systémy rozhodování konče.
- Implementační jazyky a platformy. Jazyk UML je nezávislý na jakémkoli programovacím jazyce a na jakékoli platformě. Přirozeně, že má znamenitou podporu čistě objektově orientovaných programovacích jazyků, ale je také velmi efektivní pro hybridní objektově orientované jazyky, nebo dokonce pro neobjektové jazyky.

- d) Vývojové procesy. Přestože je metodika UP spolu s jejími variantami pravděpodobně nejvíce upřednostňovanou metodikou vývoje objektově orientovaných systémů, může jazyk UML podporovat mnoho dalších osnov procesu tvorby softwarového vybavení.
- e) Vlastní interní pojmy. Jazyk UML se o vnitřní jednotu a konzistenci snaží prostřednictvím malé množiny interních pojmů.

Základními aspekty jazyka UML jsou statická struktura a dynamické chování. Struktura jazyka je následující: Stavební bloky, Společné mechanismy a architektura viz Obrázek 12.

Obrázek 12 - Struktura jazyka UML, Zdroj: [1]

Při tvorbě RBAC modelů se využívá tři typů diagramů jazyka UML, jimiž jsou: Diagram případů užití, Diagram aktivit a Diagram tříd.

Diagramy případů užití

Případy užití jsou způsobem zachycení požadavků. Modelování případů užití je jiným, doplňkovým způsobem získávání a dokumentování požadavků. Modelování případů užití se skládá z následujících aktivit:

- a) nalezení hranic systému,
- b) vyhledání aktérů,
- c) nalezení případů užití (Specifikace případů užití a určení alternativních scénářů),
- d) uvedený postup je třeba opakovat, dokud nedojde k ustálení případů užití, aktérů a hranic systému.

Model případu užití obsahuje čtyři komponenty:

- a) hranice systému – ohraničení zobrazené kolem případů užití, jež je vyznačením území nebo hranic modelovaného systému,
- b) aktéři – jsou to role, přidělené osobám nebo předmětům používajícím daný systém,
- c) případy užití – činnosti, které mohou aktéři se systémem vykonávat,

d) relace – smysluplné vztahy mezi aktéry a případy užití.

Modely případů užití navíc poskytují hlavní zdroj objektů a tříd. Jsou prvotním vstupem k modelování tříd.

Diagramy aktivit

Diagramy aktivit jsou „objektově orientovanými vývojovými diagramy“. Lze je připojit k libovolnému modelovanému prvku, umožňují nám modelovat jeho chování, Diagramy aktivit jsou obvykle připojeny k:

- a) případům užití,
- b) třídám,
- c) komponentám,
- d) rozhraním,
- e) spolupracím, operacím.

Základem dobrého diagramu aktivit je jeho zaměření na komunikaci s jedním specifickým aspektem dynamického chování systému. Dále by měl být na vhodném stupni zobecnění a především musí být zachována přehlednost diagramu.

Sekvenční diagramy

Sekvenční diagramy znázorňují interakce mezi čarami života jako časově uspořádanou posloupnost událostí.

Diagramy tříd

Tento diagram reprezentuje statický pohled na třídy a vztahy mezi nimi. Třída je zde chápána ve smyslu deskriptoru množiny objektů, které sdílejí stejné atributy, operace, relace, metody a chování, zjednodušeně tedy stejné charakteristické rysy.

Klasifikátory a instance jsou jednou z hlavních podskupin v jazyce UML, nejznámějšími příklady této podskupiny jsou třída a objekt. Kde třída je specifikací, kterou se musí řídit všechny objekty (instance) dané třídy. Klasifikace je velmi důležitou součástí běžného chování lidí, kdy se snaží uspořádat okolní svět. Z tohoto důvodu se toto nahlížení na svět přeneslo i do objektově orientovaného modelování, potažmo programování.

Pro tuto práci byla zejména na doporučení konzultantů zvolena metodika UP. Kromě toho, že je tato metodika vospělý otevřený standard, také pochází od autorů jazyka UML, což bylo dalším podnětem pro volbu této metodiky.

5 Česká správa sociálního zabezpečení

Pro tuto práci byla zvolena Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ). Organizace stála před problémem, jakým způsobem zajistit, aby každý pracovník této organizace měl přiděleno pouze tolik pravomocí, kolik potřebuje k výkonu svých pracovních povinností, ne více ani méně. Z tohoto důvodu bylo nutné zmapovat stávající stav této organizace, odhalit případné slabé stránky a navrhnout role. Přístup k České správě sociálního zabezpečení mi byl poskytnut prostřednictvím společnosti AG COM, a.s., která mi umožnila získat potřebnou praxi právě prostřednictvím zmapování stávajícího stavu, vymezení slabých stránek a návrhu možného řešení na ČSSZ což je nezbytně nutné provést vždy, když je taková organizace rozhodnuta změnit současný přístup k datům a zavést řízený přístup k datům.

K získání informací o současném stavu bylo nutné si domluvit několik konzultací s vedením Okresní správy sociálního zabezpečení. Základní informace, týkající se organizační struktury a činností prováděných OSSZ byly poskytnuty ředitelem OSSZ v Pardubicích (Mgr. Václavem Kličkou). Další informace, o jednotlivých činnostech a s nimi spojených informačních systémech byly dále soustavně zjišťovány v období (konec roku 2008 až leden 2009) na jednotlivých odděleních přímo u vedoucích pracovníků a pracovníků těchto oddělení.

5.1 Základní charakteristika ČSSZ

Česká správa sociálního zabezpečení (dále jen ČSSZ) je největší a zcela výjimečnou finančně správní organizací státní správy ČR s celkovým ročním objemem příjmů a výdajů ve výši téměř 682 miliard Kč. Spravuje záležitosti více než 7 milionů 863 tisíc klientů, z toho jsou více než 2 miliony 719 tisíc důchodců. ČSSZ vyplácí více než 3 miliony 347 tisíc důchodů. ČSSZ sama či prostřednictvím zaměstnavatele zajišťuje výplatu nemocenského, peněžité pomoci v mateřství, vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství a dále podpory při ošetřování člena rodiny pro prakticky celou pracující populaci ČR. Do státního rozpočtu ČSSZ přispívá více než 1/3 příjmů, a to výběrem pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Podle koordinačních nařízení EU je ČSSZ styčným orgánem a kompetentní institucí vůči zahraničním institucím pro peněžité dávky v nemoci a mateřství, důchody a posuzování příslušnosti k právním předpisům. Součástí ČSSZ je i lékařská posudková služba, která posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost

občanů pro účely nemocenského a důchodového pojištění. Provádí také kontrolu posuzování dočasné pracovní neschopnosti ošetřujícími lékaři. Jako organizační složka státu je ČSSZ podřízena Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR. V čele ČSSZ je ředitel. Od srpna 2006 byl pověřen řízením ČSSZ náměstek ústředního ředitele Mgr. Luboš Vaněk, od března 2007 pak vrchní ředitelka úseku sociálního pojištění JUDr. Božena Michálková. Ta se úspěšně zúčastnila výběrového řízení a 11. října 2007 ji ministr práce a sociálních věcí RNDr. Petr Nečas jmenoval ředitelkou ČSSZ. [3]

5.2 Organizační struktura

Strukturu ČSSZ, uvedenou na obrázku (Obrázek 13), tvoří ústředí ČSSZ, pracoviště ČSSZ, Okresní správy sociálního zabezpečení, Pražská správa sociálního zabezpečení a Městská správa sociálního zabezpečení Brno a jejich územní pracoviště.

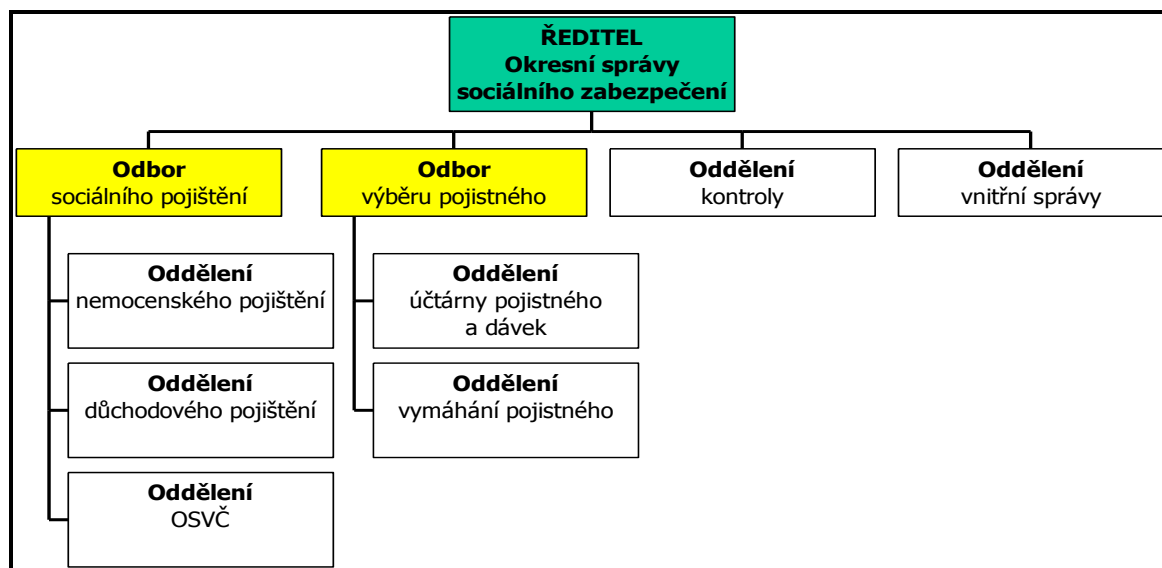

Obrázek 13 - Organizační struktura ČSSZ, Zdroj: [3]

5.3 Organizační struktura vybraného stupně ČSSZ

Pro tuto práci byla vybrána část nejnižší úrovně organizační struktury ČSSZ, tedy Okresní správa sociálního zabezpečení. Na obrázku (Obrázek 14) je znázorněna podrobná organizační struktura Okresní správy sociálního zabezpečení v Pardubicích. Některé menší Okresní správy sociálního zabezpečení, jako například (Trutnov, Náchod) se od této organizační struktury liší

tím, že nemají odbory, tedy Odbor sociálního pojištění a Odbor výběru pojistného, jejich organizační struktury se tedy liší právě o tyto odbory.

Obrázek 14 - Organizační struktura OSSZ Pardubice ke dni 1. 1. 2009, Zdroj: [12]

5.4 Základní funkce jednotlivých složek v rámci OSSZ

Okresní správa sociálního zabezpečení v Pardubicích se skládá ze dvou odborů (Odbor sociálního pojištění, Odbor výběru pojistného), dále z několika oddělení (např. důchodového pojištění, nemocenského pojištění atd.). Nezbytnou součástí okresní správy je také Referát lékařské posudkové služby.

Oddělení důchodového pojištění poskytuje odbornou pomoc občanům i organizacím ve věcech důchodového pojištění a všem subjektům ve své působnosti ve věcech s mezinárodním prvkem. Mimo jiné činnosti, které zabezpečuje a mezi které například patří vedení stanovené evidence subjektů pojištění, také sepisuje a dokladuje žádosti o dávky, případně upravuje dávky důchodového pojištění. [12]

Oddělení důchodového pojištění OSSZ v Pardubicích mělo ke dni 1. 1. 2009 deset zaměstnanců, z toho je jeden zaměstnanec vedoucí a ostatní jsou jeho podřízení. Vedoucí dohlíží na chod oddělení a může vykonávat i ostatní činnosti, které jinak vykonávají jeho podřízení (účetní důchodového pojištění, vedení registru a správci dávek). Tyto činnosti jsou uvedeny níže:

- informace o nárocích, výplatách a o všem, co souvisí s důchody, zjištění stavu a průběhu podané žádosti o důchod;

- příjem a sepisování, či předkládání žádostí o všechny druhy důchodů (starobní vč. předčasného starobního, vdovský a vdovecký, sirotčí, invalidní a částečný invalidní důchod);
- orientační výpočty důchodů;
- sepisování žádostí o odškodnění;
- informace o mimosoudních rehabilitacích, jednorázová odškodnění;
- přihlášky k dobrovolnému důchodovému pojištění občanů;
- potvrzení o době pojištění při péči o osobu blízkou a při péči o dítě dlouhodobě těžce zdravotně postižené, při péči otce o dítě do 4 let věku, či při péči o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby;
- vystavení potvrzení o výplatě důchodu a jeho výše;
- kontaktní místo EU.

Základní funkce jednotlivých složek OSSZ jsou uvedeny v dalších podkapitolách.

V těchto podkapitolách jsou zároveň uvedeny i informační systémy, které jsou používány pracovníky na jednotlivých odděleních. Dále je zde zaznamenán

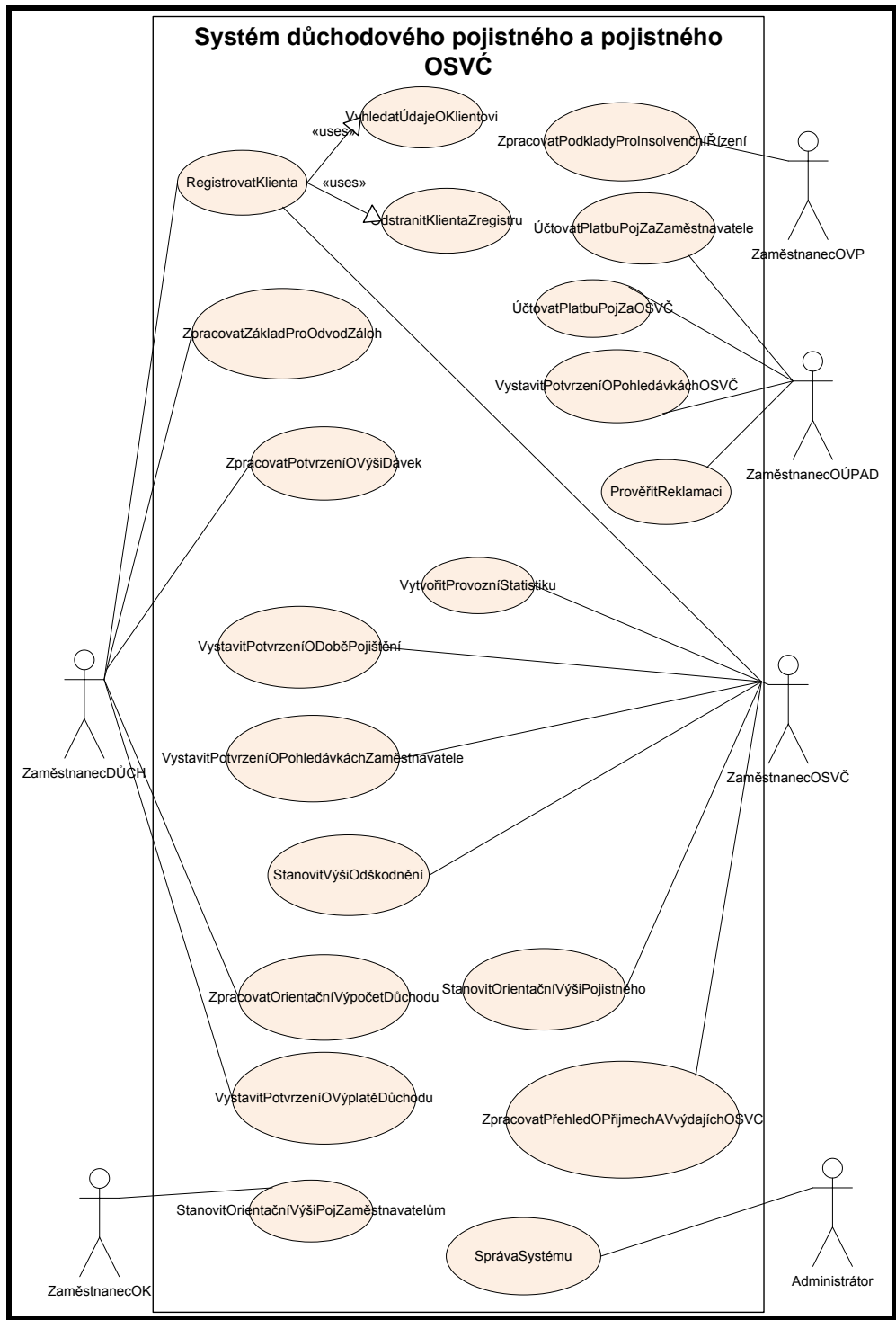
- současný stav případů užití,
- odhalené slabé stránky,
- návrh zlepšení.

Popis případů užití jednotlivých systémů, používaných na OSSZ je dále doplněn o scénáře jednotlivých případů užití (stávajícího i navrženého stavu).

V samotné práci je popsáno oddělení důchodového pojištění, ale stejným způsobem jsou analyzována i ostatní oddělení, jejichž rozpracování je s ohledem na rozsah diplomové práce uvedeno v přílohách č. 1 až č. 8. Pro přehlednost je model navržených rolí pro všechna oddělení uveden v kapitole č. 6.

5.4.1 Důchodové pojistné a pojistné OSVČ – stávající stav

Oddělení důchodového pojištění využívá Systém důchodového pojistného a pojistného OSVČ. Jednotlivé případy užití, zachycující stávající stav, jsou znázorněny na obrázku (Obrázek 15) a následně jsou uvedeny scénáře těchto případů užití.

Obrázek 15 - Případy užití Systému pojistného - stávající stav, Zdroj: [vlastní]

Scénáře – stávající stav

Tabulka 1 - Scénář případu užití 1

Případ užití: RegistrovatKlienta
ID: 1
Stručný popis: Systém zaregistruje klienta.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOSVČ, ZaměstnanecDŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “registrovat klienta”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi neplatné, systém žádá ZaměstnanceOSVČ (ZaměstnanceDŮCH), aby zadal všechny údaje. 4. Systém provede registraci klienta.
Výstupní podmínky: Pro klienta byla vytvořena registrace.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 2 - Scénář případu užití 2

Případ užití: VyhledatÚdajeOKlientovi
ID: 2
Stručný popis: Systém vyhledá údaje o klientovi.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOSVČ, ZaměstnanecDŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “vyhledat údaje o klientovi”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Systém zobrazí údaje o klientovi.
Výstupní podmínky: Údaje byly zobrazeny.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 3 - Scénář případu užití 3

Případ užití: OdstranitKlientaZRegistru
ID: 3
Stručný popis: Systém odstraní klienta z registru.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOSVČ, ZaměstnanecDŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: <ol style="list-style-type: none"> 1. Případ užití začíná příkazem “odstranit klienta z registru”. 2. Zaměstnanec vybere jméno ze seznamu. 3. Systém načte údaje o klientovi a vyzve zaměstnance k jejich odstranění. 4. Pokud výzvu zaměstnanec potvrdí, údaje se odstraní, jinak konec.
Výstupní podmínky: Klient byl vymazán z registru.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 4 - Scénář případu užití 4

Případ užití: ZpracovatPodkladyProInsolvenčníŘízení
ID: 4
Stručný popis: Systém zpracuje Podklady.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: <ol style="list-style-type: none"> 1. Případ užití začne příkazem “Zpracovat podklady pro Insolvenční řízení”. 2. Dokud jsou údaje neplatné systém, žádá Zaměstnance OVP, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně dlužné částky. 3. Systém vytvoří podklady pro Insolvenční řízení.
Výstupní podmínky: Podklady byly zpracovány.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 5 - Scénář případu užití 5

Případ užití: ZpracovatZákladProOdvodZáloh
ID: 5
Stručný popis: Systém zpracuje Základ pro odvod záloh.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecDŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “Zpracovat základ pro odvod záloh”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá Zaměstnance DŮCH, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně základu pro odvod záloh. 3. Systém vytvoří podklady pro odvod záloh.
Výstupní podmínky: Podklady byly zpracovány.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 6 - Scénář případu užití 6

Případ užití: ZpracovatPotvrzeníOVýšiDávek
ID: 6
Stručný popis: Systém zpracuje Potvrzení o výši dávek.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecDŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “Zpracovat potvrzení o výši dávek”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá Zaměstnance DŮCH, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně výše dávky (dávek). 3. Systém vytvoří potvrzení.
Výstupní podmínky: Potvrzení bylo zpracováno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 7 - Scénář případu užití 7

Případ užití: VystavitPotvrzeníODoběPojištění
ID: 7
Stručný popis: Systém zpracuje potvrzení o době pojištění.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOSVČ
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “Vystavit potvrzení o době pojištění”. 2. Dokud jsou údaje neplatné systém žádá Zaměstnance OSVČ, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně data zahájení pojištění a data ukončení ukončení. 3. Systém vytvoří potvrzení.
Výstupní podmínky: Potvrzení bylo zpracováno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 8 - Scénář případu užití 8

Případ užití: VystavitPotvrzeníOPohledávkáchZaměstnavatele
ID: 8
Stručný popis: Systém zpracuje potvrzení o pohledávkách zaměstnavatele.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOSVČ
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “Vystavit potvrzení o pohledávkách zaměstnavatele”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá Zaměstnance OSVČ, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně výše pohledávky. 3. Systém vytvoří potvrzení.
Výstupní podmínky: Potvrzení bylo zpracováno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 9 - Scénář případu užití 9

Případ užití: StanovitVýšiOdškodnění
ID: 9
Stručný popis: Systém stanoví výši odškodnění.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOSVČ
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “stanovit výši odškodnění”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá Zaměstnance OSVČ, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně výše způsobené škody. 3. Systém vytvoří podklady pro výši odškodnění.
Výstupní podmínky: Podklady byly zpracovány.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 10 - Scénář případu užití 10

Případ užití: StanovitOrientačníVýšiPojistného
ID: 10
Stručný popis: Systém stanoví orientační výši pojistného.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOSVČ
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “stanovit výši pojistného”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá Zaměstnance OSVČ, aby zadal všechny údaje o klientovi. 3. Systém vytvoří podklady pro výši pojistného.
Výstupní podmínky: Podklady byly zpracovány.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 11 - Scénář případu užití 11

Případ užití: ZpracovatPřehledOPřijmechAVýdajíchOSVČ
ID: 11
Stručný popis: Systém zpracuje přehled.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOSVČ
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “zpracovat přehled příjmů a výdajů OSVČ”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá Zaměstnance OSVČ, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně výše příjmů a výdajů. 3. Systém zpracuje přehled.
Výstupní podmínky: Přehled byl zpracován.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 12 - Scénář případu užití 12

Případ užití: StanovitOrientačníVýpočetDůchodu
ID: 12
Stručný popis: Systém stanoví orientační výši důchodu.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecDŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “stanovit výši důchodu”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá Zaměstnance DŮCH, aby zadal všechny údaje o klientovi. 3. Systém vytvoří podklady pro výši důchodu.
Výstupní podmínky: Podklady byly zpracovány.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 13 - Scénář případu užití 13

Případ užití: VystavitPotvrzeníOVýplatěDůchodu
ID: 13
Stručný popis: Systém vystaví potvrzení.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecDŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “vystavit potvrzení o výplatě důchodu”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá Zaměstnance DŮCH, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně výše důchodu a datu vyplacení. 3. Systém vytvoří potvrzení.
Výstupní podmínky: Potvrzení bylo zpracováno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 14 - Scénář případu užití 14

Případ užití: SprávaSystému
ID: 14
Stručný popis: Systém umožní správu systému.
Hlavní aktéři: Administrátor
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “správa systému”. 2. Administrátor zadá uživatelské jméno a heslo. 3. Systém ověří identitu administrátora. 4. Pokud systém zjistí chybné heslo nebo uživatelské jméno, zobrazí chybovou hlášku, jinak zobrazí administrátorovu stránku. 5. Případ užití končí
Výstupní podmínky: Administrátor může měnit nabízené položky systému, měnit heslo.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 15 - Scénář případu užití 15

Případ užití: ÚčtovatPlatbuPojZaZaměstnanec
ID: 15
Stručný popis: Systém účtuje platbu pojištění.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOÚPAD
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “účtovat platbu pojištění za zaměstnavatele”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá Zaměstnanec OÚPAD, aby zadal všechny údaje o klientovi. 3. Systém účtuje platbu.
Výstupní podmínky: Platba byla vyúčtována.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 16 - Scénář případu užití 16

Případ užití: ÚčtovatPlatbuPojZaOSVČ
ID: 16
Stručný popis: Systém účtuje platbu za pojištění.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOÚPAD
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “účtovat platbu pojištění za OSVČ”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá Zaměstnanec OÚPAD, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně výše důchodu a datu vyplacení. 3. Systém účtuje platbu.
Výstupní podmínky: Platba byla zaúčtována.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 17 - Scénář případu užití 17

Případ užití: Prověřit Reklamaci
ID: 17
Stručný popis: Systém prověří reklamaci.
Hlavní aktéři: Zaměstnanec OÚPAD
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “prověřit reklamaci”. 2. Systém zobrazí údaje o reklamaci. 3. Pokud jsou údaje nesprávné, Zaměstnanec OÚPAD změní údaje, jinak konec.
Výstupní podmínky: Reklamace byla prověřena.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 18 - Scénář případu užití 18

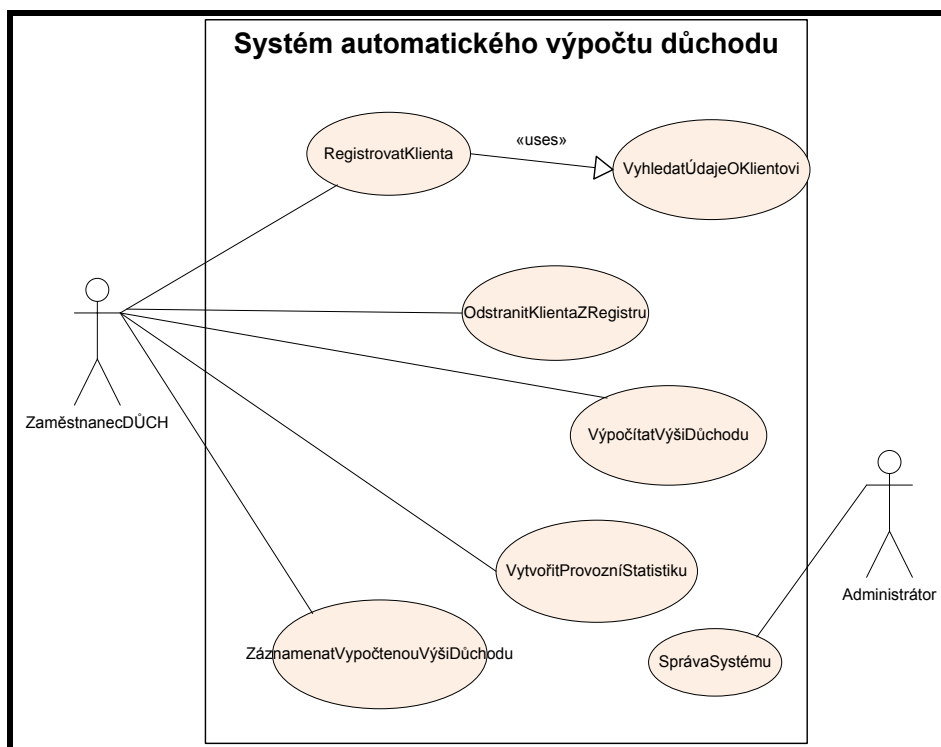
Případ užití: Vystavit Potvrzení OPohledávkách OSVČ
ID: 18
Stručný popis: Systém vystaví potvrzení o pohledávkách OSVČ.
Hlavní aktéři: Zaměstnanec OÚPAD
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “vystavit potvrzení o pohledávkách OSVČ”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá Zaměstnance DŮCH, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně výše důchodu a datu vyplacení. 3. Systém vytvoří potvrzení.
Výstupní podmínky: Potvrzení bylo vystaveno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 19 - Scénář případu užití 19

Případ užití: VytvořitProvozníStatistiku
ID: 19
Stručný popis: Systém vytvoří statistiku sledovaných případech.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOSVČ
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “provést provozní statistiku”. 2. Zaměstnanec OSVČ zvolí požadované analýzy. 3. Systém provede zvolené analýzy a nabídne Zaměstnanci OSVČ jejich výstup.
Výstupní podmínky: Provozní statistika byla provedena.
Alternativní scénáře: Žádné.

5.4.2 Automatický výpočet důchodu – stávající stav

Analýza stávajícího stavu je provedena opět podle stanoveného systému popisu. Jednotlivé případy užití a jejich scénáře jsou uvedeny níže.

Obrázek 16 - Případy užití Systému automatického výpočtu důchodů - stávající stav, Zdroj: [vlastní]

Scénáře – stávající stav

Tabulka 20 - Scénář případu užití 43

Případ užití: RegistrovatKlienta
ID: 43
Stručný popis: Systém zaregistruje klienta.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecDŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “registrovat klienta”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi neplatné, systém žádá Zaměstnance DŮCH , aby zadal všechny údaje včetně e-mailové adresy. 4. Systém provede registraci.
Výstupní podmínky: Pro klienta byla vytvořena registrace.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 21- Scénář případu užití 44

Případ užití: VyhledatÚdajeOKlientovi
ID: 44
Stručný popis: Systém vyhledá údaje o klientovi.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecDŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “vyhledat údaje o klientovi”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Systém zobrazí údaje o klientovi.
Výstupní podmínky: Údaje byly zobrazeny.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 22 - Scénář případu užití 45

Případ užití: OdstranitKlientaZRegistru
ID: 45
Stručný popis: Systém odstraní klienta z registru.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecDŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: <ol style="list-style-type: none"> 1. Případ užití začíná příkazem “odstranit klienta z registru”. 2. Zaměstnanec vybere jméno ze seznamu. 3. Systém načte údaje o klientovi a vyzve zaměstnance k jejich odstranění. 4. Pokud výzvu zaměstnanec potvrdí, údaje se odstraní, jinak konec.
Výstupní podmínky: Klient byl vymazán z registru.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 23 - Scénář případu užití 46

Případ užití: SprávaSystemu
ID: 46
Stručný popis: Systém umožní správu systému.
Hlavní aktéři: Administrátor
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: <ol style="list-style-type: none"> 1. Případ užití začne příkazem “správa systému”. 2. Administrátor zadá uživatelské jméno a heslo. 3. Systém ověří identitu administrátora. 4. Pokud systém zjistí chybné heslo nebo uživatelské jméno, zobrazí chybovou hlášku, jinak zobrazí administrátorovu stránku. 5. Případ užití končí
Výstupní podmínky: Administrátor může měnit nabízené položky systému, měnit heslo.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 24 - Scénář případu užití 47

Případ užití: Vypočítat Výši Důchodu
ID: 47
Stručný popis: Systém stanoví výši důchodu.
Hlavní aktéři: Zaměstnanec DŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “vypočítat výši důchodu”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá Zaměstnance DŮCH, aby zadal všechny údaje o klientovi. 3. Systém stanoví výši důchodu.
Výstupní podmínky: Důchod byl vypočítán.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 25 - Scénář případu užití 48

Případ užití: Zaznamenat Vypočtenou Výši Důchodu
ID: 48
Stručný popis: Systém uloží údaje o výši důchodu.
Hlavní aktéři: Zaměstnanec DŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “zaznamenat zdravotní stav klienta”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu, jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi neplatné, systém žádá Zaměstnance DŮCH, aby zadal všechny údaje týkající se klienta. 4. Systém zaznamená údaje.
Výstupní podmínky: Zdravotní stav klienta byl zaznamenán.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 26 - Scénář případu užití 49

Případ užití: VytvořitProvozníStatistiku
ID: 49
Stručný popis: Systém vytvoří statistiku sledovaných případech.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecDŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “provést provozní statistiku”. 2. Zaměstnanec DŮCH zvolí požadované analýzy. 3. Systém provede zvolené analýzy a nabídne Zaměstnanci DŮCH jejich výstup.
Výstupní podmínky: Provozní statistika byla provedena.
Alternativní scénáře: Žádné.

Slabé stránky oddělení důchodového pojištění

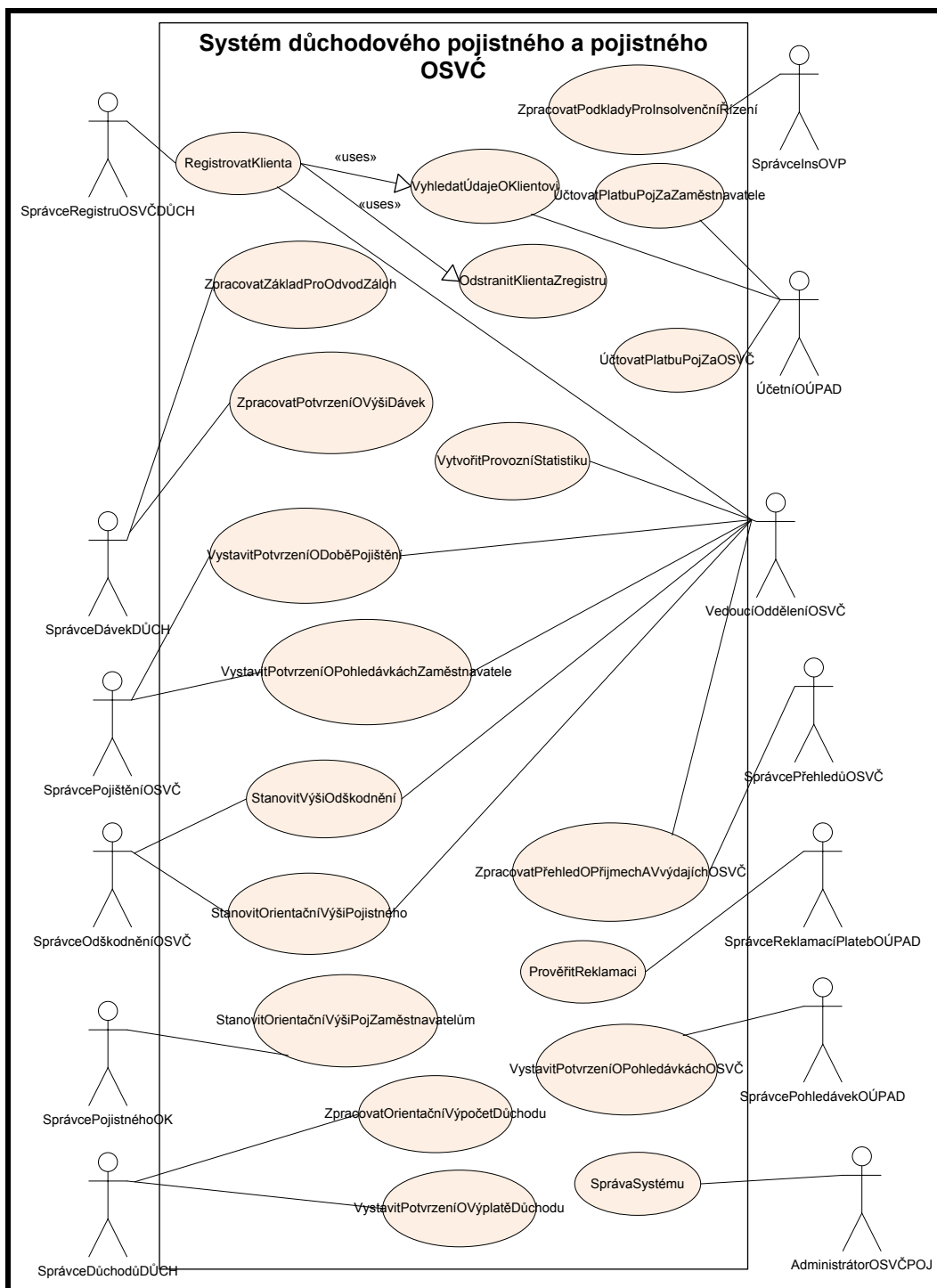
Slabé stránky tohoto oddělení byly nalezeny v tom, že nejsou jednoznačně rozděleny pravomoce z hlediska přístupu k jednotlivým informačním systémům a také nejsou jednoznačně rozděleny jednotlivé operace nad daty v rámci těchto používaných informačních systémů.

Navržený stav pro oddělení důchodového pojištění

U tohoto oddělení bylo blíže specifikováno a dodefinováno více aktérů, jakožto jednotek tohoto oddělení. Případy užití jednotlivých aktérů jsou znázorněny na obrázku (Obrázek 17) a následně jsou uvedeny i jednotlivé scénáře těchto případů užití.

5.4.3 Důchodové pojistné a pojistné OSVČ – návrh řešení

Na obrázku (Obrázek 17) jsou znázorněny případy užití jednotlivých navržených aktérů Systému důchodového pojistného a pojistného OSVČ.

Obrázek 17 - Případy užití Systému pojistného – navržený stav, Zdroj: [vlastní]

Scénáře - navržený stav

Tabulka 27 - Scénář případu užití N1

Případ užití: RegistrovatKlienta
ID: N1
Stručný popis: Systém zaregistruje klienta.
Hlavní aktéři: SprávceRegistruOSVČDŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “registrovat klienta”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi neplatné, systém žádá SprávceRegistruOSVČ, aby zadal všechny údaje včetně e-mailové adresy. 4. Systém provede registraci klienta.
Výstupní podmínky: Pro klienta byla vytvořena registrace.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 28 - Scénář případu užití N2

Případ užití: VyhledatÚdajeOKlientovi
ID: N2
Stručný popis: Systém vyhledá údaje o klientovi.
Hlavní aktéři: SprávceRegistruOSVČDŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “vyhledat údaje o klientovi”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Systém zobrazí údaje o klientovi.
Výstupní podmínky: Údaje byly zobrazeny.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 29 - Scénář případu užití N3

Případ užití: OdstranitKlientaZRegistru
ID: N3
Stručný popis: Systém odstraní klienta z registru.
Hlavní aktéři: SprávceRegistruOSVČDŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “odstranit klienta z registru”. 2. Zaměstnanec vybere jméno ze seznamu. 3. Systém načte údaje o klientovi a vyzve zaměstnance k jejich odstranění. 4. Pokud výzvu zaměstnanec potvrdí, údaje se odstraní, jinak konec.
Výstupní podmínky: Klient byl vymazán z registru.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 30 - Scénář případu užití N4

Případ užití: ZpracovatPodkladyProInsolvenčníŘízení
ID: N4
Stručný popis: Systém zpracuje Podklady.
Hlavní aktéři: SprávceInsOVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “Zpracovat podklady pro Insolvenční řízení”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá Zaměstnance OVP, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně dlužné částky. 3. Systém vytvoří podklady pro Insolvenční řízení.
Výstupní podmínky: Podklady byly zpracovány.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 31 - Scénář případu užití N5

Případ užití: ZpracovatZákladProOdvodZáloh
ID: N5
Stručný popis: Systém zpracuje Základ pro odvod záloh.
Hlavní aktéři: SprávceDávekOVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “Zpracovat základ pro odvod záloh”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá SprávceDávekOVP, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně základu pro odvod záloh. 3. Systém vytvoří podklady pro odvod záloh.
Výstupní podmínky: Podklady byly zpracovány.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 32 - Scénář případu užití N6

Případ užití: ZpracovatPotvrzeníOVýšiDávek
ID: N6
Stručný popis: Systém zpracuje potvrzení o výši dávek.
Hlavní aktéři: SprávceDávekOVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “Zpracovat potvrzení o výši dávek”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá SprávceDávekOVP, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně výše dávek. 3. Systém vytvoří potvrzení.
Výstupní podmínky: Potvrzení bylo zpracováno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 33 - Scénář případu užití N7

Případ užití: VystavitPotvrzeníODoběPojištění
ID: N7
Stručný popis: Systém zpracuje potvrzení o době pojištění.
Hlavní aktéři: SprávcePojištěníOSVČ
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “Vystavit potvrzení o době pojištění”. 2. Dokud jsou údaje neplatné systém žádá SprávcePojištěníOSVČ, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně data zahájení pojištění a data ukončení ukončení. 3. Systém vytvoří potvrzení.
Výstupní podmínky: Potvrzení bylo zpracováno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 34 - Scénář případu užití N8

Případ užití: VystavitPotvrzeníOPohledávkáchZaměstnavatele
ID: N8
Stručný popis: Systém zpracuje potvrzení o pohledávkách zaměstnavatele.
Hlavní aktéři: SprávcePojištěníOSVČ
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “Vystavit potvrzení o pohledávkách zaměstnavatele”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá SprávceOdškodněníOSVČ, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně výše pohledávky. 3. Systém vytvoří potvrzení.
Výstupní podmínky: Potvrzení bylo zpracováno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 35 - Scénář případu užití N9

Případ užití: StanovitVýšiOdškodnění
ID: N9
Stručný popis: Systém stanoví výši odškodnění.
Hlavní aktéři: SprávceOdškodněníOSVČ
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “stanovit výši odškodnění”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá SprávceOdškodněníOSVČ, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně výše způsobené škody. 3. Systém vytvoří podklady pro výši odškodnění.
Výstupní podmínky: Podklady byly zpracovány.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 36 - Scénář případu užití N10

Případ užití: StanovitOrientačníVýšiPojistného
ID: N10
Stručný popis: Systém stanoví orientační výši pojistného.
Hlavní aktéři: SprávceOdškodněníOSVČ
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “stanovit výši pojistného”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá SprávceOdškodněníOSVČ, aby zadal všechny údaje o klientovi. 3. Systém vytvoří podklady pro výši pojistného.
Výstupní podmínky: Podklady byly zpracovány.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 37 - Scénář případu užití N11

Případ užití: ZpracovatPřehledOPřijmechAVýdajichOSVČ
ID: N11
Stručný popis: Systém zpracuje přehled.
Hlavní aktéři: SprávcePřehledůOSVČ
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “zpracovat přehled příjmů a výdajů OSVČ”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá SprávcePřehledůOSVČ, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně výše příjmů a výdajů. 3. Systém vytvoří přehled.
Výstupní podmínky: Přehled byl zpracován.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 38 - Scénář případu užití N12

Případ užití: ZpracovatOrientačníVýpočetDůchodu
ID: N12
Stručný popis: Systém stanoví orientační výši důchodu.
Hlavní aktéři: SprávceDůchodůDŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “stanovit výši důchodu”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá SprávceDůchodůDŮCH, aby zadal všechny údaje o klientovi. 3. Systém vytvoří podklady pro výši důchodu.
Výstupní podmínky: Podklady byly zpracovány.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 39 - Scénář případu užití N13

Případ užití: VystavitPotvrzeníOVýplatěDůchodu
ID: N13
Stručný popis: Systém vystaví potvrzení.
Hlavní aktéři: SprávceDůchodůDŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “vystavit potvrzení o výplatě důchodu”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá SprávceDůchodůDŮCH, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně výše důchodu a datu vyplacení. 3. Systém vytvoří potvrzení.
Výstupní podmínky: Potvrzení bylo zpracováno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 40 - Scénář případu užití N14

Případ užití: SprávaSystému
ID: N14
Stručný popis: Systém umožní správu systému.
Hlavní aktéři: AdministrátorOSVČPOJ
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “správa systému”. 2. Administrátor zadá uživatelské jméno a heslo. 3. Systém ověří identitu administrátora. 4. Pokud systém zjistí chybné heslo nebo uživatelské jméno, zobrazí chybovou hlášku, jinak zobrazí administrátorovu stránku. 5. Případ užití končí.
Výstupní podmínky: Administrátor může měnit nabízené položky systému, měnit heslo.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 41 - Scénář případu užití N15

Případ užití: ÚčtovatPlatbuPojZaZaměstnance
ID: N15
Stručný popis: Systém účtuje platbu pojištění.
Hlavní aktéři: ÚčetníOÚPAD
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “účtovat platbu pojištění za zaměstnavatele”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá ÚčetníOÚPAD, aby zadal všechny údaje o klientovi. 3. Systém účtuje platbu.
Výstupní podmínky: Platba byla vyúčtována.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 42 - Scénář případu užití N16

Případ užití: ÚčtovatPlatbuPojZaOSVČ
ID: N16
Stručný popis: Systém účtuje platbu za pojištění.
Hlavní aktéři: ÚčetníOÚPAD
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “účtovat platbu pojištění za OSVČ”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá ÚčetníOÚPAD, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně výše důchodu a data vyplacení. 3. Systém účtuje platbu.
Výstupní podmínky: Platba byla zaúčtována.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 43 - Scénář případu užití N17

Případ užití: PrověřitReklamaci
ID: N17
Stručný popis: Systém prověří reklamaci.
Hlavní aktéři: SprávceReklamacíPlatebOÚPAD
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “prověřit reklamaci”. 2. Systém zobrazí údaje o reklamaci. 3. Pokud jsou údaje nesprávné, SprávceReklamacíPlatebOÚPAD změní údaje, jinak konec.
Výstupní podmínky: Reklamace byla prověřena.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 44 - Scénář případu užití N18

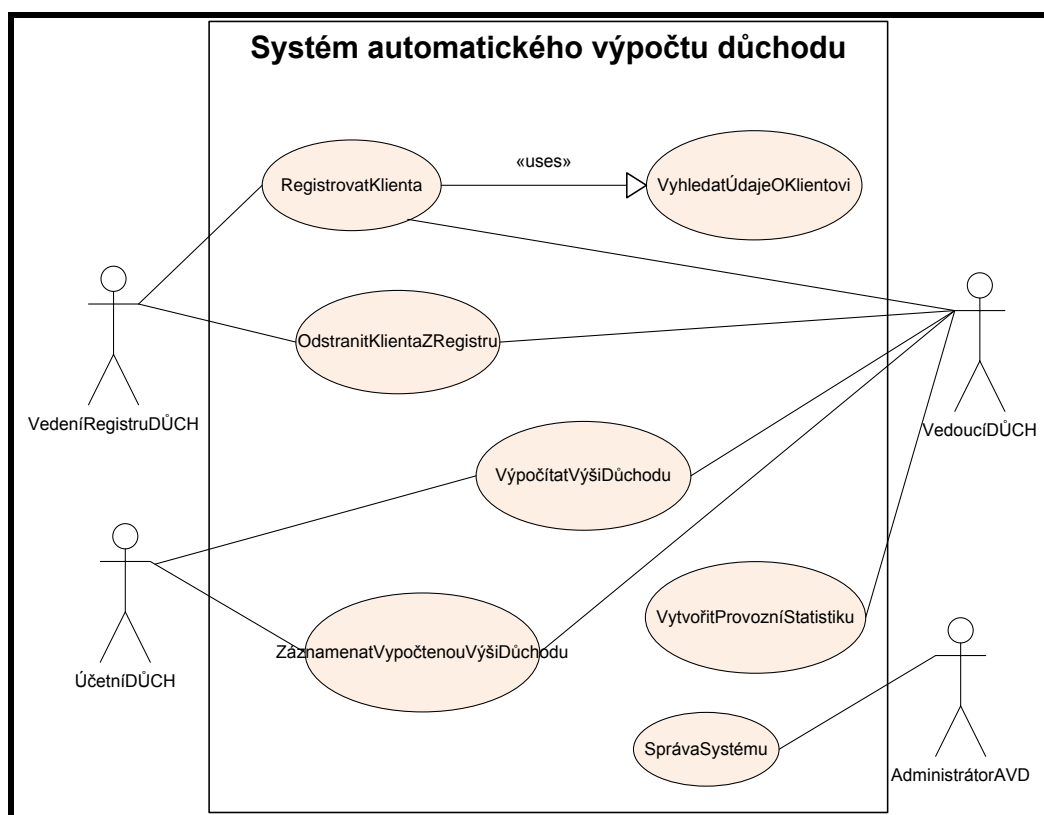
Případ užití: VystavitPotvrzeníOPohledávkáchOSVČ
ID: N18
Stručný popis: Systém vystaví potvrzení o pohledávkách OSVČ.
Hlavní aktéři: SprávcePohledávekOÚPAD
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “vystavit potvrzení o pohledávkách OSVČ”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá SprávcePohledávekOÚPAD, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně výše důchodu a datu vyplacení. 3. Systém vytvoří potvrzení.
Výstupní podmínky: Potvrzení bylo vystaveno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 45 - Scénář případu užití N19

Případ užití: VytvořitProvozníStatistiku
ID: N19
Stručný popis: Systém vytvoří statistiku sledovaných případech.
Hlavní aktéři: VedoucíOdděleníOSVČ
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “provést provozní statistiku”. 2. Zaměstnanec OSVČ zvolí požadované analýzy. 3. Systém provede zvolené analýzy a nabídne Zaměstnanci OSVČ jejich výstup.
Výstupní podmínky: Provozní statistika byla provedena.
Alternativní scénáře: Žádné.

5.4.4 Automatický výpočet důchodu – návrh řešení

Navrženým řešením je v tomto případě dodefinování (bližší specifikace) aktérů k jednotlivým případům užití Systému automatického výpočtu důchodu.

Obrázek 18 - Případy užití Systému automatického výpočtu důchodů – navržený stav, Zdroj: [vlastní]

Scénáře - navržený stav

Tabulka 46 - Scénář případu užití N43

Případ užití: RegistrovatKlienta
ID: N43
Stručný popis: Systém zaregistruje klienta.
Hlavní aktéři: VedeníRegistruDŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “registrovat klienta”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi neplatné, systém žádá VedeníRegistruDŮCH, aby zadal všechny údaje včetně e-mailové adresy. 4. Systém provede registraci.
Výstupní podmínky: Pro klienta byla vytvořena registrace.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 47 - Scénář případu užití N44

Případ užití: VyhledatÚdajeOKlientovi
ID: N44
Stručný popis: Systém vyhledá údaje o klientovi.
Hlavní aktéři: VedeníRegistruDŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “vyhledat údaje o klientovi”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Systém zobrazí údaje o klientovi.
Výstupní podmínky: Údaje byly zobrazeny.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 48 - Scénář případu užití N45

Případ užití: OdstranitKlientaZRegistru
ID: N45
Stručný popis: Systém odstraní klienta z registru.
Hlavní aktéři: VedeníRegistruDŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “odstranit klienta z registru”. 2. Zaměstnanec vybere jméno ze seznamu. 3. Systém načte údaje o klientovi a vyzve zaměstnance k jejich odstranění. 4. Pokud výzvu zaměstnanec potvrdí, údaje se odstraní, jinak konec.
Výstupní podmínky: Klient byl vymazán z registru.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 49 - Scénář případu užití N46

Případ užití: SprávaSystému
ID: N46
Stručný popis: Systém umožní správu systému.
Hlavní aktéři: AdministrátorAVD
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “správa systému”. 2. AdministrátorAVD zadá uživatelské jméno a heslo. 3. Systém ověří identitu administrátora. 4. Pokud systém zjistí chybné heslo nebo uživatelské jméno, zobrazí chybovou hlášku, jinak zobrazí administrátorovu stránku. 5. Případ užití končí.
Výstupní podmínky: Administrátor může měnit nabízené položky systému, měnit heslo.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 50 - Scénář případu užití N47

Případ užití: Vypočítat Výši Důchodu
ID: N47
Stručný popis: Systém stanoví výši důchodu.
Hlavní aktéři: Účetní DŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “vypočítat výši důchodu”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá Účetní DŮCH, aby zadal všechny údaje o klientovi. 3. Systém stanoví výši důchodu.
Výstupní podmínky: Důchod byl vypočítán.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 51 - Scénář případu užití N48

Případ užití: Zaznamenat Vypočtenou Výši Důchodu
ID: N48
Stručný popis: Systém uloží údaje o výši důchodu.
Hlavní aktéři: Účetní DŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “zaznamenat zdravotní stav klienta”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu, jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi neplatné, systém žádá Účetní DŮCH, aby zadal všechny údaje týkající se klienta. 4. Systém zaznamená údaje.
Výstupní podmínky: Zdravotní stav klienta byl zaznamenán.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 52 - Scénář případu užití N49

Případ užití: VytvořitProvozníStatistiku
ID: N49
Stručný popis: Systém vytvoří statistiku sledovaných případech.
Hlavní aktéři: VedoucíDŮCH
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “provést provozní statistiku”. 2. Zaměstnanec DŮCH zvolí požadované analýzy. 3. Systém provede zvolené analýzy a nabídne VedoucíDŮCH jejich výstup.
Výstupní podmínky: Provozní statistika byla provedena.
Alternativní scénáře: Žádné.

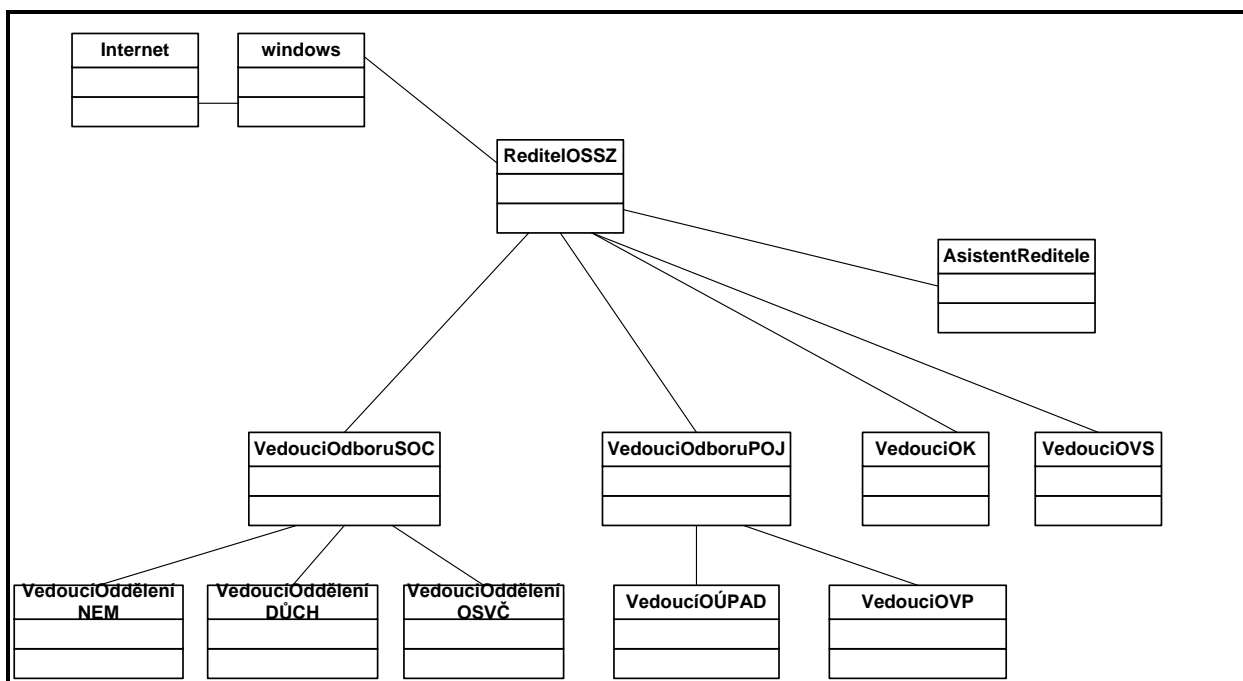
Zhodnocení stávajícího a navrženého stavu

Navržený stav oproti stávajícímu stavu blíže specifikuje aktéry jednotlivých případů užití. Specifikace aktérů stávajícího stavu byla příliš obecná, což bylo způsobeno tím, že na oddělení důchodového pojištění nejsou aktéři jednotlivých případů užití v podstatě nijak výrazně odlišeni.

6 Návrh rolí na OSSZ

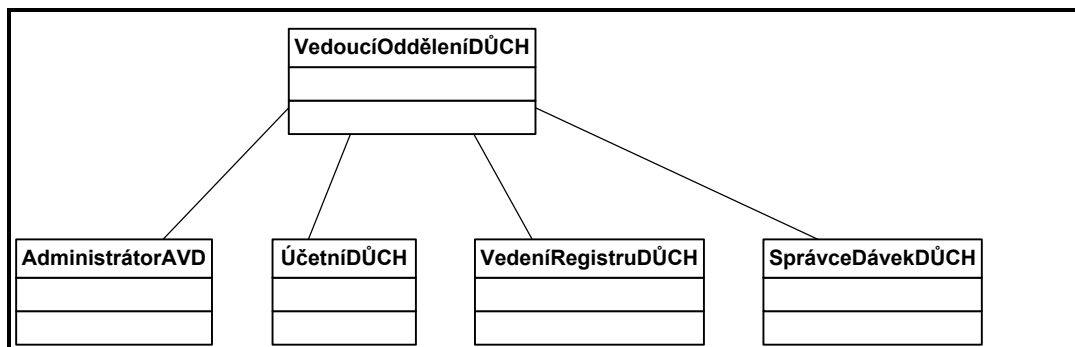
Role mohou být navrženy několika způsoby. Jedním ze způsobů návrhů rolí jsou role podle systematizovaných míst, dalším ze způsobů jsou role členěné geograficky a třetím způsobem jsou role navázané na organizační strukturu. V této práci byla použita právě tato poslední možnost, tedy role navázané na organizační strukturu a to tím způsobem, že role jsou odvozeny z aktérů jednotlivých případů užití. Takto lze odvodit většinu rolí. Další role, které jsou například společné pro všechny pracovníky Okresní správy sociálního zabezpečení, jsou dodefinovány dodatečně (např. role pro Internet, role pro Windows). Některé role vrcholového managementu jsou také dodefinovány dodatečně a to z toho důvodu, že by aktéři jako například Ředitel, mohli figurovat jako aktéři současně ve všech systémech a mohli by mít vazbu ke všem případům užití, avšak ke specifickým úkonům těchto pracovních pozic nebyly poskytnuty dostatečné informace.

Pro vrcholový management byly nadefinovány role, které jsou znázorněny na obrázku (Obrázek 19). Dále jsou v tomto obrázku znázorněny i základní společné role, pro celou OSSZ (role pro Internet, role pro Windows). V návrhu rolí byla zachována základní hierarchie rolí.

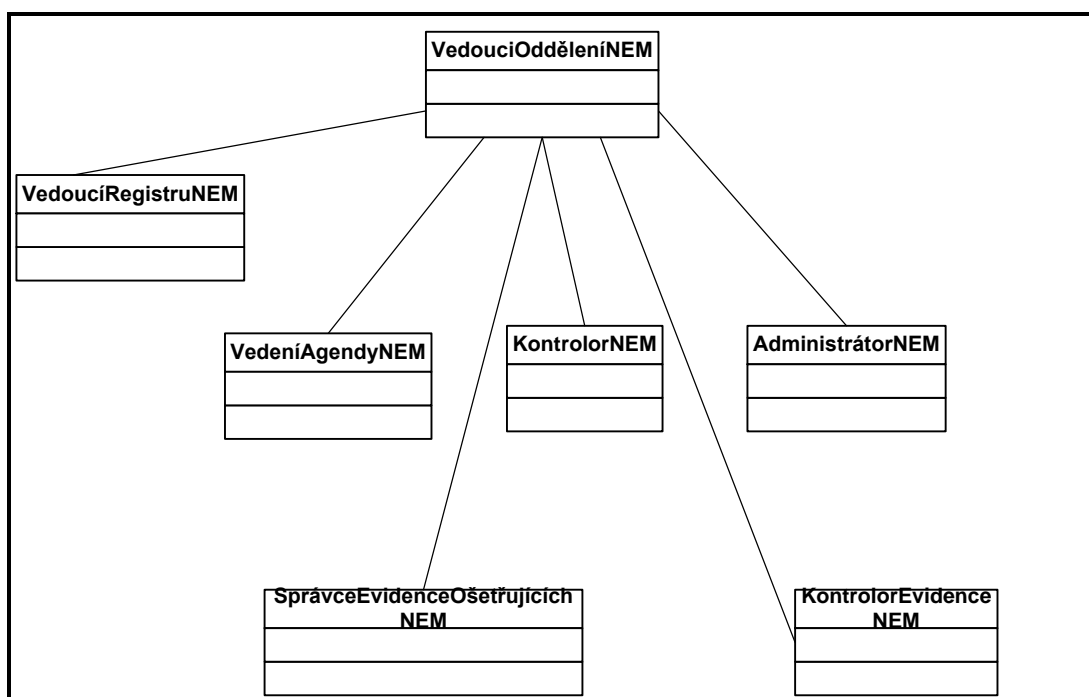
Obrázek 19 - Model rolí managementu OSSZ, Zdroj: [vlastní]

Pro Oddělení důchodového pojištění byly definovány role znázorněné na obrázku (Obrázek 20). Role VedoucíOdděleníDŮCH je odvozena z aktéra VedoucíDŮCH, další role mají ponechán stejný název, jako aktéři daných případů užití.

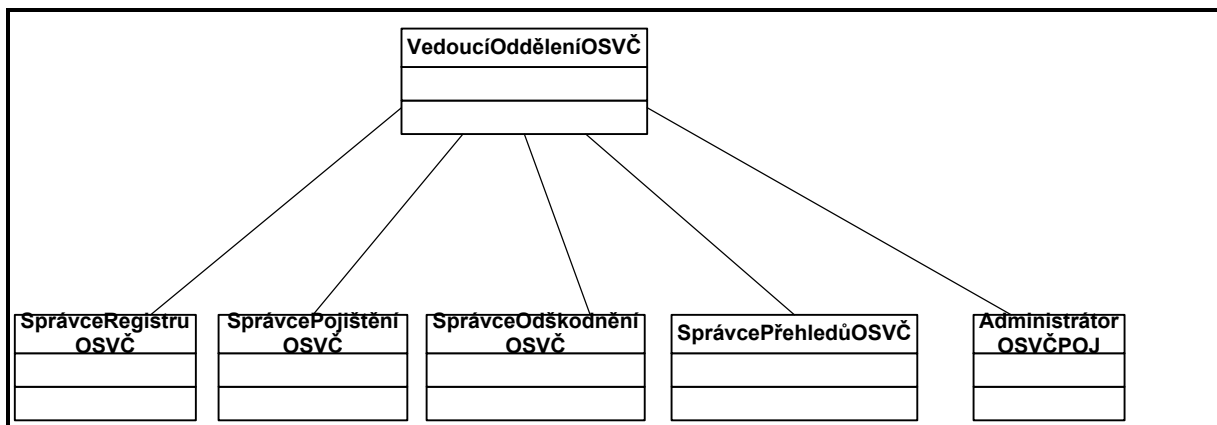
Obrázek 20 - Model rolí pro Oddělení důchodového pojištění, Zdroj: [vlastní]

Pro Oddělení nemocenského pojištění byly definovány role znázorněné na obrázku (Obrázek 21). Role VedoucíOdděleníNEM byla odvozena ze stejnojmenného aktéra Systému nemocenského pojištění nazvaného - VedoucíOdděleníNEM, další role byly odvozeny stejným způsobem. Celkem v rámci tohoto oddělení bylo navrženo pět rolí, pro řízený přístup k datům.

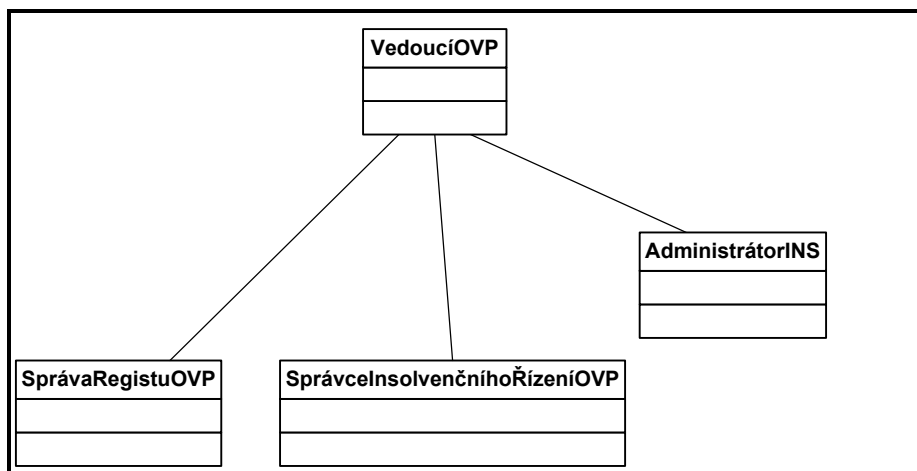
Obrázek 21 - Model rolí Oddělení nemocenského Pojištění, Zdroj: [vlastní]

Pro Oddělení osob samostatně výdělečně činných byly navrženy role, které jsou znázorněné na obrázku (Obrázek 22). Jednotlivé role byly odvozeny z aktérů navržených případů užití systémů používaných na tomto oddělení (Systému důchodového pojistného a pojistného OSVČ, Systém nemocenského pojištění) a byly jim ponechány stejné názvy. Tímto způsobem vzniklo celkem šest rolí pro řízený přístup k datům.

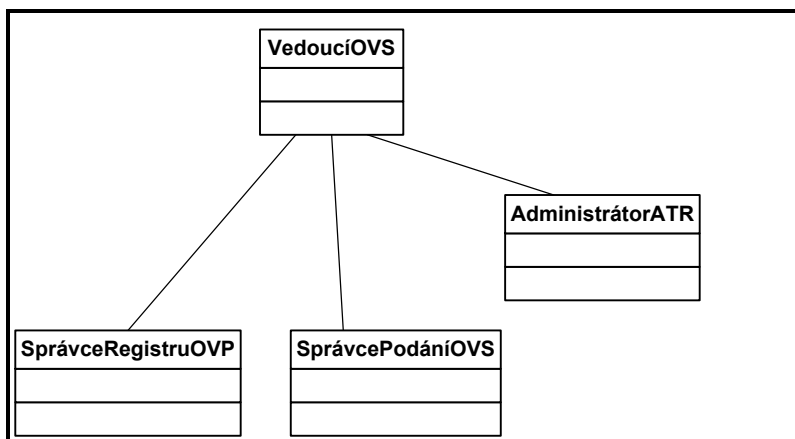
Obrázek 22 - Model rolí Oddělení osob samostatně výdělečně činných, Zdroj: [vlastní]

Pro Oddělení vymáhání pojistného, byly navrženy role znázorněné na obrázku (Obrázek 23). Tyto role byly odvozeny z aktérů jednotlivých případů užití systémů používaných na tomto oddělení (Systém důchodového pojistného, Systém automatizované tvorby rozhodnutí a Systém insolvenčního řízení). Oproti stávajícímu stavu na tomto oddělení vznikly čtyři role pro řízený přístup k datům.

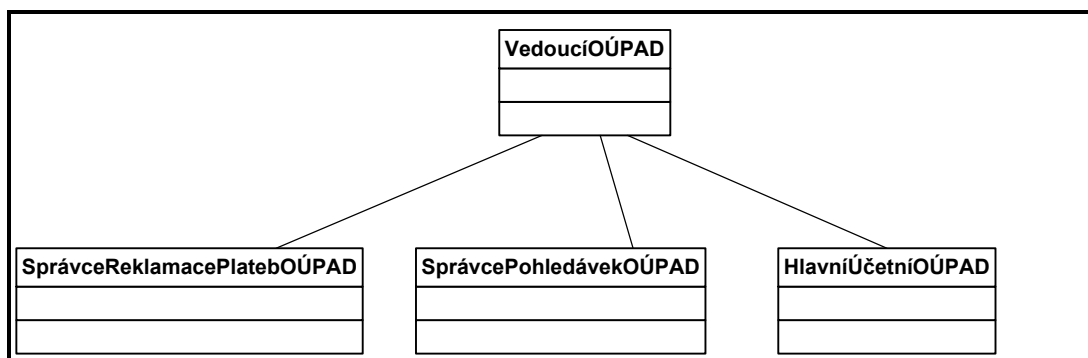
Obrázek 23 - Model rolí Oddělení vymáhání pojistného, Zdroj: [vlastní]

Pro Oddělení vnitřní správy byly navrženy role znázorněné na obrázku (Obrázek 24). Tyto role byly odvozeny z aktérů jednotlivých případů užití Systému pro zpracování elektronického podání. Rolím byly ponechány stejné názvy, jako měli aktéři. Oproti původnímu stavu zde byly navrženy čtyři role pro řízený přístup k datům.

Obrázek 24 - Model rolí Oddělení vnitřní správy, Zdroj: [vlastní]

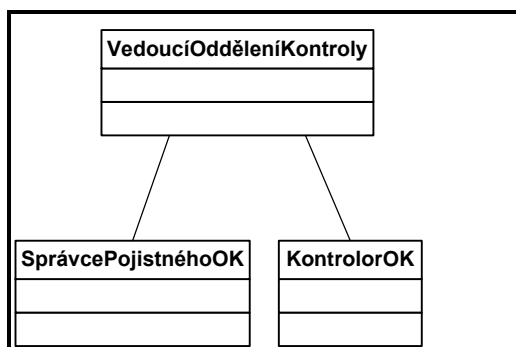
Pro Oddělení účtování pojistného a dávek byly navrženy role, které jsou znázorněny na obrázku (Obrázek 25). Tyto role byly odvozeny z aktérů jednotlivých případů užití Systému důchodového pojistného a OSVČ. Celkem pro toto oddělení byly navrženy čtyři role pro řízený přístup k datům.

Obrázek 25 - Model rolí oddělení účtárny pojistného a dávek, Zdroj: [vlastní]

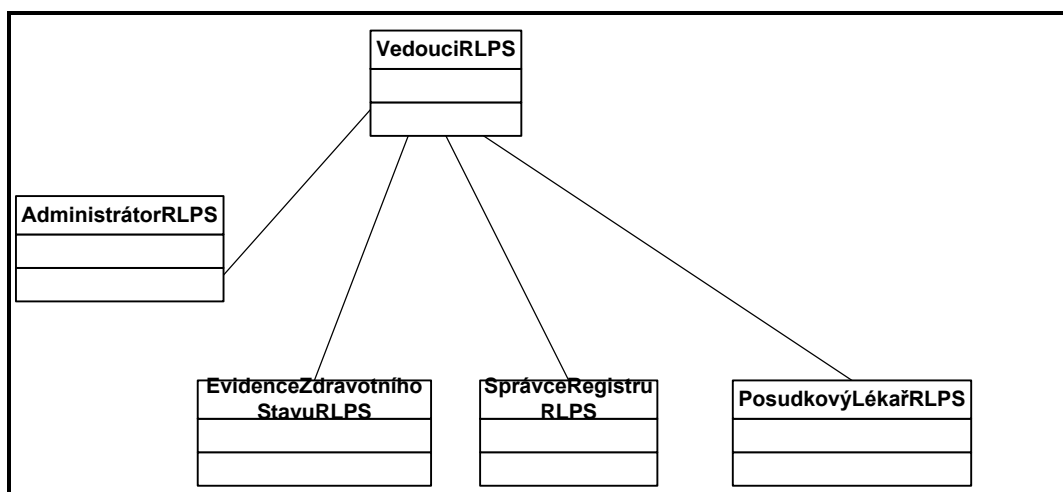
Pro Oddělení kontroly byly navrženy tři role, které jsou znázorněny na obrázku (Obrázek 26). Tyto role byly odvozeny z aktérů jednotlivých případů užití Systému nemocenského pojištění

a Systému důchodového pojistného a pojistného OSVČ. Celkem pro toto oddělení vznikly, oproti původnímu stavu, tři role, jejichž názvy odpovídají jednotlivým aktérům.

Obrázek 26 - Model rolí oddělení kontroly, Zdroj: [vlastní]

Pro Referát lékařské posudkové služby byly navrženy role znázorněné na obrázku (Obrázek 27). Pro Referát lékařské posudkové služby byly odvozeny role z aktérů jednotlivých případů užití Systému lékařské posudkové služby. Celkem bylo pro toto oddělení navrženo pět rolí.

Obrázek 27 - Model rolí referátu lékařské posudkové služby, Zdroj: [vlastní]

7 Shrnutí

Prvním krokem v případě, že se nějaká organizace rozhodne vzít v úvahu možné hrozby z vnitřku organizace a pokusit se tyto hrozby minimalizovat nějakou formou řízeného přístupu k datům (např. na základě rolí), je zjištění stávajícího stavu organizace. Aby bylo možné tento stav zjistit na OSSZ, bylo nutné domluvit několik konzultací, které byly poměrně časově náročné. Navíc v době zjišťování stávajícího stavu (konec roku 2008 až leden 2009) přecházela celá ČSSZ poslední fází reorganizace, což samo o sobě vyžadovalo velké nasazení všech pracovníků OSSZ, což velmi komplikovalo samotnou domluvu konzultací i jejich průběh. Dalším krokem bylo zaznamenat stávající stav a to v podobě případů užití a scénářů jednotlivých případů užití.

Důležitým krokem, který následoval, bylo odhalení případných slabých stránek a návrh možného řešení, k jejich případnému odstranění. V rámci celé OSSZ byl převažující jeden stávající problém, a to ten, že na jednotlivých odděleních jsou sice definovány činnosti, které daný zaměstnanec vykonává, avšak z pohledu přístupu k datům v informačních systémech, které OSSZ využívá, nejsou aktéři jednotlivých případů užití jasně specifikováni. Návrženým řešením tedy bylo dodefinovat konkrétní aktéry a přiřadit je konkrétním případům užití.

Posledním krokem v procesu návrhu rolí pro přístup k datům, je samotné odvození rolí. Odvození je možné provést několika způsoby. V této práci byl použit způsob navázání rolí na organizační strukturu s využitím aktérů případů užití používaných systémů danou organizací. Tímto způsobem byla odvozena většina rolí všem oddělením OSSZ. Některé role z vrcholového managementu mají obecně pravomoce k většině činností prováděných OSSZ, avšak přílišná specifikace těchto rolí nebyla možná z důvodu nedostupnosti těchto specifických informací. Proto byl těmto rolím ponechán pouze obecný charakter.

Dalšími rolemi, které nejsou odvozeny přímo z organizační struktury, jsou role obecné pro celou OSSZ, tedy role pro internet a role pro Windows. Tyto role mohou být přidělovány téměř všem zaměstnancům OSSZ, popřípadě mohou být nějakým způsobem (kapacitně, časově) omezeny.

8 Závěr

V dnešní době, kdy jsou data obvykle to nejcennější co organizace má. V době, kdy je velký důraz kladen na ochranu osobních údajů, je velmi důležité nacházet způsoby, jak tato data ochránit. Velmi často se ochrana dat zúžuje především na ochranu z vnějšku, ale přitom je stejně důležité chránit tato data i z vnitřku organizace, tedy proti hrozbám, byť neúmyslným, z řad zaměstnanců.

Jednou z takových organizací, které dbají o ochranu svých dat, je i Česká správa sociálního zabezpečení. Pokud se taková organizace rozhodne pro ochranu dat z vnitřku, je nutné nejdříve provést analýzu současného stavu. Pro tuto celkovou analýzu byla vybrána úroveň Okresní správy sociálního zabezpečení a byla použita metodika Unified Process (UP), jakožto obecně uznávaná metodika. Pro vizualizaci celého konceptu řešené problematiky byl použit nástroj UML, jakožto vhodný prostředek pro analýzu a návrh (nejen) objektově orientovaného softwaru.

Dalším krokem bylo určení nedostatků, tedy odhalení slabých stránek v rámci jednotlivých funkčních složek Okresní správy sociálního zabezpečení.

Třetím krokem bylo navržení vhodného řešení pro odstranění případných nedostatků. Na závěr byl navržen základní koncept rolí. Převážná většina rolí byla získána způsobem odvození z aktrérů případů užití, ostatní role byly dodefinovány dodatečně, jakožto role společné, pro celou organizaci.

Tento návrh rolí by mohl dále posloužit Okresní správě sociálního zabezpečení k přiřazení jednotlivých pracovníků těmto rolím, a případnému detailnímu dodefinování operací nad konkrétními daty, což by bylo již nad rámec této diplomové práce, proto to zde již není uvedeno.

9 Použité zdroje

- [1] ARLOW, J, NEUSTADT, I. UML a unifikovaný proces vývoje aplikací. Praha : Computer press, 2003. 408 s. ISBN 80-7226-947-X.
- [2] ČAPEK, J. Modelování ekonomických a sociálních procesů . 1. vyd. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2006. 103 s. ISBN 80-7194-838-1.
- [3] Česká správa sociálního zabezpečení; Křížová 25; 225 08 Praha 5.
- [4] EVERED, M, BÖGEHOLZ, S. A Case Study in Access Control Requirements for a Health Information System. [s.l.] : [s.n.], 2001. 9 s.
- [5] EELES, P, HOUSTON, K. Building J2EE™ Applications with the Rational Unified Process, I. vydání Boston, Addison-Wesley, 2002, ISBN 0-201-79166-8
- [6] FERRAIOLO, D, KUHN, R. An introduction to role-based access control. NIST/ITL Bulletin [online]. 2005 [cit. 2008-06-20], s. 1. Dostupný z WWW: <http://csrc.nist.gov/groups/SNS/rbac/documents/design_implementation/Intro_role_based_access.htm>.
- [7] FERRAIOLO, D, KUHN, R. Role-Based Access Controls. 1st edition. [s.l.] : [s.n.], 1992. 11 s.
- [8] INDRAKSHI, R. Using UML To Visualize RoleBased Access Control Constraints . Colorado State University, [2006]. 15 s. Vedoucí oborové práce DaeKyo Kim.
- [9] KEES, L. A methodology for developing Role based access control. [s.l.], 2005. 29 s. Vedoucí oborové práce Willem van den Heuvel.
- [10] KOMÁRKOVÁ, J. Informační systémy regionů. [s.l.], 2006. 65 s. UNIVERZITA PARDUBICE. Přednášky.
- [11] KŘUPKA, J. Teorie systémů i : pro kombinovanou formu studia. 1. vyd. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2007. 140 s. ISBN 80-7194-923-X.
- [12] Okresní správa sociálního zabezpečení; U Stadionu 2729; 530 02 Pardubice.
- [13] SANDHU, R, FERRAIOLO, D, KUHN, R. The NIST model for Role Based Access Control: Towards A Unified Standard. 1st edition. [s.l.] : [s.n.], 1999. 17 s.

- [14] SANDHU, R., et al. Role-Based Access Control Models. 1st edition. [s.l.] : [s.n.], 1995. 22 s.
- [15] ŠIMONOVÁ, S, MYŠKOVÁ, R, JIRAVA, P. Projektování informačních systémů : UML, procesní řízení. 1. vyd. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2006. 114 s. ISBN 80-7194-895-0.
- [16] ŠIMONOVÁ, S, Panuš, J. Databázové systémy i : Datová analýza. 1. vyd. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2005. 77 s. ISBN 80-7194-811-X.
- [17] ZELENKA , Josef, et al. *Ochrana dat Kryptologie*. 1. vyd. Hradec Králové : Gaudeamus, 2003. 198 s. ISBN 80-7041-737-4.

Seznam obrázků:

Obrázek 1 - Horizontální model. Zdroj: [13]	14
Obrázek 2 - Hierarchický model. Zdroj: [13].....	16
Obrázek 3 - Obrácená stromová hierarchická struktura. Zdroj: [13].....	17
Obrázek 4 - Stromová hierarchická struktura. Zdroj: [13]	18
Obrázek 5 - Základní hierarchická struktura. Zdroj: [13].....	19
Obrázek 6 - Omezená hierarchie 1. Zdroj: [13]	20
Obrázek 7 - Omezená hierarchie 2. Zdroj: [13]	20
Obrázek 8 - Omezený model, statické oddělení úkolů. Zdroj: [13].....	21
Obrázek 9 - Omezený model, dynamické oddělení úkolů. Zdroj: [13]	22
Obrázek 10 - Omezený model, příklad. Zdroj: [13]	23
Obrázek 11 - Fáze podle metodiky Unified Process. Zdroj: [5]	28
Obrázek 12 - Struktura jazyka UML, Zdroj: [1]	29
Obrázek 13 - Organizační struktura ČSSZ, Zdroj: [3].....	32
Obrázek 14 - Organizační struktura OSSZ Pardubice ke dni 1. 1. 2009, Zdroj: [12].....	33
Obrázek 15 - Případy užití Systému pojistného - stávající stav, Zdroj: [vlastní].....	35
Obrázek 16 - Případy užití Systému automatického výpočtu důchodů - stávající stav, Zdroj: [vlastní].....	45
Obrázek 17 - Případy užití Systému pojistného – navržený stav, Zdroj: [vlastní].....	50
Obrázek 18 - Případy užití Systému automatického výpočtu důchodů – navržený stav, Zdroj: [vlastní].....	60
Obrázek 19 - Model rolí managementu OSSZ, Zdroj: [vlastní].....	65
Obrázek 20 - Model rolí pro Oddělení důchodového pojištění, Zdroj: [vlastní]	66
Obrázek 21 - Model rolí Oddělení nemocenského Pojištění, Zdroj: [vlastní]	66
Obrázek 22 - Model rolí Oddělení osob samostatně výdělečně činných, Zdroj: [vlastní]	67
Obrázek 23 - Model rolí Oddělení vymáhání pojistného, Zdroj: [vlastní]	67
Obrázek 24 - Model rolí Oddělení vnitřní správy, Zdroj: [vlastní].....	68
Obrázek 25 - Model rolí oddělení účtárny pojistného a dávek, Zdroj: [vlastní]	68
Obrázek 26 - Model rolí oddělení kontroly, Zdroj: [vlastní].....	69
Obrázek 27 - Model rolí referátu lékařské posudkové služby, Zdroj: [vlastní]	69
Obrázek 28 - Případy užití Systému nemocenského pojištění - stávající stav, Zdroj: [vlastní]	III

Obrázek 29 - Případy užití Systému nemocenského pojištění - navržený stav, Zdroj: [vlastní]	XI
Obrázek 30 - Případy užití Systému insolvenčního řízení - stávající stav, Zdroj: [vlastní]	XXI
Obrázek 31 - Případy užití Systému automatizované tvorby rozhodnutí - stávající stav, Zdroj: [vlastní]	XXV
Obrázek 32 - Případy užití Systému insolvenčního řízení – navržený stav, Zdroj: [vlastní]	XXX
Obrázek 33 - Případy užití Systému automatizované tvorby rozhodnutí - navržený stav, Zdroj:[vlastní]	XXXIV
Obrázek 34 - Případy užití Systému pro zpracování e-podání - stávající stav, Zdroj: [vlastní]	XLI
Obrázek 35 - Případy užití Systému zpracování elektronického podání – navržený stav, Zdroj: [vlastní]	XLVI
Obrázek 36 - Případy užití Systému lékařské posudkové služby - stávající stav, Zdroj: [vlastní]	LI
Obrázek 37 - Případy užití Systému lékařské posudkové služby – navržený stav, Zdroj: [vlastní]	LVI

Seznam tabulek:

Tabulka 1 - Scénář případu užití 1	36
Tabulka 2 - Scénář případu užití 2	36
Tabulka 3 - Scénář případu užití 3	37
Tabulka 4 - Scénář případu užití 4	37
Tabulka 5 - Scénář případu užití 5	38
Tabulka 6 - Scénář případu užití 6	38
Tabulka 7 - Scénář případu užití 7	39
Tabulka 8 - Scénář případu užití 8	39
Tabulka 9 - Scénář případu užití 9	40
Tabulka 10 - Scénář případu užití 10	40
Tabulka 11 - Scénář případu užití 11	41
Tabulka 12 - Scénář případu užití 12	41
Tabulka 13 - Scénář případu užití 13	42

Tabulka 14 - Scénář případu užití 14	42
Tabulka 15 - Scénář případu užití 15	43
Tabulka 16 - Scénář případu užití 16	43
Tabulka 17 - Scénář případu užití 17	44
Tabulka 18 - Scénář případu užití 18	44
Tabulka 19 - Scénář případu užití 19	45
Tabulka 20 - Scénář případu užití 43	46
Tabulka 21- Scénář případu užití 44	46
Tabulka 22 - Scénář případu užití 45	47
Tabulka 23 - Scénář případu užití 46	47
Tabulka 24 - Scénář případu užití 47	48
Tabulka 25 - Scénář případu užití 48	48
Tabulka 26 - Scénář případu užití 49	49
Tabulka 27 - Scénář případu užití N1	51
Tabulka 28 - Scénář případu užití N2	51
Tabulka 29 - Scénář případu užití N3	52
Tabulka 30 - Scénář případu užití N4	52
Tabulka 31 - Scénář případu užití N5	53
Tabulka 32 - Scénář případu užití N6	53
Tabulka 33 - Scénář případu užití N7	54
Tabulka 34 - Scénář případu užití N8	54
Tabulka 35 - Scénář případu užití N9	55
Tabulka 36 - Scénář případu užití N10	55
Tabulka 37 - Scénář případu užití N11	56
Tabulka 38 - Scénář případu užití N12	56
Tabulka 39 - Scénář případu užití N13	57
Tabulka 40 - Scénář případu užití N14	57
Tabulka 41 - Scénář případu užití N15	58
Tabulka 42 - Scénář případu užití N16	58
Tabulka 43 - Scénář případu užití N17	59
Tabulka 44 - Scénář případu užití N18	59
Tabulka 45 - Scénář případu užití N19	60

Tabulka 46 - Scénář případu užití N43	61
Tabulka 47 - Scénář případu užití N44	61
Tabulka 48 - Scénář případu užití N45	62
Tabulka 49 - Scénář případu užití N46	62
Tabulka 50 - Scénář případu užití N47	63
Tabulka 51 - Scénář případu užití N48	63
Tabulka 52 - Scénář případu užití N49	64
Tabulka 53 - Scénář případu užití 20	IV
Tabulka 54 - Scénář případu užití 21	IV
Tabulka 55 - Scénář případu užití 22	IV
Tabulka 56 - Scénář případu užití 23	V
Tabulka 57 - Scénář případu užití 24	V
Tabulka 58 - Scénář případu užití 25	VI
Tabulka 59 - Scénář případu užití 26	VI
Tabulka 60 - Scénář případu užití 27	VI
Tabulka 61 - Scénář případu užití 28	VII
Tabulka 62 - Scénář případu užití 29	VII
Tabulka 63 - Scénář případu užití 30	VIII
Tabulka 64 - Scénář případu užití 31	VIII
Tabulka 65 - Scénář případu užití 32	IX
Tabulka 66 - Scénář případu užití 33	IX
Tabulka 67 - Scénář případu užití 34	X
Tabulka 68 - Scénář případu užití N20	XII
Tabulka 69 - Scénář případu užití N21	XII
Tabulka 70 - Scénář případu užití N22	XIII
Tabulka 71 - Scénář případu užití N23	XIII
Tabulka 72 - Scénář případu užití N24	XIV
Tabulka 73 - Scénář případu užití N25	XIV
Tabulka 74 - Scénář případu užití N26	XV
Tabulka 75 - Scénář případu užití N27	XV
Tabulka 76 - Scénář případu užití N28	XVI
Tabulka 77 - Scénář případu užití N29	XVI

Tabulka 78 - Scénář případu užití N30	XVII
Tabulka 79 - Scénář případu užití N31	XVII
Tabulka 80 - Scénář případu užití N32	XVIII
Tabulka 81 - Scénář případu užití N33	XVIII
Tabulka 82 - Scénář případu užití N34	XIX
Tabulka 83 - Scénář případu užití 50	XXII
Tabulka 84 - Scénář případu užití 51	XXII
Tabulka 85 - Scénář případu užití 52	XXIII
Tabulka 86 - Scénář případu užití 53	XXIII
Tabulka 87 - Scénář případu užití 54	XXIV
Tabulka 88 - Scénář případu užití 55	XXIV
Tabulka 89 - Scénář případu užití 56	XXV
Tabulka 90 - Scénář případu užití 65	XXVI
Tabulka 91 - Scénář případu užití 66	XXVI
Tabulka 92 - Scénář případu užití 67	XXVII
Tabulka 93 - Scénář případu užití 68	XXVII
Tabulka 94 - Scénář případu užití 69	XXVIII
Tabulka 95 - Scénář případu užití 70	XXVIII
Tabulka 96 - Scénář případu užití 71	XXIX
Tabulka 97 - Scénář případu užití N50	XXX
Tabulka 98 – Scénář případu užití N51	XXXI
Tabulka 99 - Scénář případu užití N52	XXXI
Tabulka 100 - Scénář případu užití N53	XXXII
Tabulka 101 - Scénář případu užití N54	XXXII
Tabulka 102 - Scénář případu užití N55	XXXIII
Tabulka 103 - Scénář případu užití N56	XXXIII
Tabulka 104 - Scénář případu užití N65	XXXIV
Tabulka 105 - Scénář případu užití N66	XXXV
Tabulka 106 - Scénář případu užití N67	XXXV
Tabulka 107 - Scénář případu užití N68	XXXVI
Tabulka 108 - Scénář případu užití N69	XXXVI
Tabulka 109 - Scénář případu užití N70	XXXVII

Tabulka 110- Scénář případu užití N71	XXXVII
Tabulka 111 - Scénář případu užití 57	XLI
Tabulka 112 - Scénář případu užití 58	XLII
Tabulka 113 - Scénář případu užití 59	XLII
Tabulka 114 - Scénář případu užití 60	XLIII
Tabulka 115 - Scénář případu užití 61	XLIII
Tabulka 116 - Scénář případu užití 62	XLIV
Tabulka 117 - Scénář případu užití 63	XLIV
Tabulka 118 - Scénář případu užití 64	XLV
Tabulka 119 - Scénář případu užití N57	XLVI
Tabulka 120 - Scénář případu užití N58	XLVII
Tabulka 121 - Scénář případu užití N59	XLVII
Tabulka 122 - Scénář případu užití N60	XLVIII
Tabulka 123 - Scénář případu užití N61	XLVIII
Tabulka 124 - Scénář případu užití N62	XLIX
Tabulka 125 - Scénář případu užití N63	XLIX
Tabulka 126 - Scénář případu užití N64	L
Tabulka 127 - Scénář případu užití 35	LII
Tabulka 128 - Scénář případu užití 36	LII
Tabulka 129 - Scénář případu užití 37	LIII
Tabulka 130 - Scénář případu užití 38	LIII
Tabulka 131 - Scénář případu užití 39	LIV
Tabulka 132 - Scénář případu užití 40	LIV
Tabulka 133 - Scénář případu užití 41	LV
Tabulka 134 - Scénář případu užití 42	LV
Tabulka 135 - Scénář případu užití N35	LVII
Tabulka 136 - Scénář případu užití N36	LVII
Tabulka 137 - Scénář případu užití N37	LVIII
Tabulka 138 - Scénář případu užití N38	LVIII
Tabulka 139 - Scénář případu užití N39	LIX
Tabulka 140 - Scénář případu užití N40	LIX
Tabulka 141 - Scénář případu užití N41	LIX

Tabulka 142 - Scénář případu užití N42	LX
--	----

Seznam příloh:

Příloha č. 1 - Oddělení nemocenského pojištění	I
Příloha č. 2 - Oddělení osob samostatně výdělečně činných.....	XIX
Příloha č. 3 - Oddělení vymáhání pojistného	XX
Příloha č. 4 - Oddělení účtárny pojistného a dávek	XXXVIII
Příloha č. 5 - Oddělení kontroly	XXXIX
Příloha č. 6 - Oddělení vnitřní správy	XL
Příloha č. 7 - Útvar ředitele	L
Příloha č. 8 - Referát lékařské posudkové služby	L

Příloha č. 1 - Oddělení nemocenského pojištění

Oddělení nemocenského pojištění mimo jiné rozhoduje v dávkových a jiných než dávkových věcech nemocenského pojištění, připravuje podklady pro výplatu dávek nemocenského pojištění, zpracovává činnosti spojené se vznikem, trváním a ukončením pojistného poměru jednotlivých subjektů nemocenského pojištění, rozhoduje o nároku na dávky nemocenského pojištění s mezinárodním prvkem, vykonává činnosti v oblasti evidence práce neschopných, na základě posudků lékařů LPS vydává příslušná rozhodnutí. [12]

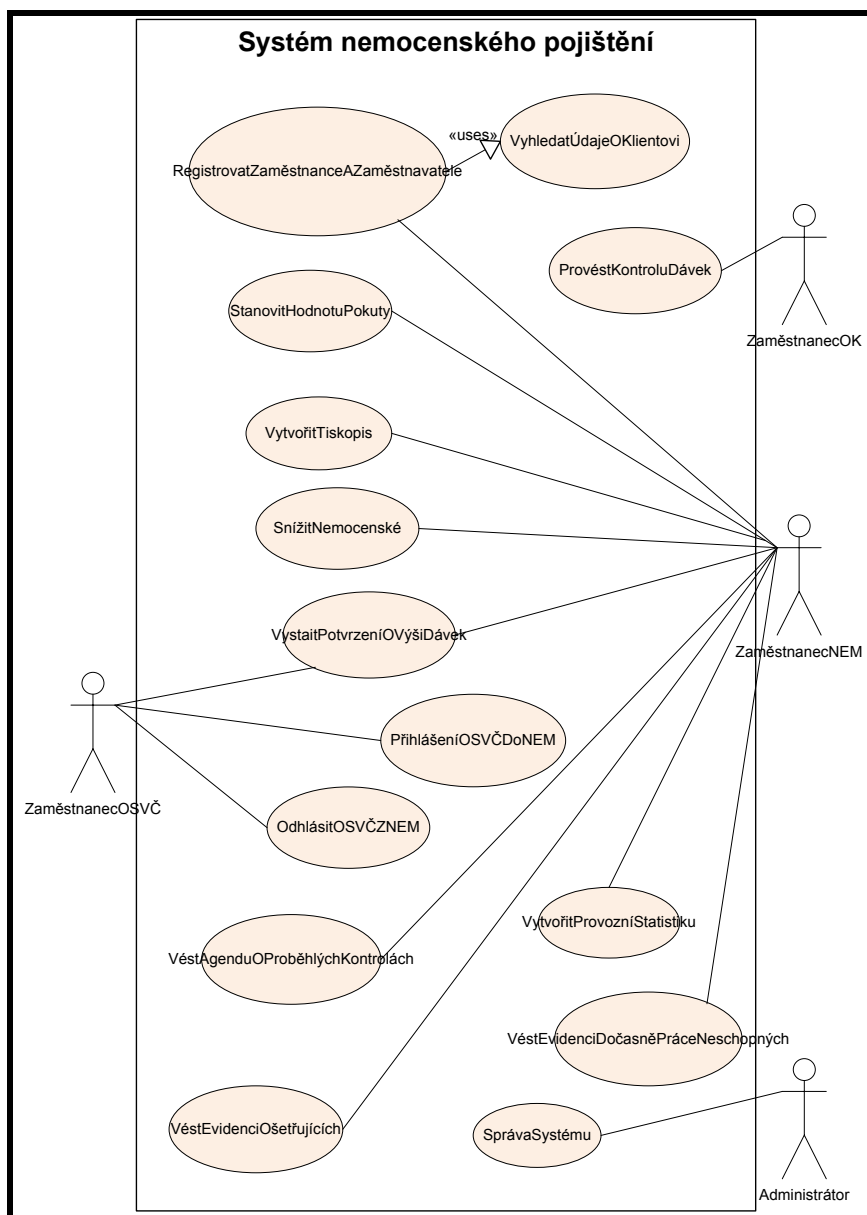
Oddělení nemocenského pojištění OSSZ v Pardubicích mělo ke dni 1. 1. 2009 třináct zaměstnanců, z toho je jeden zaměstnanec vedoucí a ostatní jsou jeho podřízení. Vedoucí dohlíží na chod oddělení a může vykonávat i ostatní činnosti, které jinak vykonávají jeho podřízení (správci evidence ošetřujících, vedení agendy, kontrola, vedení registru).

Tyto činnosti jsou uvedeny níže:

- vedení registru zaměstnavatelů a jejich zaměstnanců, přihlášky/odhlášky zaměstnanců, doplnění podání P/O;
- příjem potvrzení o pracovní neschopnosti, žádosti o peněžitou pomoc v mateřství, ošetřovné, vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství za účelem výplaty;
- výplata dávek nemocenského pojištění;
- vystavení potvrzení o výši vyplacených dávek NP;
- tisk složenek pro zaměstnavatele;
- ukládání pokut za pozdní přihlášení či odhlášení zaměstnance z pojištění;
- příjem žádostí o prodloužení výplaty nemocenského po vyčerpání podpůrné doby;
- rozhodování o:
 - přiznání dobrovolných dávek nemocenského pojištění;
 - odstranění tvrdosti zákona;
 - snížení nemocenského při porušení léčebného režimu;
 - při sporných případech;
- ukládání pokut za nepředkládání přehledů zaměstnavateli;
- poradenská činnost v nemocenském;
- odpovědi na písemné dotazy či řešení sporných případů a kontaktní místo EU a podávání žádostí zaměstnavatelů o vydání tiskopisů E 101 a dalších pro zaměstnance;
- vedení evidence dočasně práce neschopných – předkládání dílu č. i a VI rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti;

- vedení evidence ošetřujících – předkládání dílu č. II a V;
- rozhodnutí o potřebě ošetřování;
- vydávání tiskopisů pro ošetřující lékaře;
- hlášení změny pobytu občana v době jeho pracovní neschopnosti, kterou povolil ošetřující lékař;
- kontrola dodržování režimu dočasně práce neschopných včetně požadavků zaměstnavatelů na provedení kontroly a příjem omluv při záchytu, zjištěném při kontrole.

Oddělení nemocenského pojištění využívá Systém nemocenského pojištění. Jednotlivé případy užití, zachycující stávající stav, jsou znázorněny na obrázku (Obrázek 28) a následně jsou uvedeny scénáře těchto případů užití.

Obrázek 28 - Případy užití Systému nemocenského pojištění - stávající stav, Zdroj: [vlastní]

Scénáře – stávající stav

Tabulka 53 - Scénář případu užití 20

Případ užití: RegistrovatZaměstnanceAZaměstnavatele
ID: 20
Stručný popis: Systém zaregistruje Zaměstnance a Zaměstnavatele.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOSVČ, ZaměstnanecNEM
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “registrovat zaměstnance a zaměstnavatele”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového zaměstnance (zaměstnavatele). 3. Dokud jsou údaje o zaměstnanci (zaměstnavateli) neplatné, systém žádá ZaměstnanecOSVČ (ZaměstnanecNEM), aby zadal všechny údaje. 4. Systém provede registraci.
Výstupní podmínky: Pro zaměstnance (zaměstnavatele) byla vytvořena registrace.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 54 - Scénář případu užití 21

Případ užití: VyhledatÚdajeOKlientovi
ID: 21
Stručný popis: Systém vyhledá údaje o klientovi.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecNEM
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “vyhledat údaje o klientovi”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Systém zobrazí údaje o klientovi.
Výstupní podmínky: Údaje byly zobrazeny.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 55 - Scénář případu užití 22

Případ užití: OdstranitKlientaZRegistru
ID: 22
Stručný popis: Systém odstraní klienta z registru.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecNEM
Vedlejší aktéři: Žádní.

Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Příklad užití začíná příkazem “odstranit klienta z registru”. 2. Zaměstnanec vybere jméno ze seznamu. 3. Systém načte údaje o klientovi a vyzve zaměstnance k jejich odstranění. 4. Pokud výzvu zaměstnanec potvrdí, údaje se odstraní, jinak konec.
Výstupní podmínky: Klient byl vymazán z registru.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 56 - Scénář případu užití 23

Případ užití: StanovitHodnotuPokuty
ID: 23
Stručný popis: Systém stanoví výši pokuty.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecNEM
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Příklad užití začne příkazem “stanovit výši pokuty”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá Zaměstnance NEM, aby zadal všechny údaje o klientovi. 3. Systém vytvoří podklady pro výši poukuty.
Výstupní podmínky: Pokuta byla vyčíslena.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 57 - Scénář případu užití 24

Případ užití: VytvořitTiskopis
ID: 24
Stručný popis: Systém vytvoří tiskopis.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecNEM
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Příklad užití začne příkazem “vytvořit tiskopis”. 2. Systém nabídne ZaměstnanciNEM šablony pro tiskopisy, nebo možnost vytvořit novou šablonu. 3. Systém uloží zvolený stav a nabídne tiskopis k vytisknutí.
Výstupní podmínky: Tiskopis byl vytvořen.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 58 - Scénář případu užití 25

Případ užití: SnížitNemocenské
ID: 25
Stručný popis: Systém sníží nemocenské pojištění.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecNEM
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “snížit nemocenské pojištění”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá ZaměstnanceNEM, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně výše současného nemocenského pojištění. 3. Systém sníží nemocenské pojištění.
Výstupní podmínky: Nemocenské pojištění bylo sníženo.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 59 - Scénář případu užití 26

Případ užití: PřihlásitOSVČDoNEM
ID: 26
Stručný popis: Systém zaregistruje OSVČ do Systému nemocenského pojištění.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOSVČ, ZaměstnanecNEM
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “přihlásit OSVČ do Systému nemocenského pojištění”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi OSVČ neplatné, systém žádá Zaměstnance OSVČ, aby zadal všechny údaje včetně e-mailové adresy. 4. Systém provede registraci.
Výstupní podmínky: Pro klienta OSVČ byla vytvořena registrace.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 60 - Scénář případu užití 27

Případ užití: OdhlásitOSVČZNEM
ID: 27
Stručný popis: Systém odhlásí klienta ze Systému nemocenského pojištění.

Hlavní aktéři: ZaměstnanecOSVČ
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “odhlásit OSVČ ze Systému nemocenského pojištění”. 2. Zaměstnanec vybere jméno ze seznamu. 3. Systém načte údaje o klientovi a vyzve zaměstnance k jejich odstranění. 4. Pokud výzvu zaměstnanec potvrdí, údaje se odstraní, jinak konec.
Výstupní podmínky: Klient byl odhlášen ze Systému nemocenského pojištění.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 61 - Scénář případu užití 28

Případ užití: VéstAgenduOProběhlýchKontrolách
ID: 28
Stručný popis: Systém uloží agendu o proběhlých kontrolách.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecNEM
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “vest agendu o proběhlých kontrolách”. 2. Systém nabídne možné alternativy. 3. ZaměstnanecNEM vybere zvolenou alternativu a zvolí provést. 4. Systém nabídne Zaměstnanci OSVČ výsledky dané alternativy a vyzve zaměstnance k jejich uložení. 5. Systém výsledky uloží.
Výstupní podmínky: Nemocenské pojištění bylo sníženo.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 62 - Scénář případu užití 29

Případ užití: VéstEvidenciOšetřujících
ID: 29
Stručný popis: Systém zaregistruje Ošetřující do Systému nemocenského pojištění.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecNEM
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “přihlásit Ošetřující do Systému nemocenského pojištění”.

2. Pokud je Ošetřující již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta.
3. Dokud jsou údaje o Ošetřujícím neplatné systém žádá Zaměstnance OSVČ, aby zadal všechny údaje včetně ošetřované osoby.
4. Systém provede registraci.
Výstupní podmínky: Pro klienta OSVČ byla vytvořena registrace.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 63 - Scénář případu užití 30

Případ užití: VytvořitProvozníStatistiku
ID: 30
Stručný popis: Systém vytvoří statistiku o sledovaných případech.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecNEM
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “provést provozní statistiku”. 2. Zaměstnanec NEM zvolí požadované analýzy. 3. Systém provede zvolené analýzy a nabídne Zaměstnanci NEM jejich výstup.
Výstupní podmínky: Provozní statistika byla provedena.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 64 - Scénář případu užití 31

Případ užití: VéstEvidenciDočasněPráceNeschopných
ID: 31
Stručný popis: Systém zaregistruje klienta dočasně práce neschopného do Systému nemocenského pojištění.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecNEM
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “evidence dočasně práce neschopných”. 2. Pokud je Ošetřující již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi dočasně práce neschopném neplatné, systém žádá Zaměstnance OSVČ, aby zadal všechny údaje včetně ošetřované osoby. 4. Systém provede registraci.
Výstupní podmínky: Klient dočasně práce neschopného byl evidován.

Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 65 - Scénář případu užití 32

Případ užití: Správa Systému
ID: 32
Stručný popis: Systém umožní správu systému.
Hlavní aktéři: Administrátor
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: <ol style="list-style-type: none">1. Případ užití začne příkazem “správa systému”.2. Administrátor zadá uživatelské jméno a heslo.3. Systém ověří identitu administrátora.4. Pokud systém zjistí chybné heslo nebo uživatelské jméno, zobrazí chybovou hlášku, jinak zobrazí administrátorovu stránku.5. Případ užití končí.
Výstupní podmínky: Administrátor může měnit nabízené položky systému, měnit heslo.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 66 - Scénář případu užití 33

Případ užití: Provést Kontrolu Dávek
ID: 33
Stručný popis: Systém prověří dávky.
Hlavní aktéři: Zaměstnanec OK
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: <ol style="list-style-type: none">1. Případ užití začne příkazem “provést kontrolu”.2. Systém zobrazí údaje o poskytovaných dávkách.3. Pokud jsou údaje nesprávné, Zaměstnanec OK změní údaje, jinak konec.
Výstupní podmínky: Kontrola byla provedena.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 67 - Scénář případu užití 34

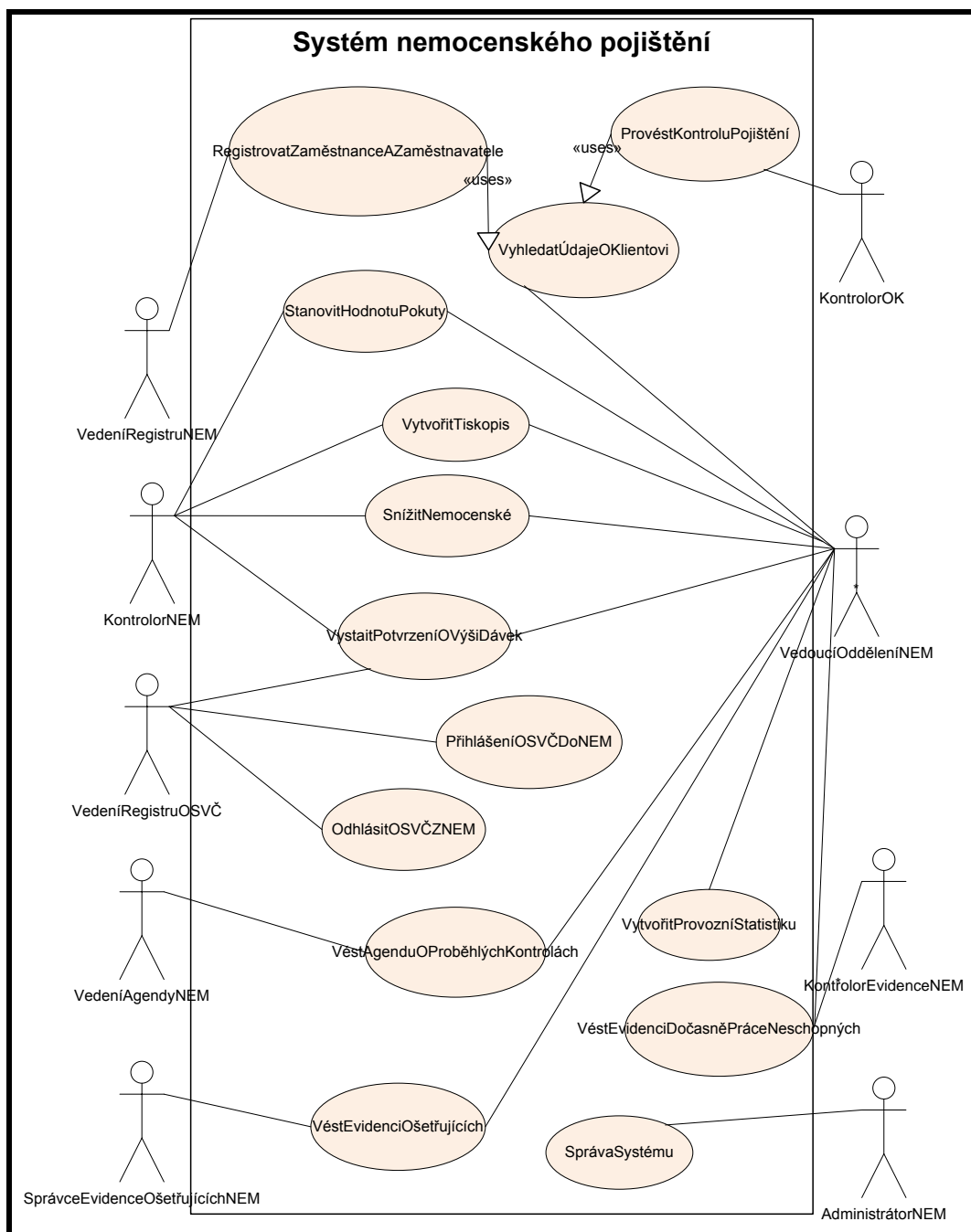
Případ užití: VystavitPotvrzeníOVýšiDávek
ID: 34
Stručný popis: Systém vystaví potvrzení o výši dávek.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOSVČ,ZaměstnanecNEM
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “vystavit potvrzení o dávkách”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá Zaměstnance OSVČ, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně výše důchodu a datu vyplacení. 3. Systém vytvoří potvrzení.
Výstupní podmínky: Potvrzení bylo vystaveno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Slabé stránky oddělení nemocenského pojištění

Slabé stránky tohoto oddělení byly nalezeny v tom, že nejsou jednoznačně rozděleny pravomoce z hlediska přístupu k jednotlivým informačním systémům a také nejsou jednoznačně rozděleny jednotlivé operace nad daty v rámci těchto používaných informačních systémů.

Navržený stav pro oddělení nemocenského pojištění

U tohoto oddělení bylo blíže specifikováno a dodefinováno více aktérů, jakožto jednotek tohoto oddělení. Případy užití jednotlivých aktérů jsou znázorněny na obrázku (Obrázek 29) a následně jsou uvedeny i jednotlivé scénáře těchto případů užití.

Obrázek 29 - Případy užití Systému nemocenského pojištění - navržený stav, Zdroj: [vlastní]

Scénáře – navržený stav

Tabulka 68 - Scénář případu užití N20

Případ užití: RegistrovatZaměstnanceAZaměstnavatele
ID: N20
Stručný popis: Systém zaregistruje Zaměstnance a Zaměstnavatele.
Hlavní aktéři: VedeníRegistruNEM
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “registrovat zaměstnance a zaměstnavatele”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového zaměstnance (zaměstnavatele). 3. Dokud jsou údaje o zaměstnanci (zaměstnavateli) neplatné systém žádá Vedení RegistruNEM, aby zadal všechny údaje včetně e-mailové adresy. 4. Systém provede registraci.
Výstupní podmínky: Pro zaměstnance (zaměstnavatele) byla vytvořena registrace.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 69 - Scénář případu užití N21

Případ užití: VyhledatÚdajeOKlientovi
ID: N21
Stručný popis: Systém vyhledá údaje o klientovi
Hlavní aktéři: VedeníRegistruNEM
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “vyhledat údaje o klientovi”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Systém zobrazí údaje o klientovi.
Výstupní podmínky: Údaje byly zobrazeny.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 70 - Scénář případu užití N22

Případ užití: OdstranitKlientaZRegistru
ID: N22
Stručný popis: Systém odstraní klienta z registru.
Hlavní aktéři: VedeníRegistruNEM
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “odstranit klienta z registru”. 2. Zaměstnanec vybere jméno ze seznamu. 3. Systém načte údaje o klientovi a vyzve zaměstnance k jejich odstranění. 4. Pokud výzvu zaměstnanec potvrdí, údaje se odstraní, jinak konec.
Výstupní podmínky: Klient byl vymazán z registru.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 71 - Scénář případu užití N23

Případ užití: StanovitHodnotuPokuty
ID: N23
Stručný popis: Systém stanoví výši pokuty.
Hlavní aktéři: KontrolorNEM
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “stanovit výši pokuty”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá Kontrolora NEM, aby zadal všechny údaje o klientovi. 3. Systém vytvoří podklady pro výši poukuty.
Výstupní podmínky: Pokuta byla vyčíslena.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 72 - Scénář případu užití N24

Případ užití: Vytvořit Tiskopis
ID: N24
Stručný popis: Systém vytvoří tiskopis.
Hlavní aktéři: Kontrolor NEM
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “vytvořit tiskopis“. 2. Systém nabídne Kontrolora NEM šablony pro tiskopisy, nebo možnost vytvořit novou šablonu. 3. Systém uloží zvolený stav a nabídne tiskopis k vytisknutí.
Výstupní podmínky: Tiskopis byl vytvořen.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 73 - Scénář případu užití N25

Případ užití: Snížit Nemocenské
ID: N25
Stručný popis: Systém sníží nemocenské pojištění.
Hlavní aktéři: Kontrolor NEM
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “snížit nemocenské pojištění”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá Kontrolora NEM, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně výše současného nemocenského pojištění. 3. Systém sníží nemocenské pojištění.
Výstupní podmínky: Nemocenské pojištění bylo sníženo.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 74 - Scénář případu užití N26

Případ užití: Přihlásit OSVČ Do NEM
ID: N26
Stručný popis: Systém zaregistruje OSVČ do Systému nemocenského pojištění.
Hlavní aktéři: Vedení Registru OSVČ
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “přihlásit OSVČ do Systému nemocenského pojištění”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi OSVČ neplatné, systém žádá uživatele Vedení Registru OSVČ, aby zadal všechny údaje včetně e-mailové adresy. 4. Systém provede registraci.
Výstupní podmínky: Pro klienta OSVČ byla vytvořena registrace.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 75 - Scénář případu užití N27

Případ užití: Odhlásit OSVČ Z NEM
ID: N27
Stručný popis: Systém odhlásí klienta ze Systému nemocenského pojištění.
Hlavní aktéři: Vedení Registru OSVČ
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “odhlásit OSVČ ze Systému nemocenského pojištění”. 2. Zaměstnanec Vedení Registru OSVČ vybere jméno ze seznamu. 3. Systém načte údaje o klientovi a vyzve zaměstnance k jejich odstranění. 4. Pokud výzvu zaměstnanec potvrdí, údaje se odstraní, jinak konec.
Výstupní podmínky: Klient byl odhlášen ze Systému nemocenského pojištění.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 76 - Scénář případu užití N28

Případ užití: VéstAgenduOProběhlýchKontrolách
ID: N28
Stručný popis: Systém uloží agendu o proběhlých kontrolách.
Hlavní aktéři: VedeníAgendyNEM
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “vest agendu o proběhlých kontrolách”. 2. Systém nabídne možné alternativy. 3. VedeníAgendyNEM vybere zvolenou alternativu a zvolí provést. 4. Systém nabídne VedeníAgendyNEM výsledky dané alternativy a vyzve Zaměstnance VedeníAgendyNEM k jejich uložení. 5. Systém výsledky uloží.
Výstupní podmínky: Nemocenské pojištění bylo sníženo.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 77 - Scénář případu užití N29

Případ užití: VéstEvidenciOšetřujících
ID: N29
Stručný popis: Systém zaregistruje Ošetřující do Systému nemocenského pojištění.
Hlavní aktéři: SprávceEvidenceOšetřujícíchNEM
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “přihlásit Ošetřující do Systému nemocenského pojištění”. 2. Pokud je Ošetřující již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o Ošetřujícím neplatné, systém žádá SprávceEvidenceOšetřujícíchNEM , aby zadal všechny údaje včetně ošetřované osoby. 4. Systém provede registraci.
Výstupní podmínky: Pro klienta OSVČ byla vytvořena registrace.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 78 - Scénář případu užití N30

Případ užití: VytvořitProvozníStatistiku
ID: N30
Stručný popis: Systém vytvoří statistiku o sledovaných případech.
Hlavní aktéři: VedoucíOdděleníNEM
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “provést provozní statistiku”. 2. VedoucíOdděleníNEM zvolí požadované analýzy. 3. Systém provede zvolené analýzy a nabídne VedoucíOdděleníNEM jejich výstup.
Výstupní podmínky: Provozní statistika byla provedena.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 79 - Scénář případu užití N31

Případ užití: VéstEvidenciDočasněPráceNeschopných
ID: N31
Stručný popis: Systém zaregistruje klienta dočasně práce neschopného do Systému nemocenského pojištění.
Hlavní aktéři: KontrolorEvidenceNEM
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “evidence dočasně práce neschopných”. 2. Pokud je Ošetřující již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi dočasně práce neschopném neplatné, systém žádá KontrolorEvidenceNEM, aby zadal všechny údaje včetně ošetřované osoby. 4. Systém provede registraci.
Výstupní podmínky: Klient dočasně práce neschopného byl evidován.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 80 - Scénář případu užití N32

Případ užití: SprávaSystému
ID: N32
Stručný popis: Systém umožní správu systému.
Hlavní aktéři: AdministrátorNEM
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: <ol style="list-style-type: none"> 1. Případ užití začne příkazem “správa systému”. 2. Administrátor zadá uživatelské jméno a heslo. 3. Systém ověří identitu administrátora. 4. Pokud systém zjistí chybné heslo nebo uživatelské jméno, zobrazí chybovou hlášku, jinak zobrazí administrátorovu stránku. 5. Případ užití končí.
Výstupní podmínky: Administrátor může měnit nabízené položky systému, měnit heslo.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 81 - Scénář případu užití N33

Případ užití: ProvéstKontroluDávek
ID: N33
Stručný popis: Systém prověří dávky.
Hlavní aktéři: KontrolorOK
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: <ol style="list-style-type: none"> 1. Případ užití začne příkazem “provést kontrolu”. 2. Systém zobrazí údaje o poskytovaných dávkách. 3. Pokud jsou údaje nesprávné, KontrolorOK změní údaje, jinak konec.
Výstupní podmínky: Kontrola byla provedena.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 82 - Scénář případu užití N34

Případ užití: VystavitPotvrzeníOVýšiDávek
ID: N34
Stručný popis: Systém vystaví potvrzení o výši dávek.
Hlavní aktéři: KontrolorNEM
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “vystavit potvrzení o dávkách”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá uživatele KontrolorNEM, aby zadal všechny údaje o klientovi včetně výše důchodu a datu vyplacení. 3. Systém vytvoří potvrzení.
Výstupní podmínky: Potvrzení bylo vystaveno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Zhodnocení stávajícího a navrženého stavu

Navržený stav oproti stávajícímu stavu blíže specifikuje aktéry jednotlivých případů užití. Specifikace aktérů stávajícího stavu byla příliš obecná, což bylo způsobeno tím, že na oddělení nemocenského pojištění nejsou aktéři jednotlivých případů užití v podstatě nijak výrazně odlišeni.

Příloha č. 2 - Oddělení osob samostatně výdělečně činných

Toto oddělení zajišťuje nemocenské pojištění OSVČ a také pojistné OSVČ.

Oddělení OSVČ OSSZ v Pardubicích mělo ke dni 1. 1. 2009 deset zaměstnanců, z toho je jeden zaměstnanec vedoucí a ostatní jsou jeho podřízení. Vedoucí dohlíží na chod oddělení a může vykonávat i ostatní činnosti, které jinak vykonávají jeho podřízení (správci registru, správci pojištění, správci odškodnění, správci přehledů). Tyto činnosti jsou uvedeny níže:

- přihlašování podnikatelů, tedy osob samostatně výdělečně činných, k důchodovému pojištění, oznámení o zahájení činnosti hlášení o ukončení samostatné výdělečné činnosti OSVČ přihlášky a odhlášky z nemocenského pojištění OSVČ, potvrzení o době registrace a době pojištění při výkonu samostatné výdělečné činnosti (tzv. zápočtový list);
- podávání Přehledů o příjmech a výdajích ze samostatné

výdělečné činnosti a jejich zpracování;

- příjem potvrzení o pracovní neschopnosti, nebo žádostí o výplatu; peněžité pomoci v mateřství u OSVČ za účelem její výplaty; vč. dalších dokladů k posouzení nároku na výplatu;
- vystavení potvrzení o výši vyplacených dávek nemocenského pojištění OSVČ;
- tisk poštovních poukázek pro podnikatele;
- příjem žádostí o snížení měsíčního vyměřovacího základu pro odvod záloh na pojistné u OSVČ (snížení měsíčních plateb pojistného);
- informace o vystaveném platebním výměru vč. pravděpodobné výše, informace o uložené pokutě;
- stanovení pravděpodobné výše pojistného u OSVČ;
- kontaktní místo EU, žádosti o E 101 a další pro OSVČ.

Oddělení OSVČ využívá stejné informační systémy jako oddělení nemocenského pojištění a důchodového pojištění, jejichž případy užití byly uvedeny v předchozích podkapitolách včetně aktérů z oddělení OSVČ. Z tohoto důvodu zde nebudou již znovu uvedeny.

Příloha č. 3 - Oddělení vymáhání pojistného

Toto oddělení sleduje dodržování platební povinnosti povinných subjektů v sociálním zabezpečení a vystavuje výkazy nedoplatků organizacím a malým organizacím. Dále připravuje podklady pro rozhodnutí o povolení splátek pojistného a penále, provádí jejich účtování a sledování správnosti úhrad. [12]

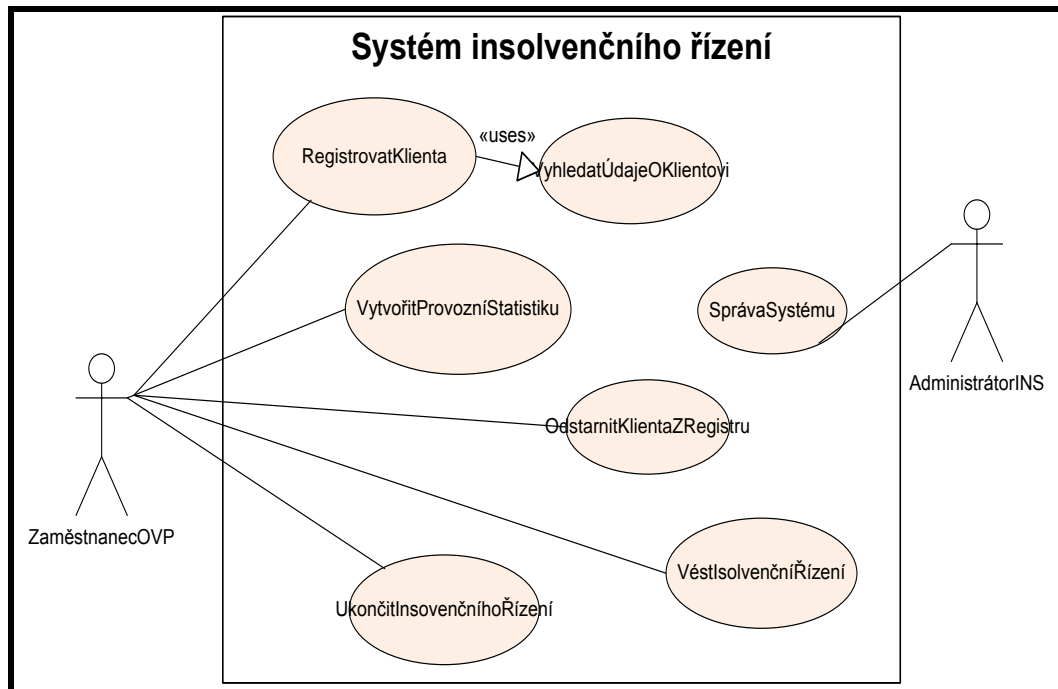
Oddělení důchodového pojištění OSSZ v Pardubicích mělo ke dni 1. 1. 2009 jedenáct zaměstnanců, z toho je jeden zaměstnanec vedoucí a ostatní jsou jeho podřízení. Vedoucí dohlíží na chod oddělení a může vykonávat i ostatní činnosti, které jinak vykonávají jeho podřízení (správci registru, správci insolvenčního řízení). Tyto činnosti jsou uvedeny níže:

- rozhodování o povolení nebo zrušení placení dlužného pojistného a penále ve splátkách;
- rozhodování o prominutí penále;
- vymáhání vykonatelných pohledávek vůči správě sociálního zabezpečení;
- zpracování podkladů pro insolvenční řízení;
- oznámení o podezření ze spáchání trestné činnosti;

- rozhodování o námitkách vedených proti výkazu nedoplatků;
- přihlašování pohledávek do veřejných dražeb.

Insolvenční řízení – stávající stav

Oddělení vymáhání pojistného využívá Systém insolvenčního řízení. Jednotlivé případy užití, zachycující stávající stav, jsou znázorněny na obrázku (Obrázek 30) a následně jsou uvedeny scénáře těchto případů užití.

Obrázek 30 - Případy užití Systému insolvenčního řízení - stávající stav, Zdroj: [vlastní]

Scénáře – stávající stav

Tabulka 83 - Scénář případu užití 50

Případ užití: RegistrovatKlienta
ID: 50
Stručný popis: Systém zaregistruje klienta.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “registrovat klienta”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi neplatné, systém žádá Zaměstnance OVP , aby zadal všechny údaje. 4. Systém provede registraci.
Výstupní podmínky: Pro klienta byla vytvořena registrace.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 84 - Scénář případu užití 51

Případ užití: VyhledatÚdajeOKlientovi
ID: 51
Stručný popis: Systém vyhledá údaje o klientovi.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “vyhledat údaje o klientovi”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Systém zobrazí údaje o klientovi.
Výstupní podmínky: Údaje byly zobrazeny.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 85 - Scénář případu užití 52

Případ užití: OdstranitKlientaZRegistru
ID: 52
Stručný popis: Systém odstraní klienta z registru.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: <ol style="list-style-type: none"> 1. Případ užití začíná příkazem “odstranit klienta z registru”. 2. Zaměstnanec vybere jméno ze seznamu. 3. Systém načte údaje o klientovi a vyzve zaměstnance OVP k jejich odstranění. 4. Pokud výzvu zaměstnanec potvrdí, údaje se odstraní, jinak konec.
Výstupní podmínky: Klient byl vymazán z registru.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 86 - Scénář případu užití 53

Případ užití: SprávaSystému
ID: 53
Stručný popis: Systém umožní správu systému.
Hlavní aktéři: AdministrátorINS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: <ol style="list-style-type: none"> 1. Případ užití začne příkazem “správa systému”. 2. Administrátor zadá uživatelské jméno a heslo. 3. Systém ověří identitu administrátora. 4. Pokud systém zjistí chybné heslo nebo uživatelské jméno, zobrazí chybovou hlášku, jinak zobrazí administrátorovu stránku. 5. Případ užití končí.
Výstupní podmínky: Administrátor může měnit nabízené položky systému, měnit heslo.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 87 - Scénář případu užití 54

Případ užití: VéstInsolvenčníŘízení
ID: 54
Stručný popis: Systém započne insolvenční řízení.
Hlavní aktéři: Zaměstnanec
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “vést insolvenční řízení”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá Zaměstnance OVP, aby zadal všechny údaje o klientovi. 3. Systém uloží vedené insolvenční řízení.
Výstupní podmínky: Žádné.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 88 - Scénář případu užití 55

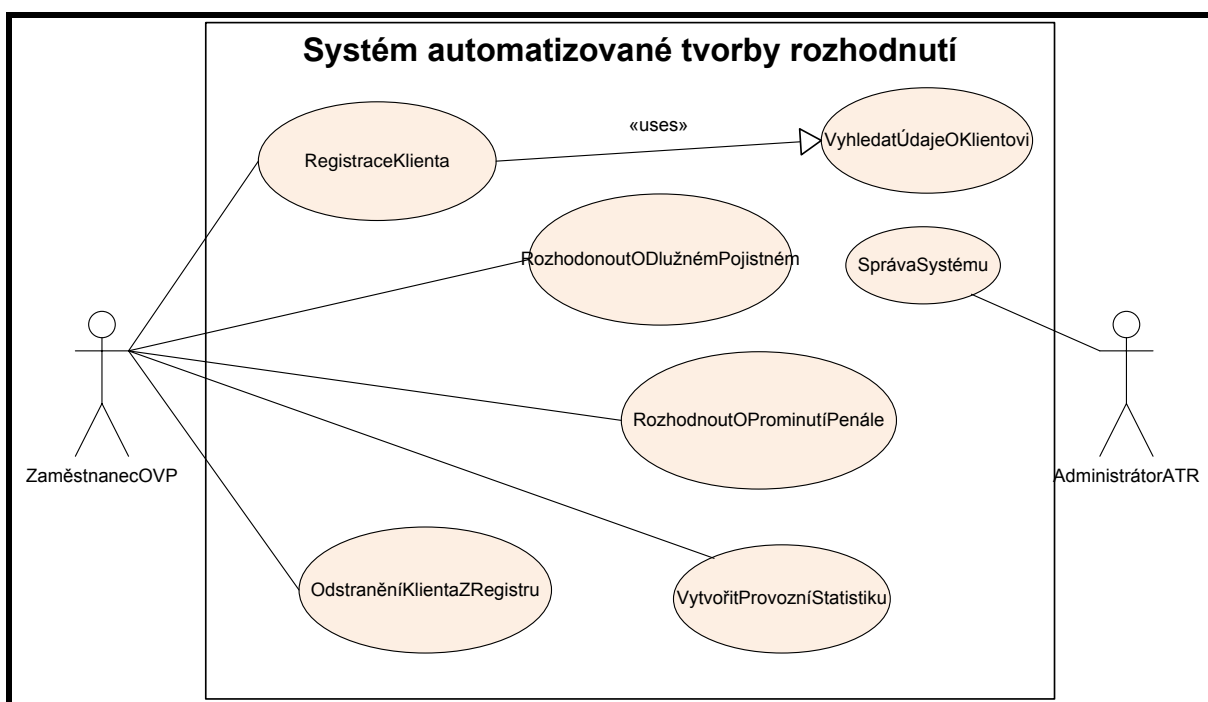
Případ užití: UkončitInsolvenčníŘízení
ID: 55
Stručný popis: Systém ukončí insolvenční řízení.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “ukončit insolvenční řízení”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu, jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi neplatné, systém žádá Zaměstnance OVP, aby zadal všechny údaje týkající se klienta. 4. Pokud jsou splněny všechny podmínky, insolvenční řízení je ukončeno, jinak konec.
Výstupní podmínky: Insolvenční řízení bylo ukončeno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 89 - Scénář případu užití 56

Případ užití: VytvořitProvozníStatistiku
ID: 56
Stručný popis: Systém vytvoří statistiku sledovaných případech.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “provést provozní statistiku”. 2. Zaměstnanec OVP zvolí požadované analýzy. 3. Systém provede zvolené analýzy a nabídne Zaměstnanci OVP jejich výstup.
Výstupní podmínky: Provozní statistika byla provedena.
Alternativní scénáře: Žádné.

Automatizovaná tvorba rozhodnutí – stávající stav

Další systém, který používá oddělení vymáhání pojistného je systém automatizované tvorby rozhodnutí. Tento systém se svými případy užití a jejich scénáři je rozpracován níže.

Obrázek 31 - Případy užití Systému automatizované tvorby rozhodnutí - stávající stav, Zdroj: [vlastní]

Scénáře – stávající stav

Tabulka 90 - Scénář případu užití 65

Případ užití: RegistrovatKlienta
ID: 65
Stručný popis: Systém zaregistruje klienta.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “registrovat klienta”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi neplatné, systém žádá Zaměstnance OVP , aby zadal všechny údaje včetně e-mailové adresy. 4. Systém provede registraci.
Výstupní podmínky: Pro klienta byla vytvořena registrace.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 91 - Scénář případu užití 66

Případ užití: VyhledatÚdajeOKlientovi
ID: 66
Stručný popis: Systém vyhledá údaje o klientovi.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “vyhledat údaje o klientovi”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Systém zobrazí údaje o klientovi.
Výstupní podmínky: Údaje byly zobrazeny.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 92 - Scénář případu užití 67

Případ užití: OdstranitKlientaZRegistru
ID: 67
Stručný popis: Systém odstraní klienta z registru.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: <ol style="list-style-type: none"> 1. Případ užití začíná příkazem “odstranit klienta z registru”. 2. Zaměstnanec vybere jméno ze seznamu. 3. Systém načte údaje o klientovi a vyzve zaměstnance OVP k jejich odstranění. 4. Pokud výzvu zaměstnanec potvrdí, údaje se odstraní, jinak konec.
Výstupní podmínky: Klient byl odstraněn z registru.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 93 - Scénář případu užití 68

Případ užití: SprávaSystému
ID: 68
Stručný popis: Systém umožní správu systému.
Hlavní aktéři: AdministrátorATR
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: <ol style="list-style-type: none"> 1. Případ užití začne příkazem “správa systému”. 2. Administrátor zadá uživatelské jméno a heslo. 3. Systém ověří identitu administrátora. 4. Pokud systém zjistí chybné heslo nebo uživatelské jméno, zobrazí chybovou hlášku, jinak zobrazí administrátorovu stránku. 5. Případ užití končí.
Výstupní podmínky: Administrátor může měnit nabízené položky systému, měnit heslo.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 94 - Scénář případu užití 69

Případ užití: RozhodnoutOProminutíPenále
ID: 69
Stručný popis: Systém stanoví výši důchodu.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOVS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “zpracovat podání”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá Zaměstnance OVS, aby zadal všechny údaje o přijatém podání. 3. Systém zpracuje elektronické podání.
Výstupní podmínky: Podání bylo zpracováno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 95 - Scénář případu užití 70

Případ užití: RozhodnutíODlužnémPojistném
ID: 70
Stručný popis: Systém umožní kontrolu podání.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOVS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “kontrolovat podání”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu, jinak přidat nového klienta. 3. Systém zobrazí podání a umožní případně změnit zadané údaje.
Výstupní podmínky: Podání bylo zkontrolováno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 96 - Scénář případu užití 71

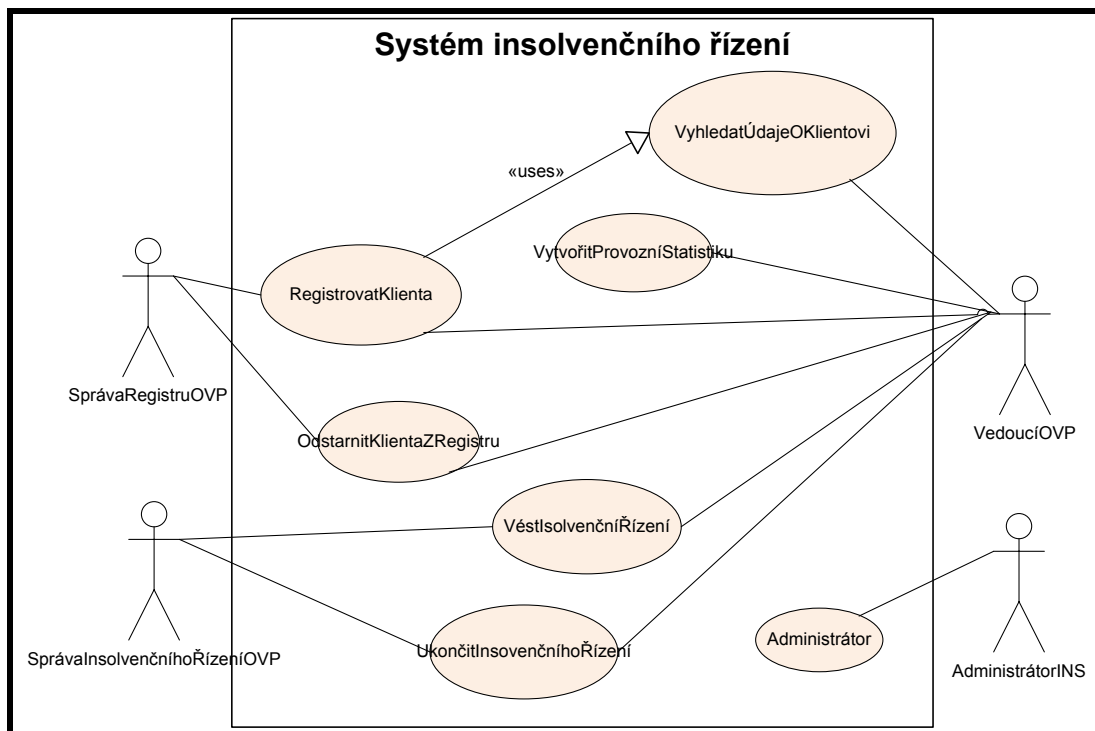
Případ užití: VytvořitProvozníStatistiku
ID: 71
Stručný popis: Systém vytvoří statistiku sledovaných případech.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOVS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “provést provozní statistiku”. 2. Zaměstnanec OVS zvolí požadované analýzy. 3. Systém provede zvolené analýzy a nabídne Zaměstnanci OVS jejich výstup.
Výstupní podmínky: Provozní statistika byla provedena.
Alternativní scénáře: Žádné.

Slabé stránky oddělení vymáhání pojistného

Slabé stránky tohoto oddělení byly nalezeny v tom, že nejsou jednoznačně rozděleny pravomoce z hlediska přístupu k jednotlivým informačním systémům a také nejsou jednoznačně rozděleny jednotlivé operace nad daty v rámci těchto používaných informačních systémů.

Navržený stav pro oddělení vymáhání pojistného

U tohoto oddělení bylo blíže specifikováno a dodefinováno více aktérů, jakožto jednotek tohoto oddělení. Případy užití jednotlivých aktérů jsou znázorněny na obrázku (Obrázek 32) a následně jsou uvedeny i jednotlivé scénáře těchto případů užití.

Obrázek 32 - Případy užití Systému insolvenčního řízení – navržený stav, Zdroj: [vlastní]

Scénáře – navržený stav

Tabulka 97 - Scénář případu užití N50

Případ užití: RegistrovatKlienta
ID: N50
Stručný popis: Systém zaregistruje klienta.
Hlavní aktéři: SprávceRegistruOVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “registrovat klienta”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi neplatné, systém žádá SprávceRegistruOVP, aby zadal všechny údaje včetně e-mailové adresy. 4. Systém provede registraci.

Výstupní podmínky: Pro klienta byla vytvořena registrace.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 98 – Scénář případu užití N51

Případ užití: VyhledatÚdajeOKlientovi
ID:N51
Stručný popis: Systém vyhledá údaje o klientovi.
Hlavní aktéři: SprávceRegistruOVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “vyhledat údaje o klientovi”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Systém zobrazí údaje o klientovi.
Výstupní podmínky: Údaje byly zobrazeny.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 99 - Scénář případu užití N52

Případ užití: OdstranitKlientaZRegistru
ID: N52
Stručný popis: Systém odstraní klienta z registru.
Hlavní aktéři: SprávceRegistruOVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “odstranit klienta z registru”. 2. Zaměstnanec vybere jméno ze seznamu. 3. Systém načte údaje o klientovi a vyzve SprávceRegistruOVP k jejich odstranění. 4. Pokud výzvu zaměstnanec potvrdí, údaje se odstraní, jinak konec.
Výstupní podmínky: Klient byl vymazán z registru.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 100 - Scénář případu užití N53

Případ užití: Správa Systému
ID: N53
Stručný popis: Systém umožní správu systému.
Hlavní aktéři: AdministrátorINS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: <ol style="list-style-type: none"> 1. Případ užití začne příkazem “správa systému”. 2. Administrátor zadá uživatelské jméno a heslo. 3. Systém ověří identitu administrátora. 4. Pokud systém zjistí chybné heslo nebo uživatelské jméno, zobrazí chybovou hlášku, jinak zobrazí administrátorovu stránku. 5. Případ užití končí.
Výstupní podmínky: Administrátor může měnit nabízené položky systému, měnit heslo.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 101 - Scénář případu užití N54

Případ užití: VéstInsolvenčníŘízení
ID: N54
Stručný popis: Systém započne insolvenční řízení.
Hlavní aktéři: SprávaInsolvenčníhoŘízeníOVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: <ol style="list-style-type: none"> 1. Případ užití začne příkazem “vést insolvenční řízení”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá SprávaInsolvenčníhoŘízeníOVP, aby zadal všechny údaje o klientovi. 3. Systém uloží vedené insolvenční řízení.
Výstupní podmínky: Žádné.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 102 - Scénář případu užití N55

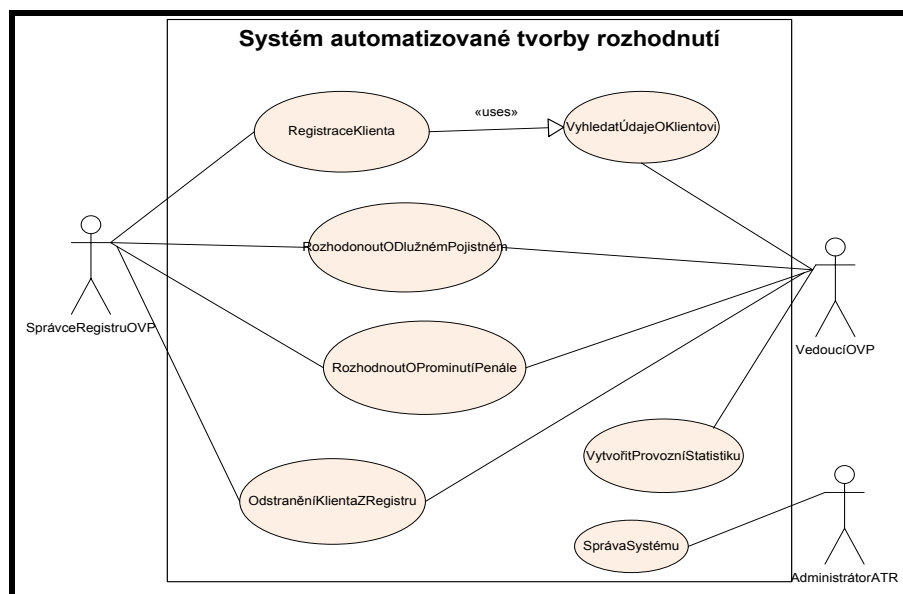
Případ užití: Ukončit Insolvenční Řízení
ID: N55
Stručný popis: Systém ukončí insolvenční řízení.
Hlavní aktéři: Správa Insolvenčního Řízení OVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “ukončit insolvenční řízení”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu, jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi neplatné, systém žádá Správu Insolvenčního Řízení OVP, aby zadal všechny údaje týkající se klienta. 4. Pokud jsou splněny všechny podmínky, insolvenční řízení je ukončeno, jinak konec.
Výstupní podmínky: Insolvenční řízení bylo ukončeno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 103 - Scénář případu užití N56

Případ užití: Vytvořit Provozní Statistiku
ID: N56
Stručný popis: Systém vytvoří statistiku sledovaných případech.
Hlavní aktéři: Vedení OVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “provést provozní statistiku”. 2. Vedení OVP zvolí požadované analýzy. 3. Systém provede zvolené analýzy a nabídne Vedení OVP jejich výstup.
Výstupní podmínky: Provozní statistika byla provedena.
Alternativní scénáře: Žádné.

Automatizovaná tvorba rozhodnutí – navržený stav

Pro tento systém bylo navrženo více aktérů případů užití z důvodu přílišné obecnosti aktérů stávajícího stavu. Jednotliví aktéři a jejich případy užití jsou znázorněni na obrázku (Obrázek 33).

Obrázek 33 - Případy užití Systému automatizované tvorby rozhodnutí - navržený stav, Zdroj:[vlastní]

Scénáře – navržený stav

Tabulka 104 - Scénář případu užití N65

Případ užití: RegistrovatKlienta
ID: N65
Stručný popis: Systém zaregistruje klienta.
Hlavní aktéři: SprávceRegistruOVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “registrovat klienta”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi neplatné, systém žádá SprávceRegistruOVP , aby zadal všechny údaje včetně e-mailové adresy. 4. Systém provede registraci.
Výstupní podmínky: Pro klienta byla vytvořena registrace.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 105 - Scénář případu užití N66

Případ užití: VyhledatÚdajeOKlientovi
ID: N66
Stručný popis: Systém vyhledá údaje o klientovi.
Hlavní aktéři: SprávceRegistruOVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “vyhledat údaje o klientovi”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Systém zobrazí údaje o klientovi.
Výstupní podmínky: Údaje byly zobrazeny.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 106 - Scénář případu užití N67

Případ užití: OdstranitKlientaZRegistru
ID: N67
Stručný popis: Systém odstraní klienta z registru.
Hlavní aktéři: SprávceRegistruOVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “odstranit klienta z registru”. 2. Zaměstnanec vybere jméno ze seznamu. 3. Systém načte údaje o klientovi a vyzve SprávceRegistruOVP k jejich odstranění. 4. Pokud výzvu zaměstnanec potvrdí, údaje se odstraní, jinak konec.
Výstupní podmínky: Klient byl odstraněn z registru.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 107 - Scénář případu užití N68

Případ užití: SprávaSystemu
ID: N68
Stručný popis: Systém umožní správu systému.
Hlavní aktéři: AdministrátorATR
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: <ol style="list-style-type: none"> 1. Případ užití začne příkazem “správa systému”. 2. Administrátor zadá uživatelské jméno a heslo. 3. Systém ověří identitu administrátora. 4. Pokud systém zjistí chybné heslo nebo uživatelské jméno, zobrazí chybovou hlášku, jinak zobrazí administrátorovu stránku. 5. Případ užití končí.
Výstupní podmínky: Administrátor může měnit nabízené položky systému, měnit heslo.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 108 - Scénář případu užití N69

Případ užití: RozhodnoutOProminutíPenále
ID: N69
Stručný popis: Systém stanoví výši důchodu.
Hlavní aktéři: SprávceRegistruOVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: <ol style="list-style-type: none"> 1. Případ užití začne příkazem “zpracovat podání”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá SprávceRegistruOVP, aby zadal všechny údaje o přijatém podání. 3. Systém zpracuje elektronické podání.
Výstupní podmínky: Podání bylo zpracováno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 109 - Scénář případu užití N70

Případ užití: RozhodnutíODlužnémPojistném
ID: N70
Stručný popis: Systém umožní kontrolu podání.
Hlavní aktéři: SprávceRegistruOVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “kontrolovat podání”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu, jinak přidat nového klienta. 3. Systém zobrazí podání a umožní případně změnit zadané údaje.
Výstupní podmínky: Podání bylo zkontrolováno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 110- Scénář případu užití N71

Případ užití: VytvořitProvozníStatistiku
ID: N71
Stručný popis: Systém vytvoří statistiku sledovaných případech.
Hlavní aktéři: VedoucíOVP
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “provést provozní statistiku”. 2. VedoucíOVP zvolí požadované analýzy. 3. Systém provede zvolené analýzy a nabídne VedoucíOVP jejich výstup.
Výstupní podmínky: Provozní statistika byla provedena.
Alternativní scénáře: Žádné.

Zhodnocení stávajícího a navrženého stavu

Navržený stav oproti stávajícímu stavu blíže specifikuje aktéry jednotlivých případů užití. Specifikace aktérů stávajícího stavu byla příliš obecná, což bylo způsobeno tím, že na oddělení vymáhání pojistného nejsou aktéři jednotlivých případů užití v podstatě nijak výrazně odlišeni.

Příloha č. 4 - Oddělení účtárny pojistného a dávek

Toto oddělení provádí účtování pojistného a penále a zároveň sleduje správnost úhrad, účtuje předpisy a platby všech vykonatelných titulů, provádí měsíční a roční účetní závěrku příjmového účtu pojistného a dávkového výdajového účtu, zabezpečuje vrácení přeplatků na pojistném jednotlivých plátců, zajišťuje výplatu dávek nemocenského pojištění a zabezpečuje vrácení přeplatku na dávce nemocenského pojištění. [12]

Oddělení účtárny pojistného a dávek OSSZ v Pardubicích mělo ke dni 1. 1. 2009 devět zaměstnanců, z toho je jeden zaměstnanec vedoucí a ostatní jsou jeho podřízení. Vedoucí dohlíží na chod oddělení a může vykonávat i ostatní činnosti, které jinak vykonávají jeho podřízení (správci reklamací plateb, správci pohledávek, účetní). Tyto činnosti jsou uvedeny níže:

- vystavování výkazů nedoplatků zaměstnavatelům
(na výkazu je uvedeno, kdo vyřizuje);
- účtování Přehledů o vyměřovacích základech a pojistném a pořizování jejich oprav;
- účtování plateb pojistného za zaměstnavatele a OSVČ;
- reklamace plateb pojistného za zaměstnavatele a OSVČ;
- odesílání výzev při nepředložení Přehledu o vyměřovacích základech a pojistném zaměstnavatelem;
- výplata přeplatků pojistného za zaměstnavatele a OSVČ vč. reklamací;
- vystavování potvrzení o tom, že zaměstnavatel či OSVČ nemá vůči správě sociálního zabezpečení žádný dluh;
- výplata dávek nemocenského pojištění vč. reklamací;
- účetní převody při změně místní příslušnosti u zaměstnavatele a OSVČ.

Oddělení účtárny pojistného a dávek využívá stejný informační systém jako oddělení důchodového pojištění a oddělení osob samostatně výdělečně činných, jejichž případy užití byly uvedeny v předchozích podkapitolách včetně aktérů z oddělení účtárny pojistného a dávek. Z tohoto důvodu zde nebudou již znovu uvedeny.

Příloha č. 5 - Oddělení kontroly

Oddělení kontroly koordinuje a usměrňuje provádění sociálního pojištění. Oddělení zejména kontroluje vznik a zánik pojistného poměru, plnění úkolů malé organizace a organizace v provádění nemocenského pojištění, vedení příslušných evidencí a dokumentace z oblasti sociálního pojištění a plnění povinností subjekty sociálního pojištění uložených příslušnými právními předpisy. [12]

Oddělení kontroly OSSZ v Pardubicích mělo ke dni 1. 1. 2009 jedenáct zaměstnanců, z toho je jeden zaměstnanec vedoucí a ostatní jsou jeho podřízení. Vedoucí dohlíží na chod oddělení a může vykonávat i ostatní činnosti, které jinak vykonávají jeho podřízení. Tyto činnosti jsou uvedeny níže:

- kontroly plnění povinností v oblasti pojistného na sociální zabezpečení a v důchodovém a nemocenském pojištění zaměstnavatele malých organizací;
- poradenská služba v oblasti sociálního zabezpečení;
- vyřizování žádostí či jiných podnětů zaměstnanců na nevyplácení dávek nemocenského pojištění zaměstnavatelem;
- stanovení pravděpodobné výše pojistného zaměstnavatelům;
- ukládání pokut zaměstnavatelům za neplnění povinností při kontrolní činnosti a za nepřeložení ELDP;
- přebírání a vstupní kontrola evidenčních listů důchodového pojištění (ELDP) zaměstnanců zaměstnavatelů, vydávání tiskopisů ELDP;
- zajišťování rekonstrukcí ELDP;
- rozhodování ve sporu občana se zaměstnavatelem o zápisu do ELDP;
- registrace zaměstnavatelů pro zpracování EL elektronickým přenosem;
- nedosažitelné subjekty;
- komplexní vnitřní kontrola dávek nemocenského pojištění vyplácených OSSZ Pardubice.

Oddělení kontroly využívá stejný informační systém jako oddělení důchodového pojištění a oddělení osob samostatně výdělečně činných a také jako oddělení nemocenského pojištění, jejichž případy užití byly uvedeny v předchozích podkapitolách včetně aktérů z oddělení kontroly. Z tohoto důvodu zde nebudou již znovu uvedeny.

Příloha č. 6 - Oddělení vnitřní správy

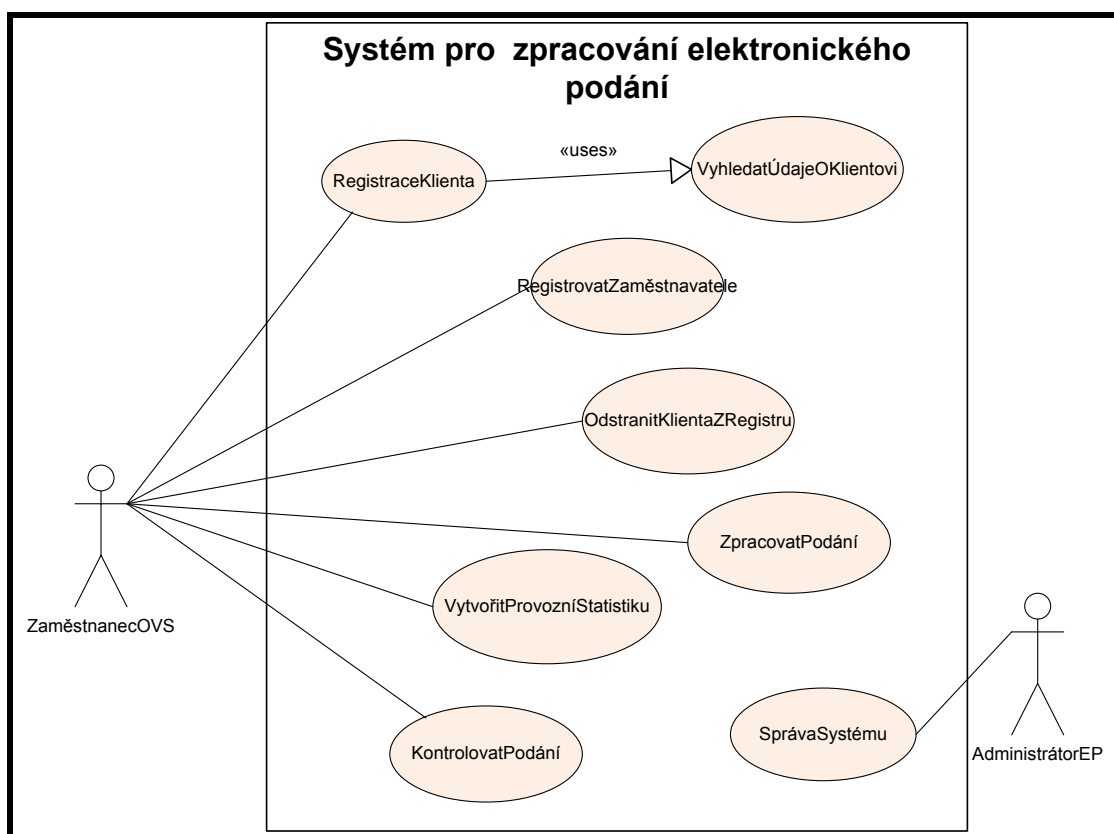
Toto oddělení připravuje a předkládá Krajským správám sociálního zabezpečení požadavky na nákup kancelářského materiálu, na nákup drobného majetku a provedení služeb, předkládá KSSZ potvrzení o skutečnosti, že objednané služby byly provedeny v požadovaném rozsahu a kvalitě, připravuje podklady pro KSSZ pro zúčtování se zaměstnanci (stravenky, telefonické hovory, škody) a vyúčtování pracovních cest, připravuje a předává KSSZ údaje potřebné pro změny v evidenci veškerého hmotného majetku a jeho inventarizaci, převody a vyřazení z evidence, připravuje a předává KSSZ údaje potřebné pro oblast plánování rozpočtu a přípravu ekonomických rozborů, připravuje a předává KSSZ údaje potřebné pro zajištění výkonu personální a mzdové agendy zaměstnanců OSSZ. [12]

Oddělení kontroly OSSZ v Pardubicích mělo ke dni 1. 1. 2009 pět zaměstnanců, z toho je jeden zaměstnanec vedoucí a ostatní jsou jeho podřízení. Vedoucí dohlíží na chod oddělení a může vykonávat i ostatní činnosti, které jinak vykonávají jeho podřízení. Tyto činnosti jsou uvedeny níže:

- materiálně-technické zabezpečení zaměstnanců OSSZ Pardubice;
- příjem a odesílání pošty, vč. e-podatelný;
- zajišťování telefonní ústředny;
- správa budovy.

Zpracování elektronického podání - stávající stav

Oddělení kontroly využívá Systém pro zpracování elektronického podání. Jednotlivé případy užití, zachycující stávající stav, jsou znázorněny na obrázku (Obrázek 34) a následně jsou uvedeny scénáře těchto případů užití.

Obrázek 34 - Případy užití Systému pro zpracování e-podání - stávající stav, Zdroj: [vlastní]

Scénáře – stávající stav

Tabulka 111 - Scénář případu užití 57

Případ užití: RegistrovatKlienta
ID: 57
Stručný popis: Systém zaregistruje klienta.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOVS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “registrovat klienta”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi neplatné, systém žádá Zaměstnance OVS , aby zadal všechny údaje včetně e-mailové adresy. 4. Systém provede registraci.
Výstupní podmínky: Pro klienta byla vytvořena registrace.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 112 - Scénář případu užití 58

Případ užití: VyhledatÚdajeOKlientovi
ID: 58
Stručný popis: Systém vyhledá údaje o klientovi.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOVS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “vyhledat údaje o klientovi”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Systém zobrazí údaje o klientovi.
Výstupní podmínky: Údaje byly zobrazeny.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 113 - Scénář případu užití 59

Případ užití: OdstranitKlientaZRegistru
ID: 59
Stručný popis: Systém odstraní klienta z registru.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOVS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “odstranit klienta z registru”. 2. Zaměstnanec vybere jméno ze seznamu. 3. Systém načte údaje o klientovi a vyzve zaměstnance OVS k jejich odstranění. 4. Pokud výzvu zaměstnanec potvrdí, údaje se odstraní, jinak konec.
Výstupní podmínky: Klient byl odstraněn z registru.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 114 - Scénář případu užití 60

Případ užití: Správa Systému
ID: 60
Stručný popis: Systém umožní správu systému.
Hlavní aktéři: Administrátor
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “správa systému”. 2. Administrátor zadá uživatelské jméno a heslo. 3. Systém ověří identitu administrátora. 4. Pokud systém zjistí chybné heslo nebo uživatelské jméno, zobrazí chybovou hlášku, jinak zobrazí administrátorovu stránku. 5. Případ užití končí.
Výstupní podmínky: Administrátor může měnit nabízené položky systému, měnit heslo.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 115 - Scénář případu užití 61

Případ užití: Zpracovat Podání
ID: 61
Stručný popis: Systém stanoví výši důchodu.
Hlavní aktéři: Zaměstnanec OVS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “zpracovat podání”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá Zaměstnance OVS, aby zadal všechny údaje o přijatém podání. 3. Systém zpracuje elektronické podání.
Výstupní podmínky: Podání bylo zpracováno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 116 - Scénář případu užití 62

Případ užití: Kontrolovat Podání
ID: 62
Stručný popis: Systém umožní kontrolu podání.
Hlavní aktéři: Zaměstnanec OVS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “kontrolovat podání”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu, jinak přidat nového klienta. 3. Systém zobrazí podání a umožní případně změnit zadané údaje.
Výstupní podmínky: Podání bylo zkontrolováno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 117 - Scénář případu užití 63

Případ užití: Vytvořit Provozní Statistiku
ID: 63
Stručný popis: Systém vytvoří statistiku sledovaných případech.
Hlavní aktéři: Zaměstnanec OVS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “provést provozní statistiku”. 2. Zaměstnanec OVS zvolí požadované analýzy. 3. Systém provede zvolené analýzy a nabídne Zaměstnanci OVS jejich výstup.
Výstupní podmínky: Provozní statistika byla provedena.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 118 - Scénář případu užití 64

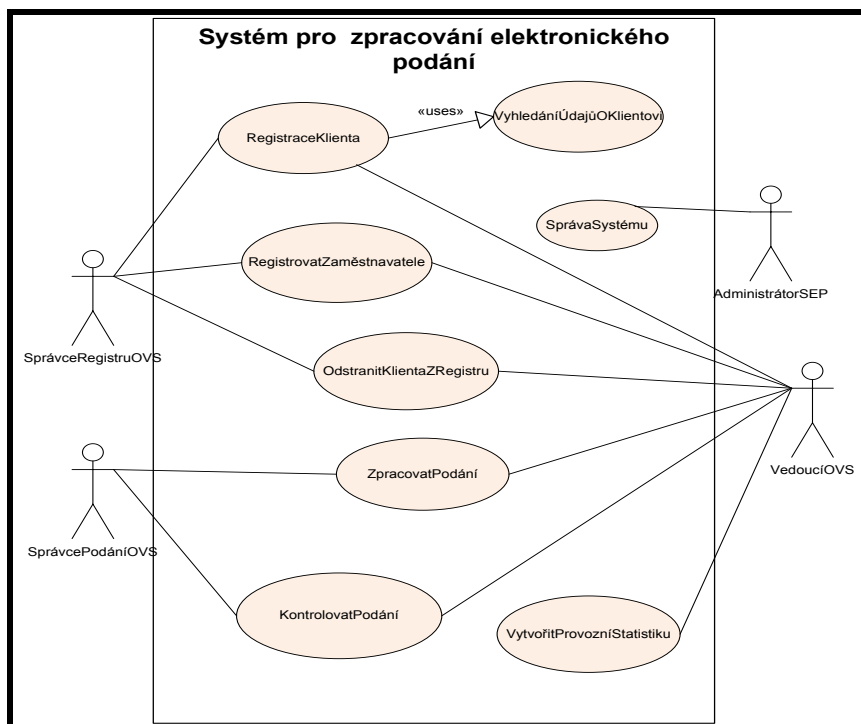
Případ užití: RegistrovatZaměstnavatele
ID: 64
Stručný popis: Systém zaregistruje zaměstnavatele.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOVS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “registrovat klienta - zaměstnavatele”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi neplatné, systém žádá Zaměstnance OVS , aby zadal všechny údajeo klientovi - zaměstnavateli. 4. Systém provede registraci.
Výstupní podmínky: Pro klienta byla vytvořena registrace.
Alternativní scénáře: Žádné.

Slabé stránky oddělení vnitřní správy

Slabé stránky tohoto oddělení byly nalezeny v tom, že nejsou jednoznačně rozděleny pravomoce z hlediska přístupu k jednotlivým informačním systémům a také nejsou jednoznačně rozděleny jednotlivé operace nad daty v rámci těchto používaných informačních systémů.

Navržený stav pro oddělení vnitřní správy

U tohoto oddělení bylo blíže specifikováno a dodefinováno více aktérů, jakožto jednotek tohoto oddělení. Případy užití jednotlivých aktérů jsou znázorněny na obrázku (Obrázek 35) a následně jsou uvedeny i jednotlivé scénáře těchto případů užití.

Obrázek 35 - Případy užití Systému zpracování elektronického podání – navržený stav, Zdroj: [vlastní]

Scénáře – navržený stav

Tabulka 119 - Scénář případu užití N57

Případ užití: RegistrovatKlienta
ID: N57
Stručný popis: Systém zaregistruje klienta.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOVS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “registrovat klienta”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi neplatné, systém žádá Zaměstnance OVS , aby zadal všechny údaje včetně e-mailové adresy. 4. Systém provede registraci.
Výstupní podmínky: Pro klienta byla vytvořena registrace.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 120 - Scénář případu užití N58

Případ užití: VyhledatÚdajeOKlientovi
ID: N58
Stručný popis: Systém vyhledá údaje o klientovi.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOVS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “vyhledat údaje o klientovi”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Systém zobrazí údaje o klientovi.
Výstupní podmínky: Údaje byly zobrazeny.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 121 - Scénář případu užití N59

Případ užití: OdstranitKlientaZRegistru
ID: N59
Stručný popis: Systém odstraní klienta z registru.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOVS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “odstranit klienta z registru”. 2. Zaměstnanec vybere jméno ze seznamu. 3. Systém načte údaje o klientovi a vyzve zaměstnance OVS k jejich odstranění. 4. Pokud výzvu zaměstnanec potvrdí, údaje se odstraní, jinak konec.
Výstupní podmínky: Klient byl odstraněn z registru.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 122 - Scénář případu užití N60

Případ užití: SprávaSystemu
ID: N60
Stručný popis: Systém umožní správu systému.
Hlavní aktéři: Administrátor
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: <ol style="list-style-type: none"> 1. Případ užití začne příkazem “správa systému”. 2. Administrátor zadá uživatelské jméno a heslo. 3. Systém ověří identitu administrátora. 4. Pokud systém zjistí chybné heslo nebo uživatelské jméno, zobrazí chybovou hlášku, jinak zobrazí administrátorovu stránku. 5. Případ užití končí.
Výstupní podmínky: Administrátor může měnit nabízené položky systému, měnit heslo.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 123 - Scénář případu užití N61

Případ užití: ZpracovatPodání
ID: N61
Stručný popis: Systém stanoví výši důchodu.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOVS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Klient je zaregistrován v systému.
Hlavní scénář: <ol style="list-style-type: none"> 1. Případ užití začne příkazem “zpracovat podání” 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá Zaměstnance OVS, aby zadal všechny údaje o přijatém podání. 3. Systém zpracuje elektronické podání.
Výstupní podmínky: Podání bylo zpracováno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 124 - Scénář případu užití N62

Případ užití: Kontrolovat Podání
ID: N62
Stručný popis: Systém umožní kontrolu podání
Hlavní aktéři: Zaměstnanec OVS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “kontrolovat podání”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu, jinak přidat nového klienta. 3. Systém zobrazí podání a umožní případně změnit zadané údaje.
Výstupní podmínky: Podání bylo zkontrolováno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 125 - Scénář případu užití N63

Případ užití: Vytvořit Provozní Statistiku
ID: N63
Stručný popis: Systém vytvoří statistiku sledovaných případech.
Hlavní aktéři: Zaměstnanec OVS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “provést provozní statistiku”. 2. Zaměstnanec OVS zvolí požadované analýzy. 3. Systém provede zvolené analýzy a nabídne Zaměstnanci OVS jejich výstup.
Výstupní podmínky: Provozní statistika byla provedena.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 126 - Scénář případu užití N64

Případ užití: RegistrovatZaměstnavatele
ID: N64
Stručný popis: Systém zaregistruje zaměstnavatele.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecOVS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “registrovat klienta - zaměstnavatele”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi neplatné, systém žádá Zaměstnance OVS , aby zadal všechny údaje včetně e-mailové adresy. 4. Systém provede registraci.
Výstupní podmínky: Pro klienta byla vytvořena registrace.
Alternativní scénáře: Žádné.

Zhodnocení stávajícího a navrženého stavu

Navržený stav oproti stávajícímu stavu blíže specifikuje aktéry jednotlivých případů užití. Specifikace aktérů stávajícího stavu byla příliš obecná, což bylo způsobeno tím, že na oddělení vnitřní správy nejsou aktéři jednotlivých případů užití v podstatě nijak výrazně odlišeni.

Příloha č. 7 - Útvar ředitele

Útvar ředitele vykonává kromě vedení pracovníků OSSZ zejména tyto základní činnosti:

- informace o možnosti zaměstnání;
- vyřizování případných stížností;
- žádosti o poskytování informací podle zák. č. 106/1999 Sb.

Příloha č. 8 - Referát lékařské posudkové služby

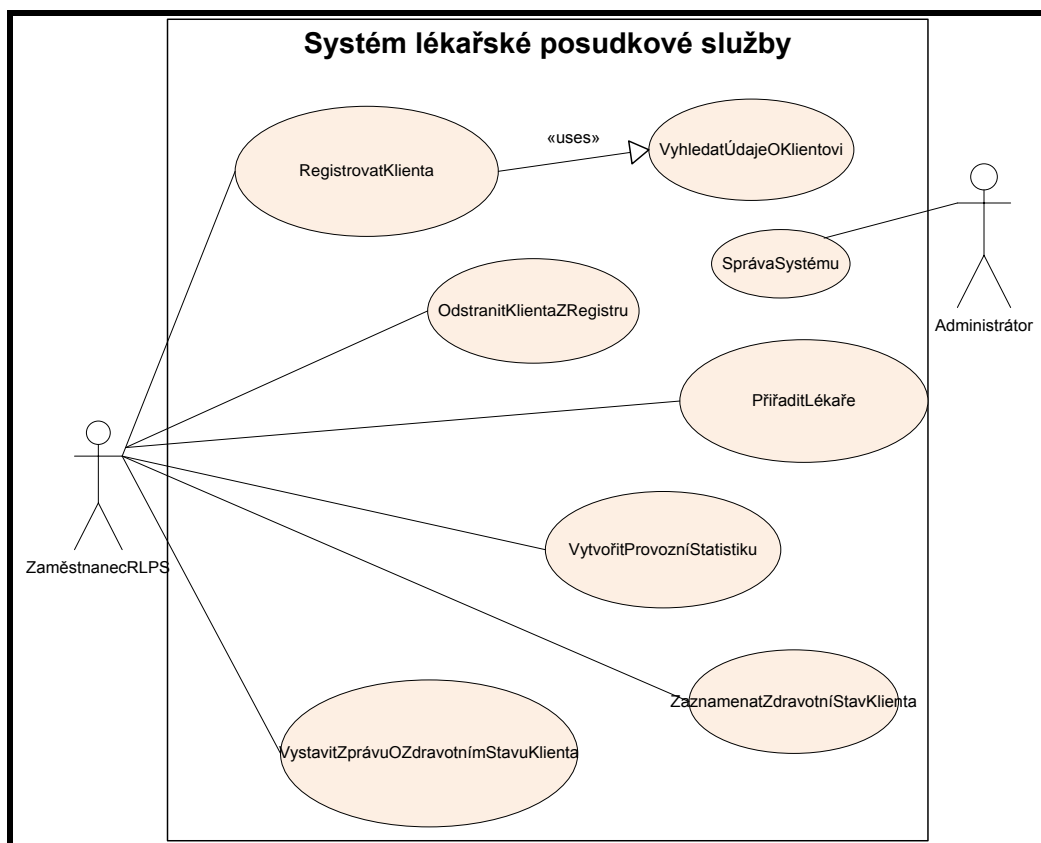
Referát lékařské posudkové služby úzce spolupracuje s oddělením nemocenského pojištění. Zpracovává pro toto oddělení lékařské posudky, které slouží k rozhodování o nárocích na dávky.

Referát lékařské posudkové služby OSSZ v Pardubicích měl ke dni 1. 1. 2009 sedm zaměstnanců, z toho je jeden zaměstnanec vedoucí a ostatní jsou jeho podřízení. Vedoucí dohlíží na chod oddělení a může vykonávat i ostatní činnosti, které jinak vykonávají jeho podřízení (evidence zdravotního stavu klientů, posudková lékařská, správci registru). Tyto činnosti jsou uvedeny níže:

- posuzování zdravotního stavu občanů pro účely posouzení nároku na dávky (plná nebo částečná invalidita);
- příjem vyplněných lékařských tiskopisů pro jednání posudkových komisí a příjem potvrzení zaměstnavatele o tom, kdy jeho zaměstnance končí podpůrná doba;
- potvrzování pracovní neschopnosti, kterou ošetřující lékař vystavil více jak 3 dny zpět.

Lékařská posudková služba - stávající stav

Referát lékařské posudkové služby využívá Systém pro zpracování elektronického podání. Jednotlivé případy užití, zachycující stávající stav, jsou znázorněny na obrázku (Obrázek 36) a následně jsou uvedeny scénáře těchto případů užití.

Obrázek 36 - Případy užití Systému lékařské posudkové služby - stávající stav, Zdroj: [vlastní]

Scénáře – stávající stav

Tabulka 127 - Scénář případu užití 35

Případ užití: RegistrovatKlienta
ID:35
Stručný popis: Systém zaregistruje Zaměstnance a Zaměstnavatele.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecRLPS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “registrovat klienta”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi neplatné, systém žádá Zaměstnance RLPS , aby zadal všechny údaje včetně e-mailové adresy. 4. Systém provede registraci.
Výstupní podmínky: Pro klienta byla vytvořena registrace.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 128 - Scénář případu užití 36

Případ užití: VyhledatÚdajeOKlientovi
ID:36
Stručný popis: Systém vyhledá údaje o klientovi.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecRLPS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “vyhledat údaje o klientovi”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Systém zobrazí údaje o klientovi.
Výstupní podmínky: Údaje byly zobrazeny.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 129 - Scénář případu užití 37

Případ užití: OdstranitKlientaZRegistru
ID: 37
Stručný popis: Systém odstraní klienta z registru.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecRLPS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: <ol style="list-style-type: none"> 1. Případ užití začíná příkazem “odstranit klienta z registru”. 2. Zaměstnanec vybere jméno ze seznamu. 3. Systém načte údaje o klientovi a vyzve zaměstnance k jejich odstranění. 4. Pokud výzvu zaměstnanec potvrdí, údaje se odstraní, jinak konec.
Výstupní podmínky: Klient byl vymazán z registru.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 130 - Scénář případu užití 38

Případ užití: SprávaSystému
ID: 38
Stručný popis: Systém umožní správu systému.
Hlavní aktéři: Administrátor
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: <ol style="list-style-type: none"> 1. Případ užití začne příkazem “správa systému”. 2. Administrátor zadá uživatelské jméno a heslo. 3. Systém ověří identitu administrátora. 4. Pokud systém zjistí chybné heslo nebo uživatelské jméno, zobrazí chybovou hlášku, jinak zobrazí administrátorovu stránku. 5. Případ užití končí.
Výstupní podmínky: Administrátor může měnit nabízené položky systému, měnit heslo.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 131 - Scénář případu užití 39

Případ užití: Přiřadit Lékaře
ID: 39
Stručný popis: Systém přiřadí posudkového lékaře klientovi.
Hlavní aktéři: Zaměstnanec RLPS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “přiřadit lékaře klientovi”. 2. Pokud je lékař již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Systém přiřadí posudkového lékaře klientovi.
Výstupní podmínky: Klientovi byl přiřazen posudkový lékař.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 132 - Scénář případu užití 40

Případ užití: Vytvořit Provozní Statistiku
ID: 40
Stručný popis: Systém vytvoří statistiku sledovaných případech.
Hlavní aktéři: Zaměstnanec RLPS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “provést provozní statistiku”. 2. Zaměstnanec RLPS zvolí požadované analýzy. 3. Systém provede zvolené analýzy a nabídne Zaměstnanci RLPS jejich výstup.
Výstupní podmínky: Provozní statistika byla provedena.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 133 - Scénář případu užití 41

Případ užití: VystavitZprávuOZdravotnímStavu
ID: 41
Stručný popis: Systém vystaví zprávu o zdravotním stavu klienta.
Hlavní aktéři: ZaměstnanecRLPS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “vystavit zprávu o zdravotním stavu klienta”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá Zaměstnance RLPS, aby zadal všechny údaje o klientovi. 3. Systém vytvoří potvrzení.
Výstupní podmínky: Zpráva byla vystaveno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 134 - Scénář případu užití 42

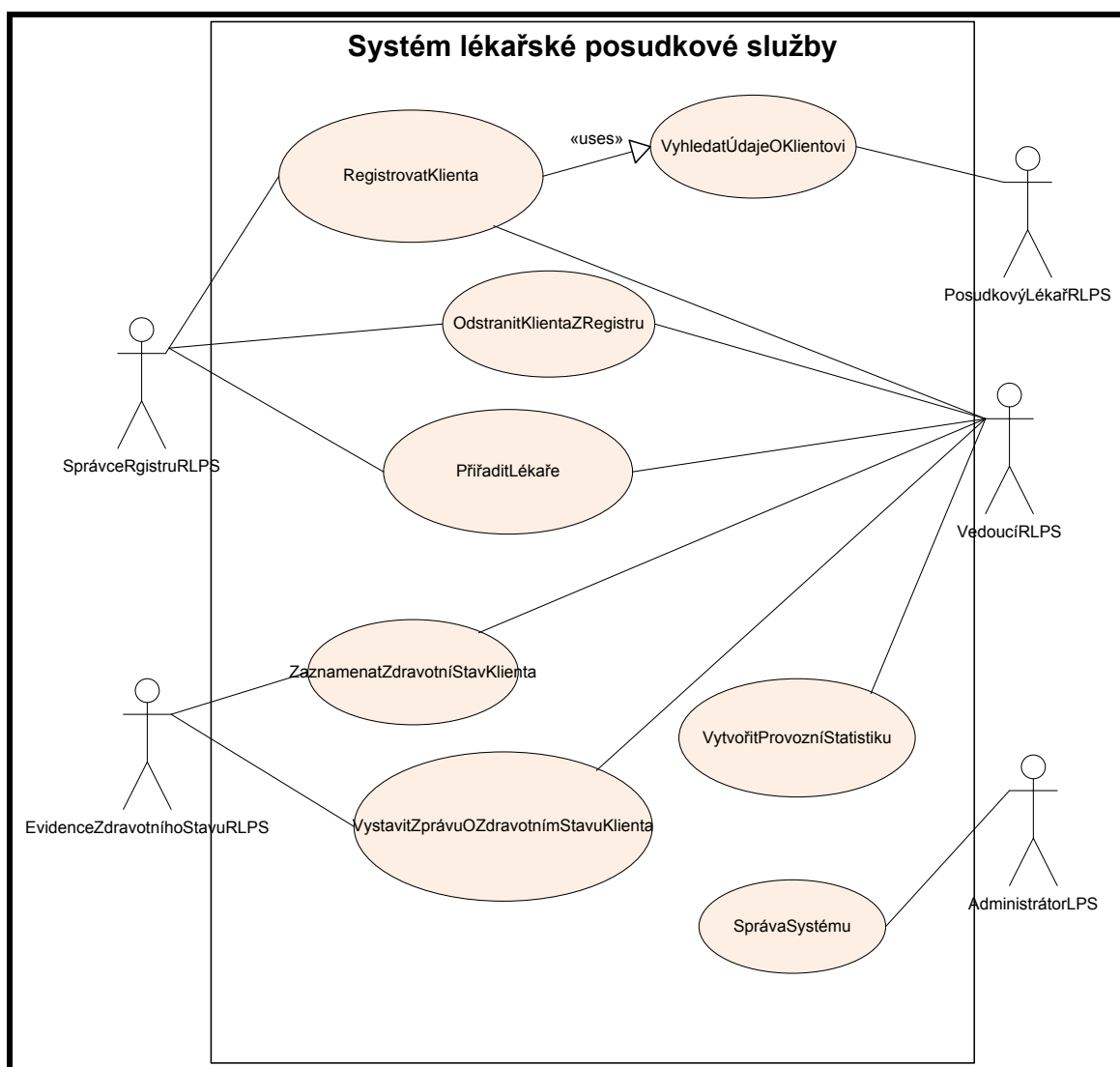
Případ užití: ZaznamenatZdravotníStavKlienta
ID: 42
Stručný popis: Systém uloží údaje o zdravotním stavu klienta
Hlavní aktéři: ZaměstnanecRLPS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “zaznamenat zdravotní stav klienta”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi neplatné, systém žádá Zaměstnance RLPS , aby zadal všechny údaje týkající se zdravotního stavu klienta. 4. Systém zaznamená údaje.
Výstupní podmínky: Zdravotní stav klienta byl zaznamenán.
Alternativní scénáře: Žádné.

Slabé stránky referátu lékařské posudkové služby

Slabé stránky tohoto oddělení byly nalezeny v tom, že nejsou jednoznačně rozděleny pravomoce z hlediska přístupu k jednotlivým informačním systémům a také nejsou jednoznačně rozděleny jednotlivé operace nad daty v rámci těchto používaných informačních systémů.

Navržený stav po referát lékařské posudkové služby

U tohoto oddělení bylo blíže specifikováno a dodefinováno více aktérů, jakožto jednotek tohoto oddělení. Případy užití jednotlivých aktérů jsou znázorněny na obrázku (Obrázek 37) a následně jsou uvedeny i jednotlivé scénáře těchto případů užití.

Obrázek 37 - Případy užití Systému lékařské posudkové služby – navržený stav, Zdroj: [vlastní]

Scénáře – navržený stav

Tabulka 135 - Scénář případu užití N35

Případ užití: RegistrovatKlienta
ID: N35
Stručný popis: Systém zaregistruje Zaměstnance a Zaměstnavatele.
Hlavní aktéři: SprávceRegistruRLPS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “registrovat klienta”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi neplatné, systém žádá SprávceRegistruRLPS, aby zadal všechny údaje včetně e-mailové adresy. 4. Systém provede registraci.
Výstupní podmínky: Pro klienta byla vytvořena registrace.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 136 - Scénář případu užití N36

Případ užití: VyhledatÚdajeOKlientovi
ID: N36
Stručný popis: Systém vyhledá údaje o klientovi.
Hlavní aktéři: SprávceRegistruRLPS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “vyhledat údaje o klientovi”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Systém zobrazí údaje o klientovi.
Výstupní podmínky: Údaje byly zobrazeny.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 137 - Scénář případu užití N37

Případ užití: OdstranitKlientaZRegistru
ID: N37
Stručný popis: Systém odstraní klienta z registru.
Hlavní aktéři: SprávceRegistruRLPS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: <ol style="list-style-type: none"> 1. Případ užití začíná příkazem “odstranit klienta z registru”. 2. Zaměstnanec vybere jméno ze seznamu. 3. Systém načte údaje o klientovi a vyzve zaměstnance k jejich odstranění. 4. Pokud výzvu zaměstnanec potvrdí, údaje se odstraní, jinak konec.
Výstupní podmínky: Klient byl vymazán z registru.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 138 - Scénář případu užití N38

Případ užití: SprávaSystému
ID: N38
Stručný popis: Systém umožní správu systému.
Hlavní aktéři: AdministrátorLPS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: <ol style="list-style-type: none"> 1. Případ užití začne příkazem “správa systému”. 2. Administrátor zadá uživatelské jméno a heslo. 3. Systém ověří identitu administrátora. 4. Pokud systém zjistí chybné heslo nebo uživatelské jméno, zobrazí chybovou hlášku, jinak zobrazí administrátorovu stránku. 5. Případ užití končí.
Výstupní podmínky: Administrátor může měnit nabízené položky systému, měnit heslo.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 139 - Scénář případu užití N39

Případ užití: PřiřaditLékaře
ID: N39
Stručný popis: Systém přiřadí posudkového lékaře klientovi.
Hlavní aktéři: SprávceRegistruRLPS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začíná příkazem “přiřadit lékaře klientovi”. 2. Pokud je lékař již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Systém přiřadí posudkového lékaře klientovi.
Výstupní podmínky: Klientovi byl přiřazen posudkový lékař.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 140 - Scénář případu užití N40

Případ užití: VytvořitProvozníStatistiku
ID: N40
Stručný popis: Systém vytvoří statistiku sledovaných případech.
Hlavní aktéři: VedoucíRLPS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Případ užití začne příkazem “provést provozní statistiku”. 2. VedoucíRLPS zvolí požadované analýzy. 3. Systém provede zvolené analýzy a nabídne VedoucíRLPS jejich výstup.
Výstupní podmínky: Provozní statistika byla provedena.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 141 - Scénář případu užití N41

Případ užití: VystavitZprávuOZdravotnímStavu
ID: N41
Stručný popis: Systém vystaví zprávu o zdravotním stavu klienta.
Hlavní aktéři: EvidenceZdravotníhoStavuRLPS
Vedlejší aktéři: Žádní.

Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Příklad užití začne příkazem “vystavit zprávu o zdravotním stavu klienta”. 2. Dokud jsou údaje neplatné, systém žádá EvidenceZdravotníhoStavuRLPS, aby zadal všechny údaje o klientovi. 3. Systém vytvoří potvrzení.
Výstupní podmínky: Zpráva byla vystaveno.
Alternativní scénáře: Žádné.

Tabulka 142 - Scénář případu užití N42

Případ užití: ZaznamenatZdravotníStavKlienta
ID: N42
Stručný popis: Systém uloží údaje o zdravotním stavu klienta
Hlavní aktéři: EvidenceZdravotníhoStavuRLPS
Vedlejší aktéři: Žádní.
Vstupní podmínky: Žádné.
Hlavní scénář: 1. Příklad užití začíná příkazem “zaznamenat zdravotní stav klienta”. 2. Pokud je klient již registrován, potom výběr jména ze seznamu jinak přidat nového klienta. 3. Dokud jsou údaje o klientovi neplatné, systém žádá EvidenceZdravotníhoStavuRLPS, aby zadal všechny údaje týkající se zdravotního stavu klienta. 4. Systém zaznamená údaje.
Výstupní podmínky: Zdravotní stav klienta byl zaznamenán.
Alternativní scénáře: Žádné.

Zhodnocení stávajícího a navrženého stavu

Navržený stav oproti stávajícímu stavu blíže specifikuje aktéry jednotlivých případů užití. Specifikace aktérů stávajícího stavu byla příliš obecná, což bylo způsobeno tím, že na referátu lékařské posudkové služby nejsou aktéři jednotlivých případů užití v podstatě nijak výrazně odlišeni.